

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Lueger alkonya.

Budapest, január 5.

(K.) Lueger ur, higyjünk-e a telegrammoknak? Azt merik önről mondani, hogy megint toporzékol, de most az egyszer nem a magyarok ellen. Hát ki ellen? Oh azok a gonosz telegrammok — hát nem azt fogják öntre, hogy magában dühöng, haragjában toporzékol és tépi a haját, azt a fölséges hajzatot, melynek minden legkisebb fűrtjét ereklyének viselnék a bécsi kofák? Bizony ilyen rágalom éri önt, a rágalom főpapját. Azt hirdetik világgá, hogy dühében toporzékol, mikor meghallotta, hogy hiveit sorra ugratják ki kerületeikből azok a szocialisták, akik sokáig észrevétlenül gubbasztottak az ötödik kuria vékája alatt. De nem szabad ezt elhinni. Ön nem toporzékol, hiszen nem magyarokról volt szó. Annyi lehetséges, hogy egy kicsit megdöbbsent a parlamenti választások eredményétől. Mert talán ilyen gyorsnak nem is képzelte a nemezis lábát. De annyira váratlanul nem érthette a csapás, hogy dühében toporzékoljon, holott egy szál magyart sem látott, aki megvadt. Hiszen ön már tavaly is meglehetősen tisztán látta a helyzetét, s azért csinálta erőszakosan a községi választások reformját, mert érezte és tudta, hogy népszerűsége a delet meghaladta s az alkony eljövételét némi mesterkedéssel késleltetni illenék. Erre jó az erőszak s ön tudatosan használta, hogy egy darabig legyen még világosság. Már hogy ön legyen még egy darabig világosság. De ön már akkor tisztában volt vele, hogy utóleri a büvészinas végzete, aki szintén föllézte a szellemeket és szintén nem tudott urok lenni. Ön már akkor érezte, hogy a keresztény szocializmus, melyet jelszónak dobott ki a tömegbe, lassankint némi módosításon ment keresztül s a keresztény jelző

legalább is lekopott róla a tömegben. Ön már akkor sejtette, hogy a tömeg csak annyit fogadott el a jelszóból, amennyi neki tetszett, s nem az egész jelszót, ahogy önnök lett volna kedvesebb. Ön már akkor bizonyosan tudta, hogy a keresztény szocializmusnak bealkonyodott s egész haragos fiatalságában emelkedik fölébe az a másik szocializmus, mely nem hajlandó distingválni ingó és ingatlan tőke, ilyen vagy olyan felekezeti hatalom között s nem éri be azzal, hogy elveszik a lakatot az egyik szájáról, melylyel a társadalom egyik hatalmasságát megmarhatja, hanem úgy gondolkozik, hogy ha már sárkány, hát valamennyi fejének minden szájával mar. *Mindent*, amit megmarni érdemes. Önt tehát ez a mostani választási eredmény nem találta egészen készületlenül és bizonyosan rágalom, hogy toporzékol volna dühében. Ellenben van benne egy kis valószínűség, hogy ön e nehéz órában azt mondta, amit a komáromi fazekas: „Hajh, semmi sem tart örökké!”

Hát nincs benne kétség, ami most Ausztriából átpiroslik: az a Lueger alkonya. És a keresztény szocializmus alkonya. Fölébe kerekedett, letépete a szocializmus a maga fölismerhetően forradalmi erejével. S ami ebből minket magyarokat érdekel, az nem Lueger ur. Kicsi pont ő hozzá, hogy különösebben érdekeljen. De odaát a keresztény szocializmusnak is alkonyodik s ez nálunk sem ismeretlen palánta. Odaát a kérészeit Lueger-hadnak hívják, minálunk *néppártnak*. De ugyanazt a palántát mivelik mind a ketten. S ha a néppárt zokon vette fölünk, mikor azokra a forradalmi következményekre figyelmeztettük, melyek az ő áldatlan munkájából fakadhatnak, most már tessék neki Ausztriával pörbe szállni. Mert Ausztria nemcsak figyelmeztet, hanem *bizonyít*. És brutáli-

san bizonyít. Az osztrák választások eredménye s az ötödik kuria népének forradalmi felülkerekedése brutális bizonyítéka annak, hogy a tömeg nem fogad el féltanításokat s ha elfogadja, hát kiegészíti magának. A tömeget nem lehet kitanítani, hogy szálljon harcba az ingó tőke ellen, de mindig csak balra nézzen, mert arra van az ingó tőke. A tömeg ugyanis harcba indul, de jobbra is néz s ott meglátja az ingatlan tőkét is, mely neki csak olyan száka, mint a másik. S akkor aztán hiába adták oda rendőrnek a keresztény jelzőt a szocializmus mellé: a tömeg félredobja a rendőrt s mindegy neki a görbe orr, vagy a kilencágú korona, nekirent ő minden tőkének, ha ingó, ha ingatlan. Megy ő az agitátoraival, de csak úgy, mint a vonattal. Addig viteti magát, ameddig ő akar menni s nem addig, míg a vonat megy. Vagy leszáll a vonatról, ha nem akar tovább menni, vagy gyalogszerrel is tovább siet, ha a vonatnak korán tetszett megállani. Végzetes tévedése tehát a néppártnak, mint tévedése volt Luegerének is, hogy ők csak keresztény szocializmust hirdetnek s csak az ingó tőke ellen izgatnak. Ők csak ennyit akarnak, úgy lehet. De a tömeg többet is tud akarni s gyűlöletével nem áll meg ott, ahol a néppárt szeretné. *Megy tovább*, s az már kicsi vigasztalás, hogy a tömeg — mint most Ausztriában — az oktan agitátorokat is el-söpri. Mert akkor már minden kockán van, minden elveszett. Az agitátor is, meg az is, aki ellen agitált. Csak a nagy felfordulás van meg: a szociális forradalom, melyet az agitátorok nem tudtak megakadályozni, pedig ők sem akartak időig elmenni. S ez az, amit a néppárt nekünk el nem hitt, de talán az osztrák eseményeknek el fogja hinni.

Ha pedig azoknak sem hisz: hát legyen neki az ő guszta és akarata szerint. Am

TÁRCA.

A második asszony.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Thury Zoltán.

Roba Sándor, a gépügynök, özvegy ember lett negyvenhat esztendőskorában. Az asszonyt lassu soradás vitte el s hogy milyen lassan soravadt, azt észre lehetett venni az urán is. Tüskés, okvetetlenkedő, örökké zsémbes ember lett belőle a panaszos, örökké apró összeütközésekkel tele években, míg az asszony egy székhez szögezve betegeskedett, pedig hát ime, amint ez ki is sült, nem volt még arravaló ember, hogy leszámoljon a földön minden örömmel. Amikor vége lett a gyászoknak is, föllégett. Elkezdett nagy gonddal öltözködni, mind ritkábban és még ritkábban emlegette a szegény boldogultat, aki megkésérett a legszebb esztendei közül vagy tízet s körülnézett a világban valami asszonyféle után. Olyant akart, aki kipótolja számára azt, amit a másikon vesztett. Valami nem egészen fiatal özvegyet, vagy az egy kicsit otthon maradt lányok közül egyet. Fődolog, hogy szép legyen, valami olyan szépség, amelynek a jómódu hentesnek. Feszüljön meg a derekán és a keblein a rékli s attól féljen az ember, hogy egyszer csak kipattantja az arcán a rózsaszínű bőrt az alatta tülekedő szép nagy egészség. S mivelhogy szép nagy vagyona volt, nem is látszott túlságosan nehéznek az, hogy megtalálja az asszonyt. Egy éppén ilyet. Csak nem szabad elsielni a dolgot.

Nem is siethetett, mert előbb a lányait kellett, hogy elhelyezze. Négy lánya volt, valamennyi inkább az anyjuké, mint az övé. A már lánykorában is gyöngé, vézna asszony, akit csak a

pénzéért vett el Roba ur, emléket teremtett magának a gyermekeiben, hogyha a világ négy felére mennek, mindenütt ismerjenek rá bennük arra a szegény, sokat ajulózó, vérszegény anyára, akinek talán nem is lett volna szabad új nemzedéket szülni magából erre a világra. S volt a gyerekekben valami a betegből is. Mintha már foglalkoztatta volna őket a halál. Hirtelen hamarjában sokat akartak élni. Valósággal sóvár vágyakozással figyeltek ki a világba, míg úgy vigyágozt rájuk az anyjuk, mint a zsandár, azután meg egy esomó hir kelt szárnyra róluk csak úgy hirtelen, néhány hét alatt. Csupa pletyka arról, hogy futnak a férfiak után, ömlik a szemükből a vágyakozás arra, hogy asszonyi gyönyörűségeiben legyen részük, hogy beteget a sóvárgásnak...

Nem voltak formátlanok, mindeniknek akadt egy kis pénze is, olyan vagyon, amit még az anyjuk biztosított számukra. Roba ur tehát szétdobálta őket. Aki hamarabb jött, kapott egy lányt a négy közül, csak hogy hamarosan fogyjanak el. Az apjuknak semmi szüksége se volt arra, hogy közte és az elkövetkezendő asszony között lábatlankodjanak. Csak már az asszony jönné.

Azonban lassu mozgású ember volt a privat életben. Ha gépről esett szó, ekéről, esélről, megszimatozta messziről hirtelen nyelbe ütötte az üzletet, de így csak bolondul beindulni a világba, nem igen lehet. Komoly a kérdés. Tépeldött rajta, érezte, hogy nem szabad kiszolgáltatnia magát valami szenvedélyes perenek, amiben az embernek nincs helyén az esze, hanem ez mind csak okoskodás volt. A kis izgékonny emberke most már mindenképpen meg akart házasodni és hamar, mert a lányok már elmentek — s minnek várni. Az ember mindennap öregebb lesz. Keve-sebb az élnivalója, pedig a sok amugy is a háta mögött van már.

A vejei már vicceltek is vele. Azt mondták, hogy ők nem gondolkoztak ilyen sokáig, hanem nekivágtak a házassáletnek. Több volt a merszük. Különösen az Eszter ura, a városi irnok szeretett csufolódni az öreggel, bár amugy nem mutatta magát valami kedélyes embernek. A házassága második hetében már nagy veszekedést esapott az apósának, mert észbe jutott, hogy mégis csak igen kevés a pénz, amit a lánnyal kapott. Azóta is csak alig barátkoztak össze. A fiatal ember hatalmas izomzatú, nagy, szőke legény volt s szemmeláthatólag lenézte Roba urat. Azt se igen vette jó néven neki, hogy ágens s jobb fajta urakkal nincsen semmi összeköttetése. Különben nem volt rossz fiu az irnok. Egy kicsit mulató, szerette a cigányt meg a bort s nehezen győzte a sok munkát a város-házán. Emlegetett olyasmit is, hogy neki inkább egy kis gazdaság kéne. Nem nagy, hanem szőlőt szeretne nevelni, azt megkövetelné... Addig is azonban csak élt a világba s mivelhogy nem volt ostoba ember, a családban úgy beszéltek róla, mintha a város-ház tonyja alatt voltaképpen ő képviselné az agybeli munkát. Ha egy kicsit komolyabb ember volna, sokra vihetné.

Lassan-lassan eljutott Roba ur az asszonyhoz. Előbb kerülgette, nagyobb bizonyosság okáért megkérdezte fölébe az információs iródtól is, aztán csak mégis tudta hirtelen ráhatározni magát arra, hogy előálljon. Színházjegyet küldött neki. Az irnok írta meg a levelet, hogy ne essék benne valami hiba. Szépen megkérte, hogyha szivlelni tudna egy özvegy embert, aki jómódban él és tisztos polgári állást tölt be... és a többi. Megírta ezt az irnok elég jól. — Voltaképpen a felvonások-zokban jötték tisztába egymással. Az asszony szép nagy, reukete termett, fehérbőrű barna teremtés volt. Özvegy, de egyszer elszölte magát. Az emberéről beszélt s arra javította ki a szavát,

higgye, hogy a tömeg irigységének csak egyik szemet nyitja ki, melyvel az ingó főkét s mondjuk egy felekezetet lát meg. De ha annak az irigységnek egyszer kinyílt a szeme, majd lát az többet is. Kinyílik majd a másik szeme is. S akkor nincs hatalom, mely a szociális forradalmat megállítsa. Megindul a nagy áradat, mint most Ausztriában, ami hatalmas intelem a néppártnak és hatalmas figyelmeztetés a magyar közvéleménynek. A néppárt talán föl sem veszi az intelmet és prédikálja tovább az ő mérsékelt keresztény szocializmusát, de a magyar közvélemény bizonyára meglátja a figyelmeztetést és tudni fogja, hogy a szociális forradalmat előzi meg, ha szelidebb ábrázatu előhírnökét, a keresztény szocializmust is elkergeti a határról. Mert nálunk is csak előhírnök ez, mint Ausztriában volt. Ami utána következik: az a szociális forradalom. S mi csoda vigasztalás volna a szegény Magyarországnak, ha Molnár apát is tépné a haját, mint most Lueger? Oh mire Lueger odáig jutott, hogy a haját tépje, Ausztriának már nincs egy ép hajaszála...

BELFÖLD.

A miniszterelnök Bécsben. Széll Kálmán miniszterelnök hétfőn reggel az uralkodóház tagjainál teendő szokásos újévi tisztelgésre Bécsbe utazik. A miniszterelnökkel együtt a kabinet többi tagjai is Bécsbe utaznak az újévi üdvözlésre.

Uj főispánok. Két dunántúli vármegye már a legközelebbi napokban új főispánt kap. A király gróf Széchenyi Emilt Sopron- és dr. Nagy Jenő vasmegegyei főügyészt Mosonmegye főispánjává nevezte ki. Mind a két új főispán lelkes és buzgó híve az új kormányzati szellemnek s feltétlen bizalmát bírja Széll Kálmánnak. E két kinevezéssel a főispáni széknek immár egy harmada van fel-frissítve.

Külföldi lapok a Széll-kormányról. A Times ma érkezett száma megemlékezik a szabadelvűpártnak. Széll Kálmánnal való tisztelgéséről.

Széll Kálmán miniszterelnöknek — így szól a cikk — ismét alkalom nyílt egy olyan beszéd elmondására, amely kevésebb, mint a monarchia vezető államférfiáé, megvilágított. Emelkedett álláspontról fejtette ki a virágzó magyar állam alapvető politikai elveit Magyarországon, a monarchia azon felében, ahol a klerikálisizmusnak gyökeret verni nem sikerült s melyet egy liberális alkotmány szellemében kormányoznak, haladás, összhang és jólét uralkodik. A monarchia másik államá-

hogy merőn, szinte sápadtan bámult fel reá Roba ur. — Aki meghalt — mondta.

— A szegény, aki meghalt...?

— Ugy? És most már szabadnak tetszik lenni. Mint a madár, kérem, igen.

Az asszony mosolygott s puha, egy kicsit hájas kezét rányugtatta a Roba ur öklére. Hosszu pilláit a szeméire bocsátotta, mint amikor az ember nem akarja, hogy belássonak a szobájába és leeresztje a zsalut — s el is pirult. A szomszédja még idegenkedett tőle egy kicsit. Most már újra egész csomó aggodalma támadt. — Talán a jegyet se kellett volna neki elfogadni — gondolta magában, de rögtön le is szidta magát azért, hogy ilyen komiszul gondolkozik. — Már miért ne fogadtat volna el? Másnak bizonyosan visszaküldte volna. — S nézte a szép nagy asszonyt a kis szürkűlő emberke nagy gyönyörűséggel. Már is féltékenyen, mert hiszen még nem határozott semmit. Azt se tudja, hogy szól-e majd neki. Majd előbb alszik egyet. Jó az, az éjszaka kitisztítja az ember fejéből a nappalt meg az estét. Különösen az estét, mert az mindig lázas. A sok agyonhajszolt ideg egy csöppet megnyugszik az alkonyattal, erőt gyűjt a lámpagyújtás utánra, amikor már éjjelre rendezkedik be a világ és borzasztó, hogy még a föld is csupa meleg izzadságot lehel ki magából. Az ember nem tudja, hogy honnan is jön ez a különös érzés, de tikkadt. Egyszóval van s valaki kellene melléje, akit elnézzen a bágysátság óráiban. Valaki, aki megölti az egész szobát, megadja a csendes, nyugodalmat polgári szint a lakásnak. Asszony. Egy másik nemből való. Másforma, gömbölyűbb, mint mi csupa szőlet, jobban hozzásimul a pihenés... Az én emberem tudniillik nagy, meleg szerelmet akart, de nyugodalmasan. Inkább gyönyörködni benne. Valahogy

ban, a papság állallenyűgűzött Ausztriában, ahol a klerikálisizmus virágzik, ahol az alkotmány szabadelvű vonásait a reakcionárius előrelátás elhomályosította, ahol a közigazgatást ultramontan nemesség monopolizálta, szakadatlanul dúlnak a belviszályok, az ipar és kereskedelem pang, a népesség éledetlen.

A München. Allg. Zeitung szemlét közöl Magyarország politikai viszonyairól. Szemléjében kitér a pártviszonyokra, a törvényhozási működésre s az ország közállapotaira. Széll Kálmánról és kormányzatáról többek közt ezeket írja:

A miniszterelnök és miniszterkollégái osztrák nélkül jolytatják a regenerálás művét a kormányzatban és a közigazgatásban s Széll Kálmán mindenekelőtt arra törekszik, hogy az állam hajóját a Deák Ferenc államférfiúi eszméinek áramlatába terelje, s hogy a jog, törvény és igazság kormányrendszerét állítsa fel.

A cikk így végződik:

Ha a magyar nemzet a század végén vizsgáló szemmel tekint vissza a 19. század elejére, büszkén utalhat arra a rendkívüli haladásra, amelyet a lefolyt században az emberi tevékenység minden terén tett. Száz év előtt alig ismerték, alig említették s ma a magyar állam jelemtékeny tagja az európai államközösségnek, a magyar nép pedig nagyrabecsült kultúr-nemzettel vált, mely reményteljesen lépi át az új század küszöbét.

Politikai mozaik.

Budapest, január 5.

A politika ujesztendeje egy kis muló diszszonanciával kezdődött. Két francia citátum, a gárdáról és arról az egy franciáról, akivel több lett, némi galibát csinált a szabadelvű klub magyarjai között. Pedig, amint kiderült hamarosan, csak a citátumok voltak rosszak, nem a Falk Miksa szándéka. Ma már annyira elmúlt minden kedvetlenség, hogy az egész újévi ügyből nem maradt meg egyéb, csak egy pár régi és új anekdota, amely részint az afférből fakadt, részint fel-elevenítődött a Falk idézete alkalmából.

Amely dologból az emberek tréfákat faragnak, az elveszítette a mérges természetét. Az újévi esetről pedig már csak tréfálkoznak. Még pedig sokat. A legelső krónikás anekdota, amely feltámadt a felejtésből, annak a konzervatív képviselőnek az esete, aki már harminc esztendővel ezelőtt bebizonyította, hogy milyen furesa eset az, mikor az ember a citátumhoz szab hozzá egy beszédet.

Ugy történt az eset, hogy az illető konzervatív férfi — akkoriban meglehetősen szerepvívó ember, ma teljesen elfelejtve él Bécsben — fel akart szólalni a képviselőházban a honvédségről szóló törvényjavaslat ellen.

Közmegegyezés fogadta e hirt. Magyar em-

csak ugy elképzelni, hogy milyen lehetett volna az egész élete, ha a sorvadásos asszonynak nincs pénze s ott kezdte volna az egész ügyet fiatalon, ahol most próbálgat belekóstolni.

Különben az irnok is azt mondta, hogy ez az asszony olyanforma, hogy nem kell agódní. Szép nyugodt természet. — Mint a csermely — mondta az irnok — szépen csörgödez. — Hogy csörgödez, ez tetszett neki s olyanformán nézett Roba urra, hogy hiába fejtegetné, ugy se érti meg... — Különben én is itt vagyok, majd eligazítom, ha valami akad.

Végre is belement az ügybe Roba ur. Nem bolondosan, hanem előbb jól körültagozva a kérdést, hogy ne az érdeke vezesse az asszonyt, hanem a rokonszenv. Ezt fontosnak tartotta, mielőtt egyáltalában komolyan tárgyalna. Különben az asszonynak is tetszett az eljárás. Mondta is, — Már elmúlt tőlünk — mondta — a hebe-hurgyaság. Én megbecsülöm uraságodat... — Kérem, tisztelet asszonyság... — Hát ont. — Igen, tessék egy kis bizalommal élni. — Már megállapodtunk mind a ketten... — Egy hónap se mult el az esküvő után s már kislát, hogy egy kicsit családott magában az asszony. Az irnok azonban azt mondta, hogy nem kell agódní. Majd ő eligazít mindent. Apró félreértések előfordulnak a családokban. Például veled szemben is mindenféle, tulságos követeléssel lép föl az asszony. Két embernek nehéz kitanulni egymást.

Ugy látszott, hogy csakugyan nehéz. Roba ur valóságos belebetegedett. Néha egyedül ült le a vacsorához. Az asszony még mindig nem volt otthon. Az is megesezt, hogy néha utánaizentek, hogy a nagynénje beteg, jó volna, ha jönne.

Roba ur csak bámult utána, ahogy szép eszedesen öltözöködött és ment, s aztán, mintha fejbevertek volna, olyan tanácsalanel keresett valami segítséget. Hogy legalább tudna valamit. Nem csinálna senkinek kellemetlenséget, elhordozná magában a gondját, hanem mégis jó volna tudni, hogy hogyan is áll voltaképpen. Keresgült azok között, akik közel állnak hozzá, hogy hova is menjen s eszébe jutott Eszter. Ez is olyan szomorú-forma asszonynak látszik, akivel lehet beszélni. Elment hozzá.

A leánya is egyedül volt. — Az uram már régen mondja, hogy valamit kellene csinálni — mondta az asszony, a mikor kihallgatta az apját. — Hol az urad? — Elhívták. Sürgős dolga van a város-házban. A kis sürke ember maga elé bámult s pusmogott, mintha számolgatna magában. — Tegnapelőtt is elhívták? — Tegnapelőtt? — Gondolkozás után felelt az asszony. — EL. — Ugy? — Miért kérdi? — Csak ugy. Az asszony inkább csak kíváncsian nézett rá s egyszerre nevetni kezdett. — Aprám, csak nem gondolja... — De igen. Jó darabig le és föl sétált az óreg a szobában, s komoran és szomoruan állott meg a leánya előtt. — Mondd meg neki, hogy keressen mást magának. Ne legyen éppen én a bolondja. Fiam, mond meg neki.

her akar a honvédség ellen beszélni! Ki fejtje meg ezt a rejtélyt? Akadt, aki megfejtette. Egy fiatal képviselő — akkoriban még ssenge politikus, akit azonban Deák Ferenc nagyon szeretett — ezt a magyarázatát adta a megfoghatatlan jelenségnek:

— Én ismerem a mi konzervatív barátunkat. Az csakis olyankor beszél, ha olvasmányában valami szellemes idéznievalóra bukkant; ahhoz aztán hozzászabja a maga mondókéját. Fogadni merték, hogy most is így esett. Talált valahol egy elmés citátumot. Ezért beszél. S az a citátum csakis a honvédség ellen alkalmazható. Ezért beszél a honvédség ellen. De majd megpróbálom, hátha segíthetnek a bajon...

Este aztán a Nemzeti Színházban egymás mellé került a fiatal Deákpárti s az idősebb konzervatív képviselő.

— Igaz-e bátyám, (szólt amaz), hogy holnap beszélni akarsz?

— Igaz. Holnap felszólalok.

— En is akartam beszélni, de el kell utaznom. Pedig nagyon sajnálom. Mert volt egy gyönyörű idézetem, amivel furorét csináltam volna.

A konzervatív kolléga kezdett nagyon kíváncsi lenni a hatásos idézetre.

— Ejnye no, kár érte. S hogyan szólt volna a te citátumod?

A fiatal Deákpárti elmondott egy citátumot, amely igazán pompás volt, de felhasználható csakis ugy volt, ha az, aki idézi, a javaslat mellett beszél.

A konzervatív képviselő habozott kis ideig; aztán így szólt:

— Te, én lejegyezném azt az idézetet. Lediktálhatnád, te ugyis elutazol.

Másnap a konzervatív képviselő — a honvédség mellett szólt fel; s boldog volt, mikor kölcsönvett citátumát megtapsolták...

Ezt az adomát beszélték el az újévi beszéd ötletéből. Persze nem mint analógiát. Falk Miksáról, erről a mély tudású és elmés politikusról, senki sem teszi fel, hogy az idézethez szabja a beszédét. De annyi intelem mégis van az anekdotában, hogy csinján kell banni az idézetekkel; mert olykor odaviszik a szónokot, ahová a világért sem akart kilyukadni.

Ujg estéjén, mikor még egészen friss volt az eset, mikor még nem oszlott el minden félreértés, nagyon elevenek voltak a klub termei és minden sarokban Falkot emlegették és Artois

grótot. Csak a dolgozószobának egyik sarkában ült egy esőndes ember, aki nem vett részt a hangos vitaközösben, aki nem békétlenkedett és nem békített, hanem hallgatta nyugodtan a *Telefon Hirmondót*. Mondanunk sem kell tán, hogy *Fluger* Károly volt ez a csendes ember, a klubnak és az egész Háznak kedves *Fluger bácsija*, akit nem egy ilyen apró viharoska, hanem a legvéresebb politikai fürgeteg sem tud elválasztani este hét és kilenc óra között az ő kedves, nélkülözhetetlen *Telefon Hirmondó-jától*. Ez az ő minden esti társasága, legnagyobb szórakozása.

— Hogy tetszik az előadás, *Fluger bácsi*? — kérdezi valaki, aki véletlenül benézett egy percre a csendes kis szobába?

— Nem nagyon. Ez a *Hoffmann meséi* nem sokat ér.

— Dehogyan nem, nagyon szép a kiállítása. A velencei díszlet. A ballet.

— Hiszen éppen az. Nem szeretem az ilyen muzsikát. Olyan ez is, mint *olyik újévi beszéd*. Magyarán kell.

Tehát csakugyan mindenki a *Falk* beszédéről beszélt. Még *Fluger bácsi* is, aki pedig soha nem merészkedik bele a politikai aktualitások forgatásába.

Hanem most már alig beszél róla valaki. El van intézve a dolog és mindenki örül az elintézésének. Örül a párt és örül a kormány. Csak egy tagja van a kormánynak, aki nem vehet részt az általános örömben, amint nem volt része a kellemetlenségben sem. Báró *Fejérváry Géza*, a legkatonásabb miniszter, a legkedvesebb katona, mindenek sajnálatára nem volt ott sem a belső háborúsnál, sem a kibékülésnél.

Mikor mindenki az újévi köszöntő dolgával foglalkozott, még akkor is mindenki ráért egy-egy kicsit arra is gondolni, hogy hogy van a beteg miniszter, akit egyenlőképpen szeretnek és becsülni a régi gárda, a volt nemzeti pártiak és a disszidensek. Az ő univerzális népszerűsége fölötté áll minden torzsalkodásnak. Akik legjobban aggódtak a párt egységéért, azok is ráérték a honvédelmi miniszter egészségéért aggódni és a kiengesztelődés örömeinél nem kisebb az azon való örvendezés, hogy báró *Fejérváry Géza* jobban van és már nemcsak fog hiányozni az ő délceg alakja a klub mindennapos látogatói közül.

Mondják, hogy a hetven éve mellett is természetü miniszter nagyon bosszankodott, mikor megtudta, hogy nem akarják operálni. Szidta a doktorokat, hogy minő gyáva népség, nem mer bevágni.

És hogy bosszút álljon a doktorain, most azért is meggyógyul.

Olyan boszu ez, amelynek mindenki örül.

Sok szó esett tegnap a belügyminiszter ismeretes nyelvrendeletéről is. Nem nagy politikai esemény, de azért sokat disputáltak róla sovínista és cirkumspektus politikusok.

Egy kollégánk, aki személyes ismerőse a német eszászárnak — amennyiben szintén jelen volt a tatai hadgyakorlatokon — aggodalmas arccal faggatja a miniszterelnököt:

— Én nem tudom, kegyelmes uram, mit szól hozzá *Vilmos*, ha megtudja, hogy a rendőrkapitányoknak a német hatóságokhoz is franciául kell írniok.

A miniszterelnök szokott előzékenységével felvilágosította, hogy nem az van abban a rendeletben, hanem csak annyi, hogy a rendőrhatalóságok franciául írjanak annak az idegen hatóságnak, amelynek a nyelvét nem ismerik.

— És ha valamely rendőrhatalóság nem tud németül? — kérdi egy sovínista.

— Az persze nem fog németül írni! — volt a válasz.

És ebben megnyugodtak a sovínisták is, a cirkumspektusok is. És remélhetőleg meg fog nyugodni *Vilmos* is . . .

Szélteben nagyon jó hatást tett a *ruthén akció*

kiterjesztése s különösen az az intézkedés, hogy *Egán* mellé egy tanácsadó bizottságot neveztek ki. Ugy fogják fel ennek a bizottságnak a hivatását, hogy nemcsak a tanácsadás lesz a dolga, hanem az ellenőrzés is. Nemcsak segíteni fogja a kormánybiztos urat abban, amit tennie kell, hanem vigyáz majd arra is, hogy ne tegyen olyat, amit nem szabad tennie. És remélhetőleg arra is lesz aki ügyeljen, hogy a kormánybiztos ura ne is beszéljen fölösleges dolgokat. Végre is elképzelhető a ruthén akció a nélkül, hogy vezetője minduntalan hadat izenjen a felekezeti harcoktól irtózó szabadelvűségnek, amelyről Beregmezőben is tudják, hogy egyik alkotó eleme, sőt vezérelve a kormány politikájának.

KÜLFÖLD.

A délafrikai szabadságharc.

Budapest, január 5.

Amire ezen a helyen már ismételtent utaltunk, azt megerősíti most a *Times* fokföldi tudósítója, kit lapja a fokföldi viszonyok beható tanulmányozására utasított. A levelező lelkiismeretes tanulmányának eredményeképp most azt konstataálja, hogy a helyzet az angolokra nézve az idén sokkal komolyabb, mintsem tavaly ilyenkor volt, amennyiben a boer invázió most nagyobb területre terjed ki, mint 1900 elején kiterjedt. S az újabb jelentések folyvást csak arról szólnak, hogy a boerok mind nagyobb számban tódulnak be a Fokgyarmatban, az ottani hollandusok pedig, nevezetesen a városiak, egyre tömegesebben csatlakoznak hozzájuk. Milner kormányzó most ahhoz a kétségbeesett eszközökhöz folyamodik, hogy az ostromállapotot a gyarmatnak eddigameg kerületeiben is kihirdeteti, amelyek eddigelő mentesek voltak ettől a rendszabálytól.

London, január 5.

A *Times*nak a következőket jelentik Fokvárosból a délafrikai helyzetről: A helyzet most január elsején sokkal komolyabb, mint amilyen tavaly január elsején volt. Az a terület, amelyet a burok most elárastottak, sokkal nagyobb, mint a minőt tavaly okkupáltak. A Fokföldön levő boer csapatok számát 5000-ra teszik s ezek két-háromszáz főre menő kisebb csapatokban oly fokföldi városok szomszédságában tartózkodnak, amelyeknek tulnyomóan afrikander lakosságuk van. A boer csapatoknak ez a szétoszlása az angol parancsnokokat is arra kényszeríti, hogy haderejüket apróbb csapatokra osszák. A boerok kerülik a döntő ütközetet és csak apróbb angol csapatok megtámadására szorítkoznak. Az angolok már azért sem tudnak ellenük valamire menni, mert a boerokat mindenben támogatják az afrikanderek, akik hazájuk területét alaposan ismerik s azonfelül az angoloknak minden egyes mozdulatáról is pontosan tájékoztatják a boerokat, míg ellenben az angol tiszteknek nem csak helyi ismereteik nincsenek, hanem még csak térképkel sem rendelkeznek.

London, január 5.

A *Daily Mail*-nek jelentik Fokvárosból: *De Wett* csak akkor fog Fokföldre betérni, ha majd az előre küldött kommandók ott biztos hadállásokban lesznek. *Kitchener* a rand-bányák megőrzésére ötezer katonát küldött ki.

London, január 5.

Lord *Kitchener* jelenti Pretóriából tegnapi kelettel: A boerok nyugati csoportja, úgy látszik, Haloinia felé vette útját, míg a keleti kis csoportokra oszlott. Tegnapi Alivaluorthól nyugatra ismét átkelt az Oranje folyón egy kisebb boer csapat. A boerok fölbuikkantak Rhenosternél a vasút mellett, de kétséges, hogy *De Wett* köztük van-e?

Brüsszel, január 5.

A *Félt B'eu* táviratot kapott Fokvárosból, amely szerint az angolokat *Fraserburg* mellett nagy vereség érte. A csatáról még eddig nem jöttek részletek.

Fokváros, január 5.

Kétszáz boer tegnap az Oranje folyón át visszament és észak felé vette útját.

Fokváros, január 5.

Hír szerint néhány nap óta Fokföld nyugati részéből sok fokföldi hollandus ment haza felé, való-

színűleg azért, hogy a betört boerokhoz csatlakozzanak.

Brüsszel, január 5.

Lourenço-Marquezből jelentik, hogy *Botha* nagy győzelmet aratott és temérdek municiót foglalt el. Az angolok közül háromszázan fogságba estek.

Craddock, január 5.

Williams ezredes január elsején Middleburg-tól nyugatra néhány mérföldnyire megtámadott egy erős boer hadállást a kopjékon. Hadereje azonban nem volt elegendő arra, hogy az ellenséget állásából kiverje. Az angolok közül öt ember esett el. Az éj folyamán a boerok visszavonultak Bethesda felé.

Páris, január 5.

A *Temps*nak jelentik Laurengo-Marquezból: Az *O Portoguez* című napilapot felfüggesztették, amiért heves támadásokat intézett Portugál politikája ellen. Az idézett lap legutolsó számában egy szerződés másolatát közölte, melyet *De Wett* és *Buller* kötöttek. Az okmányból kitűnik, hogy *Buller* egy ízben elfogták a boerok, de *De Wett* szabadon bocsátotta, miután *Buller* becsületeszavára kijelentette, hogy többé nem harcol a boerok ellen.

Hága, január 5.

Krüger betegsége kedvező lefolyású, noha a beteg gyöngeség miatt panaszokodik.

Hága, január 5.

Krüger állapota lényegesen javult.

A közönséghez.

A *Budapesti Napló* minden előfizetője megkapta már az ingyenes balesetbiztosításáról szóló kötvényt. A *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőse halál és rokkantság esetére kétezer koronát, vagy a baleset mérvének megfelelő összeget biztosít január 1-től kezdve a kötvénytulajdonosoknak, illetőleg a *Budapest Napló* előfizetőinek.

Ujjonnan belépő előfizetőink az előfizetési díj beérkezése után tüstént kézhez kapják a kétezer koronáról szóló balesetbiztosítási kötvényt. A biztosítás az előfizetési díj postára adását követő déli tizenkét órakor kezdődik és az előfizetés lejártá után való nap déli tizenkét órajakor végződik.

A *Budapesti Napló* ingyenes balesetbiztosítása, miként a kötvény hitelesen tanúsítja, kiterjed mindennemű balesetre, amely a biztosítottat akár otthon, akár utközben, hajón, kocsin, vonaton vagy hadgyakorlaton éri.

Az előfizetés ténye Budapesten nyugtával, vidéken feladóvervényvel igazolandó. Ezeknek az igazolványoknak a megőrzése ajánlatos. Ha elveszne egyik-másik, a *Budapesti Napló* kiadóhivatala egy levelezőlapon nyilvánított kérésre szívesen állít ki díjtalanul másolatot.

Baleset esetén táviratilag vagy expresszlevélben célszerű a jelentést megtenni a *Budapesti Napló* kiadóhivatalának.

A *Budapesti Napló* előfizetőinek a *Mannheimi Biztosító Társaság* magyarországi vezérképviselőse (*Fényes Miklós* igazgató) másnéven baleset-, betörés-, szállítmány-, szavatossági és üveg-biztosításnál öt százalékos engedményt ad a rendes díjtáblázathoz képest.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek díjtalanul megküldi a kiadóhivatal a *Budapesti Napló* 1901-re szóló díszesen kiadott naptárát.

Tartalékos tiszti- és hadapródi felszereléseket
 jutányos árak mellett legjobb kivitelben ajánl az
KOLARITS NÁNDOR, Temesvár.
 első délmagyarországi egyenruházati intézet

HIREK.

Könyvtár-égés.

A képviselőház udvarán közös sirban pihennek a tudomány megpörkölt és elégett vértanúi: a könyvek.

Tegnap hordták ki őket a fagyra, miután évtizedeken át melegedtek odabent a magas polcokon. Ott senki sem kérdezte őket, tehát nem feleltek, ide künn azonban szóra nyílt panaszos ajkuk. A könyvek párbeszédéből lesünk el néhányat, amint alább következik.

— Azt hiszem, — mondja a ravasz Richelieu, miközben nyöszörögve tapogatja megégett oldalát, azt hiszem, hogy ártatlant vádolnak a gyújtogatással.

Spinoza, aki ki nem állhatja őt, legott leleplezi, mondván:

— Miért csűr-csavar maga? Hát egyáltalában gyanusitanak valakit? Micsoda beszéd az? ...

Richelieut nem hagyja el diplomata nyugodtsága s így felel:

— Először is a hanghordozása idegessé tesz, uram, másodsor igenis gyanusitanak valakit. Ha kívánsi arra is, hogy kit, hát megmondhatom. A szikrát gyanusítják, amely a kályhából pattant közénk.

Spinoza hallgat, mikor hirtelen Beöthy Ákos szólal meg a csoportból.

— Azt hiszem, mondja, tévedni méltóztatol, kedves bibornok. Én a Molnár János szellemére gyanakszom.

Kákai Aranyos, az első, kacagva fordul Beöthyhez.

— Tévedsz, öcsém — mondja. — Nem lehet az a Molnár szelleme.

— Hát aztán miért nem, ha szabad tudnom?

— Miért, hát azért, mert annak a szelleme sohasem fordult még meg a könyvtárszobában.

A harmadik csoportban Saint Simon gróf vitatkozik a felől, hogy mennyi lehet a kár.

— Tízezer forint, — mondja Stein Lőrinc, aki ért a pénzügyekhez.

Saint Simon büszkén nézi végig a finansminisztert s így szól:

— Azt gondolom, hogy egymagam megérek annyit.

— Minden szentnek maga felé hajlik a keze.

A körben nagyot kacagnak a politikusok, amire aztán Kákai Aranyos megint nem állhatja meg, hogy közbe ne szóljon.

— Kedves Lőrinc, te a Bánffyól citálsz.

— Bánffyól?

— Igen. Ő nevezte először a gróf urat Szent Simonnak ...

Shakespeare szótlanul hever a kosárban. Már régóta buskomorságba esett affólt, hogy nem értik meg s most nagyon megégette magát.

— Min busul felség? — kérdi tőle nagy alázatosan Goethe.

— Rosszul fekszem, fiam, — mondja Shakespeare. — Valami nyomja itt a derekamat.

— Keljen csak fel egy kissé, felséges uram, talán valami rosszon fekszik.

Amire Kákai Aranyos nagy kacagással nyúl a felség dereka alá s kihuz onnan egy kis könyvet. A holdvilágnál szépen el lehet olvasni. Ez áll rajta:

Programbeszéd.

Tartotta:

Molnár János.

Rimek a Pasteur-intézetből.

Irtá: *Telekes Béla.**)

I.

Szegény kis állat, hogy' fázik, mily éhes!
Mily szomorúan néz reánk, szegény!
Ne hagyjuk itt az utcán veszni, édes.
Oh meglásd, csupa hála és hűség lesz ...
— S úgy vittük haza, hitvesem meg én.

Ki tehet róla, hogy már puha pólya,
Jó falat s korty mind hasztalan vala ...
Magát mardosva, vad kinnal vívódva —
Szegény kis állat tehetett-e róla,
Hogy minket is meg kellett marnia?!

II.

S egymásra néztünk sápadón, ijedten
S egymást egyszerre kérdtük mind a ketten:
„Megment-e téged is? Az istenért!”
— S egymás sebéből úgy szívtuk a vért.

S úgy sirtunk: „Csak téged meg ne mart volna!”
Aztán egymásra néztünk mosolygva:
„Ha meg kell halni, minket úgy talál
Egyszerre, együtt, ugyanegy halál!”

III.

Ahol az élet a halállal
Úgy vívja örök párbaját
S kudarcot sokszor a halál vall, —
Kopogtatunk mi is tehát.

S ahova napról-napra százan
Haldós sebbel jönnek el,
Két doktor úr egy kis szobában
Nyugodtan, bizton gyógykezel.

Pasteur arcépe ott a falról
Oly biztatón tekint le ránk ...
S a két doktor jószágosan szól:
„Bár mindent így gyógyítanánk!”

IV.

Hát nem fogunk megveszni, édes, érzem.
A két jó doktor nem csak monda-mondta.
Nevükre titkon a szívembe' mélyen,
Mikétha áldó szent szolozsma zsongna ...

Ők megmentették a mi életünket ...
S bármily nagy is e földön küzködésünk,
Amíg a szívünk egymásért hevülhet,
Közös halálnál mégis jobb, hogy élünk.

Ha a lelkünkbe szilaján, vesztetten
Tajtékozó dühvel belemar az élet,
Ahhoz már doktor sem kell, rá mi ketten
Magunk lenlünk irt: Te engem, én téged!

Budapest, január 5.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én
új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— A király legifjabb déánokája. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Lipót bajor herceg feleségével, Gizella hercegnővel és fiával, György herceggel ma reggel Münchenből odaérkezett. A pályaudvaron a király fogadta. A hercegi pár nem sokkal megérkezése után tovább utazott Volosca-ba, hogy jelen legyen József Agost 16. herceg újszülött fiának keresztelésén.

— Új magyar nemes. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Keleti Gusztávnak, a budapesti mintarajziskola és rajztanárképző igazgatójának, valamint néhai Keleti Károly volt miniszteri tanácsos két fiának: Keleti Dénes kereskedelmi miniszteriumi műszaki tanácsosnak, továbbá Keleti Gábor ipariszkolai rajztanárnak és mindhármas törvényes utódainak *konjunktív* előnévvel magyar nemességet adományozott. Megengedte még, hogy nevüket az utolsó i betű megváltoztatásával y al írják.

*) A szerző ezeket a szép sorokat dr. Lip Károly és dr. Horacek János, a Pasteur-intézet tudós orvosainak ajánlotta poétikus hálaképpen.

— *Udvart ebéd.* Bécsből táviratozzák: Ő felsége ma este ebédet adott. Az ebéden Gruscha bíboros, Schneider felszentelt püspök, Mayer püspök, több titkos tanácsos, gróf Kielmannsegg helytartó, több udvari tisztviselő, tábornokok és Lueger polgármester voltak jelen.

— *Kormánypartii trónörökös.* Kopenhágában a *Berlinnske Tidende* című lap tegnap vezércikkét közölte, melynek szerzője nem kisebb ember, mint Frigyes Keresztély, a dán trón örököse. Ez még hagyján, ámde a cikk oly alaposan megmossa az ellenzék fejét és oly erőteljes terminusokban mondja el a magas szerző nézetét az obstrukcióról, hogy az ellenzék azt se tudja, mihez fogjon. Egyelőre a kormány ellenfelei hangosan protestálnak a trónörökös cikkései ellen s követelik, hogy mint közjogi személy a pártok felett álljon.

A trónörökös, aki ilyképp aktuális lett, nem ösmeretlen nálunk. Tavaly Sopronban időzött, ahol nagyon érdekelt a magyar név szokásai iránt. Ott esett meg vele ez a kis epizód: Bement Sopron egyik üzletébe, hogy egyetmást vásároljon s ez alkalommal feltűnt neki egy parasztagasszony, ki a maga természetes modorában ki nem fogott a portéka ócsárlásából. Ollót akart vásárolni, de akármennyit tett is elébe a boltossegéd, nem volt meglegedve egyikkel sem. A trónörökös egy darabig gyönyörködött a németül beszélő néni elégedettségében, majd felkapott egy ollót a sok közül, az asszony elé tartotta és így szólt:

— Ha ollót akar venni, akkor vegye meg ezt. Az egyszerű falusi asszony végignézte a trónörökös, sejtette, hogy valami nagy ur, de azt nem is álmódta, hogy a dán trónörökösrel hozta össze a véletlen. Így szólt azután:

— Az ur azt mondja, ért hozzá. Jó, megfogadom a tanácsát. De aztán jó legyen, annyit mondom.

A trónörökös megnagygatta a nénikét és mosolygva távozott az üzletből.

Nagy megdöbbenés fogta el a szegény parasztagasszonyt, mikor megtudta, hogy a dán trón leendő urával beszélgetett. Kissé bele is sápadt, de azután összeszedte magát s diadalmasan kiáltotta:

— Na, ezt az ollót elteszem örök emlékül, hadd lássa meg az unokám is.

— *Erzsébet királyné verse.* A bécsi *Neues Wiener Journal* nyomán mi is közreadtuk azt a *Lemondás* című verset, amelyet a korfui palotában találtak s amelyről azt hitték, hogy Erzsébet királyné írta. Most ugyanebben a lapban Beck Frigyes, osztrák költő, nyilatkozatot tesz közzé, amely szerint a versnek ő a szerzője. Hogy miként került a vers a korfui palotába, azt nem tudja.

— *A hitoktató a politikában.* Nagy háborúság tört ki a spanyol politikai világban egy hitoktató körül. Az illető páter, igaz, *XIII. Alfonso* ő felségét vezeti be a theologiai tudományokba, azonfelül még gyónatója is a spanyol regenskirálynőnek. Most felmentették őt ez állásaitól. Az eset előzményeiről ezt írja az *Imparzial*:

A kortez legutóbbi ülésén a liberális párt erősen kikelt némely udvari befolyásos ember reakcionárius üzelmei ellen. A liberális szócnokok meg akarták védeni a politikai egységet és rámutatnak a közelegi reakció békét bontó hatásaira. Az osztorzó szócnoklatozók annyira leingerelték a királyné gyónató-atyját és az iju király hitoktatóját, hogy az *El Siglo Futuro* című lapban cikket tett közzé, amelyről maguk az ultrakonzervatív miniszterek is úgy nyilatkoztak, hogy olyan kijelentéseket tartalmaz, amelyeket nem lehet reprodukálni.

Ha ezt valamely közönséges lelkész írta volna, nem törődtek volna vele. De ha a királyné gyónató-atyja, illetőleg a király hitoktatója, erkölcstanára teszi a fenti módon közhírré politikai véleményét, úgy az már másképp ítélendő meg. A liberális párt nem hagyta abba a dolgot és nem nézhette tétlenül az agító udvari lelkész működését.

Mielőtt azonban e körül megindult volna a vita, a királyné tudomására adta a lelkésznek, hogy mint az udvar szolgálatában álló bizalmi férfinak nem lett volna szabad a felekezeti politika terére lépnie és felmentette állásától. Hogy ez az intérméző ne kerüljön a kortez elé, Sanchez Toca miniszter hivatalosan kijelentette, hogy az udvari lelkész örült.

— *Törvényjavaslat a kereskedelmi alkalmazottakról.* A kereskedelmi miniszteriumban elkészült a kereskedelmi alkalmazottak szolgálati viszonyairól szóló törvényjavaslat előadói tervezete. A miniszter a tervezetet véleményadás végett megküldte az összes kereskedelmi- és iparkamaráknak és egyéb szaktestületeknek.

Szájpadlás nélküli fogak.

Főlislegessé teszik az inylemez használatát. A szájból kivenni nem kell, nem is lehet. Számos elismerő levél. Jótállás.

Wellner Gyula

speciálista a szájpadlás nélküli műfogakészítésben VI. kerület, Andrassy-út 38. szám.

— **Mindhalálíg gavallér.** Udvarában egy dugasztag magyar főúrnak, aki immáron öseihez tért. Évek előtt egy lézengő német ritler ette kegyelemkenyerét, t. i. pástétomot és szarvasgombát egy tából a ház urával. Agról szakadt szegény ember volt a német, de birodalmi báró, aki ösei-nek szuverenitáshoz jogot formált koldus inségében is. Történt, hogy a szomszéd városkiba színeszek érkeztek és a lézengő német belebolondult a primadonna szép szemébe. Fölkérte az uradalmi kérészt, küldjön nevében gyönyörű virágcsokrokat a művésznőnek. Ekkor a birodalmi báró fejét lörté, hogyan hálálja meg a kérészt fáradságát, hiszen pénze nem volt, hogy kifizesse a virágokat. Végre megtalálta a módját:

— Tudom már, mit tegyek, — kiáltott föl hosszú töprengés, monológok és barátaival való gyakori tanácskozások után. Elvégre ez a kérészt nemcsak tisztességes ember, de önálló ur is. *Asztalképeségem fogom ütni!*

Megtörtént a cerimónia. És ez az ember, aki idegen asztalnál ette kegyelemkenyerét, ösinek módjára, szertartásosan a kérészt vállára ütött annak jeléül, hogy az egyszerű polgárnak ezentul joga van a birodalmi báró ő szuverenitáshoz asztalához ülni. Hogy asztala nincs, és a gondolat nem bántotta.

A mese morálja pedig az, hogy az igazi caballero — akárhogy megy is tönkre — mindig ért ahhoz a bőkezűséghez, amelyet nem kell folyósítani.

A német gavallér jellemző cselekedete abból az alkalomból jutott eszembe, hogy most egy másik, szintén valamikor híres caballero, akinek neve Spanyolország, hasonlóképpen járt el. Az a Hispánia, amelynek hatalma fölött valamikor sohase alkonyult le a nap! Most a század fordulója alkalmából a lezülött caballeronak eszébe jutott, hogy neki is meg kellene ülnie valamiképpen ezt az ünnepet és pedig méltóan ösei nagyságához.

Es a törvényhatóságok, mint *Madridból* telegrafálják, a század évfordulója ünnepén elhatározták, hogy minden százszentendős embernek élete fogytáig nyugdíjat adnak.

Oh te bőkezű caballero! De caballero mindvégig! Elvégre nem tehetsz róla, hogy egész Spanyolországban nem akadt egy százszentendős ember se. Ha élne, nyugton élhetne. Elete fogytáig. A te kegyelmedből. A te asztalodnál.

Amely azonban nincs.

— **Segítség a szegényeknek.** A Podmaniczky-utcai kenyérszító boltban ma 9700 adag kenyert osztottak ki. A kenyérszítás megkezdése óta, vagyis dec. 18-tól január 4-ikéig összesen 159.000 adag kenyert adtak a szegényeknek. A Fővárosi Szegény-Gyermekkert-Egyesület elnöke, dr. Gross Sándor, több bizottsági tag kíséretében ma meglátogatta a Podmaniczky-utcai kenyérszító boltot, hogy nem lehetne-e az egyesület is valamit a nyomor enyhítésére. Abban állapodtak meg, hogy miután oda sok apró gyermek is megy segítségre, azokat küldjék el a Szegény Gyermekkert-Egyesület akadémia-utcai intézetébe, ahol felvételt nyernek teljes ellátásra, ruházásra s nevelésre.

A kenyérszító bolt javára ma *Szántói adakozók* aláírással 10 K.-t, a *magyar királyi felső iparszola* vegyeszeti, fém- és fa-ipar szakosztályai növendékei részvételtávirat megváltása címén pedig 1 K. 50 fillért kapunk. Az adományokat rendeltetési helyére juttatjuk. A kenyérszító bolt javára még a következő adományok érkeztek: *Bárd Ferenc* 20 K., *Sebestyén Henrik* 20 K., *Emike* mamája 20 K., *Első magyar iparbank központi tisztviselői* 60 K. 70 f. *Neumann* testvérek 3 zsák liszt.

Az erdőtelki iskola ötven szegény tanulója ma megebédeltette *Brück* Károly, az V. kerületi külterti kör helyiségében. A boldog apróságok előtt *Balassa Jenő*, a Vígsház kintű művésze a gyermekszerepekről szóló költeményi szavait, *Gyöngyi* Izsó kis leányka pedig imát mondott. Hétfőn kétszáz szegény gyermek kap itt ebédet.

— **Nagy tűzvész Kölnben.** Ma délelőtt Köln kellő közepében nagy tűz pusztított, amelynek *nyolc emberélet* esett áldozatul. Egy anyagáru-üzletben keletkezett a tűz s rohamosan harapózott a második emeletig. A lakók a nagy füsttől nem tudtak menekülni. Az üzlet tulajdonosának a felesége hétéves gyermekével benngett. Egy asszony, aki beteg gyermekét akarta kiszabadítani, vele együtt a lángokban lelte halálát. Megszenesedve szedték ki az füstközből még egy asszonyt és egy gyermeket a holttestét. Két kis gyermeket haldokolva vittek a kórházba. Mikor javában pusztított a tűz, arra haladt egy csapat tűzértkatonák. Egy közlegény kivált a sorból és a lángok közé rohant menteni. Több embert hozott ki a beomlásra fenyegető háztól. Az összecsődült közönség lelkesen élette a bátor katonát. Esteledett, mire a tüzet eloltották.

— **A szász-weimari nagyherceg halála.** *Károly Sándor* szász-weimar-eisenachi nagyherceg ma nyolcvanhárom éves korában meghalt. Csaknem egy egész századot élt a németeknek emez egyik legkiválóbb fejedelme, kinek bölcsője fölött még egy *Goethe* zengett éneket *Die Kunst* című ünnepi költeményében, kinek udvarában *Liszt* Ferenc sokáig élt, tanítványok és hívek egész seregét gyűjtve ott maga köré s kinek udvari színháza az egyetlen német színpad volt, amelyen *Wagner* régi operáit olyan időben adták elő, mikor a nagy német zeneköltőt politikai multja miatt sajtó honában perhorreskálták. Nagy idők emlékei fűződnek a most elhunyt fejedelem hosszú, dicsőséges életéhez. A mult század elején, 1818-ban mikor *Károly Sándor* született, Weimar szinte Mekkája volt a német irodalomnak. Nagyatyja *Károly Agost*, barátja volt *Goethének* s *Károly Sándor* a német költő-fejedelem szeme előtt nevelkedett, aki érdeklődött is a nevelése iránt s ösismerte a fiatal hercegen a művészet és költészet iránt való élénk érzését és nemes hajlandóságát.

Komoly és lelkiismeretes tanulmányokban teltek el zsenje évei. Utóbb, 1835-ben a lipsei, majd 1836-ban a jenai egyetemre került és azután a hadseregben is szolgált. *Házasságra* 1842-ben lépett *Vilhelmina Zsófia* orániai hercegnővel kinek nagy vagyona a jótétemények egész özönét árasztotta több az országra s a *Goethe-Schiller* nevet viselő nemzeti muzeum alapítását is lehetővé tette.

Károly Sándor 1853-ban — atyjának, *Károly Frigyesnek* az elhunytja után — foglalta el a nagyhercegi trónt. A weimari udvar nemes tradícióit *Károly Sándor* buzgóan tartotta fenn. Idegen tudósok, írók és művészek mindenkor vendégszerető fogadásban és kitüntetésekben részesültek ott. A *Wartburg* régi román pompájában való rekonstruálása, a *Goethe*- és a *Shakespeare-társaság* alapítása a *Schiller*-alapítvány mind a nagyherceg nemes iniciatívájából indult ki; és az ő befolyásának tulajdonítható, hogy a jenai egyetem a reakcionárius áramlatok korszakában is a szabad tanítás és kutatás mentővárára maradt.

Testvére, *Augusta* császárné, I. Vilmos császár felesége révén *Károly Sándor* szoros kapcsolatban állott a porosz királyi házzal. Buzgó támogatója volt *Bismarck* egységi törekvéseinek s az ő befolyása lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy sógora elfogadta s fejére tette a német császári koronát.

Most harmadéva, 1898. június 24-én ünnepelte 80-ik születése napját az agg fejedelem. Egész Németország örömfujongással vette körül, de ő csendes visszavonultságban töltötte azt a ritka balandónak megadott évfordulót. Nejét az előttevaló év márciusában, fiát pedig már korábban veszítette el s az ő bánatos emlékek nem engedte, hogy ünnepi örömeiben vegyen részt.

Weimarból napok óta vészjósló bullelinek érkeztek a beteg nagyherceg állapotáról s ma este jelentette egy távirat, hogy a nagyherceg ¼7 órakor meghalt.

— **Az új országház restaurálása.** A másfél évtized óta épülő új országház, noha még át sem adták rendeltetésének, már is restaurálásra szorult. A palota belső részében, a nagy kupolacsarnokban és a dísz helyiségekben tömérék aranyszínek van. Ezt az aranyozást annak idején egy kissé nyers laira alkalmazták s az idők folyamán a nedvesség következtében az aranydísz több helyen lekopott, vagy megrongálódott. Az aranyozás kijavítása, illetőleg a lápisz restaurálása, melyhez nemcsak a hozzávalóknak, mintegy harmincezer koronába fog kerülni.

— **Tizenhárom zsák ajánlott levél.** Tegnap a pizai állomáson vakmerő tolvajok ellopták a turin-romai gyorsvonatról az egész postát amelyben tizenhárom zsák ajánlott levél volt. A kár megaladja a háromszázszáz lírát. A postakocsit amelyben az ajánlott levelek voltak, Turinban ómpeszekkel zárták le. A tetteseknek nyomuk vesztett.

— **Halózással.** Ma délután temették idős *Szinyei* József muzeumi könyvtárőr elhunyt feleségét, gancsházi *Ganes* Klementinát a Nemzeti Muzeumból. A temetésen az elhunytak leírján és családján kívül ott voltak: *Szalay* Imre miniszteri tanácsos, a Muzeum igazgatója *Gyulai* Pál, *Herman* Ottó, az akadémia számos tagja és a Nemzeti Muzeum tisztviselő teljes számban. A szertartást *Körö* Endre ev. ref. lelkész végezte.

Csibér János zala-egerszegi vendéglős, 48-as hónapig meghalt.

— **A közigazgatás egyszerűsítése.** Az abauj-torna-vármegyei tisztviselő *Pék* Zsigmond főispán elnöklésével értekezletet tartottak a közigazgatás egyszerűsítése tárgyában. Az értekezleten célszerű reformokat fogadtak el.

— **Parbaj.** Dr. *Hédervári* Lehel, a kolozsvári Ujság szerkesztője és *Giurgiu* János nemzeti agitá-

tor között kardparbaj volt. *Hédervári* könnyen, *Giurgiu* fején és arcán súlyosan megsebesült. Az ok hirlapi polémia.

— **Belgrádi szenzációk.** A szerb főváros megint beszéllet magáról: Legújabb szenzációja egy három milliós nemzeti ajándék — *Draga* királyné rokonai számára, a másik pedig a *Dreyfus*-pórból ösmeretes *Henry*-eset mása: egy *eredes öngyilkossága a fogságban*.

A nemskára összeülő skupstina elé — írja *belgrádi* levelezőnk — azt a javaslatot fogadják terjeszteni, hogy a *Lumjevica*-családnak, tudniillik *Draga* királyné rokonainak, Szerbia adjon három millió franknyi nemzeti ajándékot. Az uszicai kerületben már is erősen dolgoznak a szerb kormány ügynökei, hogy a népet a javaslat részére megnyerjék. Azt mesélik a jó vidékieknek, hogy a királyné úkapja, *Nikola Lumjevica* 1815-ben s a következő években *Milos* fejedelemnek állami célokra majd egy millióra rugó összeget adott át s most igazságos dolog volna, ha a kormány ezt az összeget kamatosítva visszaadná *Lumjevica* utódainak. Ezt az ajánlatot, ugymond, maga a nép vesse fel a skupstinában, a skupstina pedig tartsa kötelességének azt elfogadni. Már is sokan mentek lépésre s így valószínű, hogy az engedelmes skupstina el is fogadja a javaslatot.

A másik szenzáció *Simunic* vezérkari ezredesnek öngyilkossága. Megirtuk, hogy az ezredes több tisztársával együtt elfogták azon a címen, hogy állami pénzt sikkasztott és tisztelentlenül nyilatkozott az új szerb királyról. *Simunic* tegnapelőtt a cellájában revolverrel föbolította magát. Vajjon ki adta neki a cellájába a revolvert? Az egész eset roppant homályos s az emberek már messze tartó katonai összeküvésről beszélnek. *Simunic* levelet hagyott hátra, amelyben ártatlanságát hangoztatja és kollegájára, *Harjuz* kapitányra hárítja a felelősséget. Egy másik levélben arra kéri a hatóságot, hogy holttestét ne boncoltassa fel.

— **Véres zendülés egy hajón.** *Beirából* táviratozták, hogy a *Herzog* nevű gőzhajón, amely tegnap érkezett oda, véres zendülés támadt. A hajón százharminchat szomái és abeziniai volt, akiket a chodesiai bányák számára fogadtak fel. A hajó kikötése után ezek nem akartak partra szállani, mert a fűtők azt mondták nekik hogy a városban dolgozniok kell. A felgyűltek két portugál rendőrt hívtak a hajóra, hogy a főincosokat tartóztassák le. A szomálik és abezinaiak a rendőroket is bántalmazták, mire nagy csapat rendőr jelent meg a hajó földézetén, ahol kemény dulakodásra került a dolog. A beuszulottek eltorlaszolták magukat a hajó elő részén és csak több órai haro után sikerült a rendőrségnek portugál katonák és a hajó utasai segítségével elfojtani a zendülést. Egy szomálik megölte és huszonhatot megsebesítették. Ötven angol és a hajón van, de a többi a tengerbe ugrott és eltűnt. Külön rendőr megsebesült.

— **Házasság.** Dr. *Böckh* Hugó, bányatanácsos a selmeci bányászati akadémia tanára, eljegyezte *Kress* Elza kasszonyt, dr. *Kress* Géza királyi tanácsos az önkéntes mentő-egyesület érdemes igazgatójának leányát.

Schröder Béla hirlapíró, a *Magyarország* belső dolgozóitára, e hó 8-án vezeti oltarhoz *Engelhart* Olimpia kasszonyt Tolnában.

Schwarz Armin az Assisuraizoni Generali szolnoki főügynökségének titkára, eljegyezte *Groszmann* Flórió ékszerész leányát *Terezt* Nagy-Váradon.

Neubronn J. Ede eljegyezte *Karlinsky* Juliska kasszonyt Budapestben.

Harangi Erzsike urhölgyet *Miskolcra*, *Harangi* Menyhért ottani nagybirtokos és a Borsodmegyei Tükerepknéztár elnök-igazgatójának leányát, e napokban jegyezte el *Herczfeld* Imre, somogymegyei nagybirtokos.

Griinbaum Arnold Uj-Pestről eljegyezte *Gross* Stefániát *Lacház*ról.

— **Vasutak összekötözése.** A *Szatmár* melletti *Mikola* községnél, amint jelentik, nagy vasuti szerencsétlenség történt. Egy teher- és egy vegyesvonat ütközött össze. Mindkét vonat mozdonya és a tehervonat öt kocsija darabokra tört, több utas súlyosan megsérült. *Szatmárról* tegnap délután rendes időben indult el az a vegyesvonat, mely *Debrecen* és *Szatmár* között közlekedik. Mikoán kellett volna keresztetnie a Királyháza felől érkező tehervonatot, de a vonatvezető személyzet mulasztása miatt egyazon sínpáron futottak be az állomásra. A mozdonyvezető későn vett észre a bajt, idő nem volt már a fékezésre és a két vonat teljes sebességgel egymáshoz rohant. Az utasok között négy súlyos, nyolc könnyebb sérült — a két mozdonyvezető halálos sérüléseket szenvedett. A vegyes vonathoz csak a mozdonya zúródott össze. Hé-órai munkába került a pályatest reudbehozatala. A sebesülteket *Szatmárra* vitték.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. szám.

Kicszközöl szabadalmakat, finanszíroz találmányokat és bejelentőmoz védjegyeket és mástrakat. Felvilágosítás díjtalan

— **Logyen-kenyer Nyitrán.** A főváros példája után indulva, Nagyváradon és Nyitrán állították föl kenyérszító boltokat. Nyitrán tekintélyes polgárokból bizottság alakult a nemes elő érdekében. A bizottság tagjai: *Thuróczy* Károly főorvos, dr. *Janis* Géza országgyűlési képviselő, *Engel* József, *Arpásy* Imre, dr. *Rudnay* Sándor polgármester, *Rouchetti* József, *Gáspár* Lajos, *Verő* Zsigmond és *Clair* Vilmos. A bizottság kebelében azonnal 900 korona gyűlt össze, mely összegből ma délután 5 és 6 óra között megkezdtek az ingyenes kenyér kiosztását, amelyet minden este folytatni fognak.

— **A képviselőházi tűz.** A képviselőházi tüzészetből kifolyólag ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot *Markosovszky* Béla igazgató segédtsége vezetésével. A bizottság megállapította, hogy a tüzet a véletlen okozta. A cserépkályha csöve ugyanis túlságosan átmelegedett és a nagy hősegtől meggyulladt a száraz papirus. A bizottság elrendelte, hogy a kályha két oldalához vasellenzőt kell állítani. A ház tüzoltói számára szigorú utasítást fognak szerkeszteni. A ház meg fogja jutalmazni *Tinböszy* Jenő tizenkét esztendőös fiút, aki a tüzet észrevette és *Porubszky* János inspekción tüzoltói aki elsőnek jelent meg a veszedelmes helyén. Az elhamvadt könyvek mind beszerezhetők; értékük négyezer forint. A könyvtár biztosítva volt.

— **Katasztrófa-hírek.** Berlin-ből táviratozzák: A berlini—budapest—konstantinápolyi gyorsvasúti szerencsétlenségéről mindenféle aggasztó hírek keringenek. A katasztrófa hírért *Lindau* Pál fia táviratozta meg atyjának, tudatva, hogy neki semmi baja sem esett. A szerencsétlenség részletei felől semmi híre nem jött.

— **Leégett major.** Nagy tűz volt ma reggel a Törökvez-dűlőben, a Zúszky-féle majorban. Reggel 7 óra tájban gyulladt ki eddig ismeretlen módon az istálló, amelyben több lo, meg szárvasárnak volt. Dacára annak, hogy a tüzoltók nyomban a helyszínre mentek, az istálló-épület megmenteni nem lehetett. Az I-II. kerületi tüzoltók, meg a központi őrség, *Blaschnek* segédtséggel, nagy erőmegfeszítéssel lokalizálták a tüzet, amely egy lovat is epuszított. A kár nagyságát még nem tudni.

— **Rendőri hírek.** *Siposs* János fajszi születésű, 32 éves villamos szerelő ma reggel *Peterdy*-utca 15. szám alatt lévő lakásán ismeretlen okból melbe lőtte magát. Halálukolva került a Rökus-kórházba. — *Eskete* Gyula asztalosmester tegnap *Csengery*-utca 41. szám alatt lévő lakásán vasora közben hirtelen rosszul lett, összeesett és meghalt. — Ugyanilyen módon halt meg *Varga* Mihály Kazinczy-utca 30. sz. a. lévő lakásán. Halálát az orvostani intézetbe szíttattották. — *Sötét* Mihály templomszolgája ma délelőtt a *Mária Terézia*-tér szélén, forgópisztolytal melbe lőtte magát és meghalt.

— **A Somossy-mulatóban,** amelynek január elseje óta fényes műsora van, *Jregoli* nagy sikereket arat. A kiváló művész, holnap, vasárnap két előadásban fog közreműködni és pedig délután 1 óra 4 órakor és este 8 órakor. *Jregoli*, a nagy művész, a legjobb darabait adja elő az alkalommal.

— **Ös-Budavára.** A jövő tavasszal újabb megnyitandó múzeum a *Ökészet*-tel járásban nyoltnak. A válnalat új igazgatója, aki ezen a téren a világ legnagyobb városaitban szerelte tapasztalatait, most tét vissza párisi és londoni művészi körutjáról és gondoskodott arról, hogy a nagy színpadon az ideán tartama alatt a legvilágosabb és leghíresebb variété művészek játszsának. Mintán az igazgatóság a válnalat a legszóvaldabb bázisra építette, azzal a célzattal, hogy az családí üdülőhelyként szolgáljon, remélhető, hogy a mulató éppen olyan jó hírnek és látogatottságnak fog örvendőni, mint a kiallításí évben.

(x) **A Dink-Ötthon** javára rendezett sorsjáték iránt az érdeklődés oly óriási, hogy a beérkező megfizések alig elegendők ki. Ezért ajánlatos, hogy mindenki azonnal vegyen ilyen sorsjegyeket mivel több mint bizonyos, hogy a sorsjegyekés let még a legközelebbi szombatban megváltendő buzás előtt el fog lógni. Tekintettel a sorsjáték rendkívül hatalmas céljára és a nagy nyereményekre: a nyeremények összértéke 20.000 korona közöttük 10.000 koronas lönyeremény stb., valamint arra a körülményre hogy egy sorsjegy csupán 40 fillérbe kerül, a közönség rendkívüli érdeklődése könnyen érthető.

(x) **Vérzegénység,** idegesség, étvágytalanság ellen kitűnő a *Krieger-féle Tokaji china-vasbor*, üvege 6 korona, vagy 3 K. 60 f. Kapható a gyógyszerárakban, főúrkát a *Kárvia*-téri gyógyszerárban.

(x) **Dr. Kovács** kóspasztája (csakis félhold-alaku védjeggyel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngédde és lehérré varázsol. Egy tégyt 60 kr. Főúrkát: dr. Kovács gyógyszerára Budapest Gyár-utca 17. Megjelent „Toilet-titkok” kívánaira ingyen.

(x) **Ötészor** oly tartós és vízhatlan lesz láb-bellje, ha annak talpát *Duratorral* keni be. Ara 1 korona. Főúrkát: Durator-gyár, Lipót-körút 3.

(x) **Klub-koresolyak,** Kertész Tódornál.

(x) **Kérjünk** mindenütt **Emke-gyűjtőt!**

A kardhajt inkompatibilitása.

Budapest, január 5.

Gábor Imrének tiszthelyettségé való kinevezését a 46-ik gyalogezred parancsnoksága megtagadta. Megtagadta pedig azért, mert *Gábor* Imrét Kis-Zomborban segédjegyzővé választották. A katonai felfogás szerint a segédjegyzői állás diszkvalifikál; a segédjegyző tisztí kardhajtót nem viselhet. Ezt a merészen katonái felfogást a jegyzők országos egyesülete sérelmesnek tartja és a konkrét eset alkalmából báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterhez a következő fölterjesztést intézte:

Nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszter ur
Kegyelmes urunk!

Az eredetben mély tisztelettel ide mellékelt értesítést szorint a cs. és kir. 46. sz. gya. oezred pótkeret-zászlóalj parancsnoksága *Gábor* Imre, kis-zombori választott segédjegyzőnek tiszthelyettségé való kinevezettségét azon ok miatt nem tartja tejesíthetőnek, mert a segédjegyzői állás a katonatiszti és tiszthelyettesi állással öszszeterhel- tetlen.

Elibaligatjuk itt ama, kétségtelenül sajnálatos fűntelen való megütözésűnket, amely szerint a jogegyenlőség elvének törvénybeiktatása után 52 évvel még mindig találkozik testület, amely egy iskolai képzettséghez kötött s az államtenntartás nagy munkájában tevékeny szerepkört betöltő, intelligens állást annyira megvet és lenéz, hogy annak betöltőjét a maga kebelébe még akkor sem hajlandó befogadni, ha egyébként szellemi, anyagi és erkölcsi araválósága kétségen felül hiteles alakban be van igazolva; de nem hagyhatjuk szó nélkül ezen intézkedést, azért különösen, mert az a minden oldalról oly nagyvön igénybe vert, de oly kevés méltánylásban részesülő karunknak társadalmi helyzetét mélyen s alapos ok nélkül sérti.

Az ide osztolt községi bizonyítvánnyal igazolva van hogy a szóban forgó *Gábor* Imre, Kis-Zombor községnek választott segédjegyzője s állása folytán 1820 korona évi jövedelmét élvez; meg van tehát minden kelőke az illetőnek a katonatiszti állás elnyeréséhez.

A jegyzőt és segédjegyzőt köztisztviselőnek minősíti az 1883: I. és az 19:0: XX. törvény-cikk; és ha a köztisztviselő ha máskülönbén a meg-előli alap-előteleknek birokában van — nincs elhíva a kardhajt viselésétől, alázasos vélemén-űnk szerint nem lehet ahhoz joga semmi-éle törvényes alapon működő hatóságnak, hogy erkölcsiileg osztályozza a tisztviselői állásokat s a tisztviselői kar asőbbrendű tagjait kizárja azon jogok élvezetéből, amely jogok egy ormán biztosítvák az ország törvényei által nagyoknak és kiesinyeknek.

A mi országos egyletűnk teljes bizalommal van Nagyméltóságodnak sokszor kpróbtált szabad- elvűsége és alkotmány-tisztelete iránt s ezért mély tisztelettel kérjük hogy a cs. és kir. 46. sz. gyalogezred pótkeret-zászlóaljparancsnokságának számpjeit sérelmes határozatát visszavonatum s oly intézkedést tenni méhözassék, hogy a hadsereg körében ehhez hasonló fűntek jövőben ne forduljanak elő.

Meg vagyunk ugyan arról győződve, hogy kérelmünk Nagyméltóságod igazságszeretetében batiatós támogatásra talál; de ha annak kedvező el- intézése elháríthatatlan akadályokba ütközik esed- zünkük kérvényünk elintézési módjának velünk való közléseért, mert ügyünk kedvezőlen elinté- zése esetén körgyűlésűnkől azon utasítást nyer- tük, hogy sérelmünk orvoslása végett szükség esetén a törvényhozás magas színe elé forduljunk.

Mély tisztelettel vagyunk a Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központí Együ- letének Budapestben, 19:0. évi október hó 14-ik nap- ján tartott közgyűlésében

Nagyméltóságodnak
alázatos szolgáló
Kovacs Imre, egyi, elnök, *Uzlay Bálint* egyi, főjegyző,
Török-Szt.-Miklós község *Tisza-Szt.-Imre* község
jegyzője, *főjegyzője.*

A jelennek ez a furesa kis históriájaszűnkbe juttatja a multnak egyik epizódját, amely éppen úgy jellemezte annak idejét az osztrák tisztikar felfogását, mint ahogy ez a mostani eset karakterizálja a közös hadsereg tisztjeinek közszellemét. Radezky idejében a katonai orvosok rang- ban a legfialabb hadnagy után sorakoztak és általában olyan problematikus középfaúnk tekin-

tették őket, akikről nem lehetett egész bizonyosan tudni, vajjon tisztok-e, vagy talán csak altisztek. E visszas állapotnak nagy befolyásával maga Radezky vetett véget és néhány esetben egy, két sőt három aranyos csillaggal is dekoráltatta a tudomány embereit, a katonai orvosokat. A tisztok ez által sértve érezvén magukat, testületileg tiszte- legtek a hírneves hadvezérnél s az állítólagos sérelem orvoslását kérték. Radezky végighall- gatta a kardesőrtetők szónokát és azután ezt adta válaszul:

— Uraim! Minden orvosból csinálhatok tisz- tet, de önök között nincs egy sem, akiből orvost tudnék csinálni. Vegyék ezt tudomásul és gondol- kozzanak rajta.

A tisztikar elégületlenül távozott és ha mind- járt Radezky adta is ki azt az ordért, hogy *tessek gondo/kozni* — ennek a parancsnak nem tet- tek eleget máig sem. Még ma is ugyanaz a szellem dominál a kardesőrtetés szakemberei kö- zött, mint régente. Még ma is képesek olyan beteges elhatározásokra, mint amilyen a *Gábor* Imre esete. Még ma sem hiszik el, hogy mégis mozog a föld, a világ pedig halad és a Bumbum generálisok kora lejárt. A segédjegyzői állás tisz- tessége, tisztasága, fontossága, hasznossága semmit se vesz e krudélis katonai felfogás révén. De nem lehet azt megérteni, hogy a hadsereg bár- mely ponton is kiközösítse magát a polgári tár- sadalomból, amelyből lesz.

Bepillantás a pékműhelyekbe.

— A Budapesti Napló tudóstójától. —

Budapest, január 5.

Ma éjszaka egy bizottság megvizsgált egy csomó fővárosi pékműhelyt. Az volt a célja a bizot- ságnak, hogy megtudja, vajjon a vasárnapi munka- szűnetet megtartják-e a pékmesterek, illetve, hogy a pékmesterek által kért megrövidítése a vasárnapi munkaszűnetnek megengedhető e. A bizottság amely *Abonyi* Emi kereskedelmi miniszteri tanácsos vezetésé mellett tekintette meg a pékműhelyeket olyan botrá- nyos állapotokat tapasztalt egypár pékműhelyben, amilyenekről halvány sejtelmük sincs a jámbor halandók- nak, akik arra vannak kártoztatva hogy az itt készí- tett süteményeket megegyék. *Abonyi* miniszteri taná- csos maga is több helyen adott kijejezést megbotrán- kozásának, jöllehet mint ő maga is hangsúlyozta nem azért kü dték ki, hogy közsztasági szempontból vizs- gálja meg a műhelyeket.

Este kilenc óra után *Klemensís* Károlynak a *Murányi*-utca 69. szám alatt lévő műhelyét látogatta meg e őszor a bizottság, amelynek *Abonyi* miniszteri tanácsoson kívül *Kovacs* Károly és *Rotterschmidt* Károly pékmesterek, a sütő-ipartestület emberei és *Tatár* Dénes meg *Molitor* Gyula voltak tagjai, e két utóbbi a budapesti sütőmunkások önképző és munkaközvetítő egylete részéről. *Klemensís* műhelye kis terjedelmű pékműhely s olyan pisz- kos, hogy *Abonyi* tanácsos már a belépéskor visszahőkent. Pedig meátszotta a helyiségen hogy várták a bizottságot, mert a friss mosze és nyo- mai láthatók voltak a falakon. A bizottság elő- ször a segédeknek az iránt érdekődött, hogy nem sert-e meg a gazda a munkaszűnetet. Kiderült, hogy bizony nem nagy tisztelettel viseltetik a törvények iránt. Ezután megvizsgálták a teknőket, edényeket, amelyekben a sütemények készülnek s a látoitatól megborzadtak a bizottság tagjai. A teknő, amelyben dagasztanak, rothadt s úzóös kovászdarabok választ- hatók le róla.

Abonyi tanácsos erre az üstből kimerítettett egy csésze vizet. A viz olyan fekete volt a piszoktól, mint a tinta s ezt a vizet használták a segédek a sütemé- nyekhez. Az egyik széken egy piszkos mozdótáblán kitornált sütemények voltak nvers állapotban. Kide- rült, hogy kevéssel azelőtt ebben a táblán mosakod- tak a péksegédek.

— Nagynak lett volna kötelességük — fordult a miniszteri tanácsos a segédekhez — ezekről az állapo okról jelentést tenni a rendőrségnek.

A péklegények azzal védekeztek, hogy akkor kenyerüket vesztették volna.

Steiner Józsefnek a *Király*-utca 67-ik szám alatt lévő műhelyébe ha tatott ezután a bizottság. *Steiner* 11 munkás fog alkotat a műhelyben, akik naponta átlag 18 órát dolgoznak. A dagasztó-teknő itt is rothadt, piszkos volt; a régi, bűzhödöt kovásztalata talalta a bizottság. Figyelemztette a miniszteri taná- csos a péksegédeket hogy kötelességük lett volna jelentést tenni ezekről az állapotokról.

— Akkor kidobnak bennünket! — válaszoltak a segédek.

— Hiszen van a fővárosban más pékműhely is!

— Igen ám, méltóságos uram, csak hogy ezer pékmunkás van munka nélkül s nehéz állást kapni.

Rotterschmidt Károly pékmester, a bizottság tagja, ekkor azt indítványozta, hogy nézze meg a bizottság az 5. műhelyt, amely a Dob-utca 66-ik szám alatt van. Abonyi tanácsos itt elbámult a példás tisztaságon és renden.

Spolariüs György Váci-körút 40-ik szám alatt lévő műhelye volt a negyedik, amelyet megtekintett a bizottság. Piszkos pincehelyiségben gyártják itt a süteményeket. A műhelyben szerző félig rothadt dézsákban állt a víz, amelyet a dagasztáshoz használtak a legények. Kiderült, hogy a segédek itt este 9 órától reggel 6-ig és reggel 8 órától délután 5-ig dolgoznak. Megtekintette a bizottság a segédek lakását is. Szűk kis pincszobában hét ágy van egymás mellett; itt nyugosznak a munkában elgyötört emberek.

Schachner Józsefnek a Nádor-utca 15. szám alatt lévő műhelyében szép rendet talált a bizottság, innen Schreiner Rezsőnek a Károly-körút 17. szám alatt lévő műhelyébe mentek. Itt 12 segéd dolgozik, két részre osztva. Egyik rész a fehér, másik pedig a fekete süteményeket készíti. Itt 19 órát dolgoznak naponta a munkások piszkos helyiségben, rothadt, büzhödő teknők mellett.

A bizottság még éjjelkor is folytatta a vizsgálatot, megbotránkozással tapasztalva, hogy milyen kevés figyelemmel vannak egyes pékmesterek a közönség iránt. A rendőrség bizonyára megrendszabályozza majd ezeket a pékmestereket, akik ilyen hallatlan módon visszaélnék a közönség jóhiszeműségével.

Mivel játszik Páris?

Páris, január 3.

A munkamegosztás nagy elve az emberek ruházódását is megváltoztatta. A foglalkozások megtanították az embert, hogy a mesterségének legjobban megfelelő ruhát viselje. A gyári munkások kaucszukgyűrűt huznak a kabátjuk ujjának végére, hogy a gépszíj el ne kaphassa őket, a pékek fehérben és világoskékben járnak, hogy a liszt fehér foltjai ne nagyon lássanak rajtuk, a szobafestők papírsapkát viselnek stb. De azt tegnap éjjel láttam először, hogy valaki a foglalkozását arra is kihatározza, hogy a ruházata fogyasztósságát takarja vele. Ez a valaki egy jókedvű ur volt, aki karácsony óta játékot árul a Boulevard des Italiens-en egy kis fabódében, amely szerényen sorakozik ahhoz a két-háromszáz hasonló épülethez, amely az ünnepély alkalmából valóságos kis bódéutavá fejlődik a széles gyalogjárón. Ennek az embernek elegáns cilindert a fején, kivágott mellénye, fényes fehér ingmellet mutatott, kacér kis fehér nyakkendővel. Csinos természetű szalonkabát simult. A járókelők ezt látták belőle, mert az árusító-asztal elfőlte az alsóbb régiókat. Én azonban, aki éjjel után egy óraker látogattam meg, s hátul mentem be a bódéba, láthattam, hogy a felül nagyköveti eleganciával öltözött férfi a világ legrongyosabb szürke nadrágot viseli, s hogy nagyon tévednek azok, akik lakkeipőt sejtene a lábán, mert ő nagy posztócsizmát viselt, aminőt nálunk a gesztenyések viselnek.

Azért választottam éppen őt, mert ő volt a legelméletesebb az egész utcában, ahol tolongva jár a publikum a bódék előtt, alkuszik, vásárol, mulat, lökdösik egészen éjjel utánig, amikor a bódékat becsukják. A felül nagykövet, alul gesztenyék ember szívesen fogadott s mutogatni kezdte a játékeit. Bódéjában, amely a többiét egyébként semmiben sem különbözik, meg vannak a most legdivatosabb játékok, a legkomplicáltabb gépjátékoktól egészen a kotkodácsoló skatulyáig, ötven franktól két sou-ig.

Sorra mutogatta a játékokat.

— Mostanában — mondta — senkise keresi az élettelen dolgokat. Az én egész üzletemben nem talál egy kocsit, amely ne menne, ha felhúzzák; nem talál babát, amely nem mond valamit; nincs semmi, amit föl ne lehetne huzni. A legjobban keresik ezeket a bádógból, rugókból és óraszerkezetekből összeállított játékokat, amelyeket egy Martin nevű mérnök csinált először. Ez az ur eleinte csak a saját gyerekeinek komponált ilyen mozgó játékokat, most azonban már nagy gyára van és százezreket keres.

Elővett egy kis lovas:

— Ez itten a *bár lovas*. Az ember felső-folja...

Felsőröfölte. A kis búr arcához emelte a puskáját, a ló elindult, s komolvan járt az asztalon. A búr leeresztette a puskáját, majd megint az arcához emelte. Amikor a gépezet lejárt, az én emberem így szólt:

— Nem húzom fel újra. Elég, hogy az igazi háborúnak nem akar vége lenni...

Azzal elővette az *utaseprőt*. Ez egy rongyos ruhába öltözött emberke, aki egy kis seprővel végigsöpri az asztalt, folyton járva, miközben a fejét folyton jobbra-balra mozgatja. Észrevettem, hogy soha sem néz oda, ahol söpör. Ezért nem voltam vele megelőzve s áttértünk a *kis rajzolóra*. Eza legelméletesebb játékok egyike, amit valaha csináltak. Egy kis bádógember ül egy széken és ceruzát tart a kezében. Előtte festőállvány van, amelyre fehér papírlapot tesz az ember. Alul, a játék talapzata alatt, be kell tenni egy-egy furesa alakura vágott vasdarabot s oldalt, mint valami verklint, forgatni kell egy fogantyút. Erre a kis rajzoló rajzolni kezd s a legnagyobb korrektséggel lerajzolja az oroszárt a fehér papírra. Amikor ez meg van, kiveszi az ember a vasdarabot s másikat tesz a helyére. A kis rajzoló azonnal lerajzolja Napoleont, a híres kalapban, azzal a komor nézőssal, amit oly jól ismerünk. Ujabb vasdarabok Rochefort, Loubet, Viktória királynő, Zola, Waldeck-Rousseau és egyéb híres személyek rajzát adják. Ha megveszszük a játékot, kapunk hozzá egy skatulya ilyen bűvös vasdarabot; mindenikre egy-egy híres ember neve van írva. A bádógművész egyforma biztonsággal rajzolja le valamennyit.

A játékkereskedő magyarázni próbálta a gépezetet. Anyit megértettem belőle, hogy a furesa alakura vágott vasdarabok forgognak, a mozgásukat átadják a pléhemberke karjának. Az, amit én furesa alaknak nevezek, nem egyéb, mint például Napoleon fejének egy más mozgáshoz idomított rajza. Hosszas vizsgálódás után észre is lehet venni a vasdaraboknál Napoleon orrát, de fordított rajzban.

A kis művész egy nagy skatulyába került, s az én emberem elővette a *kormányozható léghajót*. Ez már egyszerűbb. Egy T alakú vasállványt tessék elképzelni. A T felső vonalának egyik végén függ a léghajó, a másik végén egy kis ólomgömb, amely az egyensúlyt tartja. A léghajóból olyan csavar áll ki, aminő a propellereket hajtja. Ha már most a játékot egy kulcsal felhúzzák, a csavar forgatni kezd s négy bádógaszárnyával addig csapódik a levegőt, amíg a léghajó megindul s körben kezd forgatni. Forog addig, amíg a csavar hajtja. Aztán megáll s ő is egy nagy skatulyába kerül.

Az *automobil* a legkelendőbb játékok egyike. Egyszerű kis bádógocsi, igazi „gumiradler”, amely örült vágatással rohan körbe a gyalogjárón, ahová a kereskedő letette. Két előkelő pléh-gavallér ül benne, az egyik óvatosan néz jobbra-balra, hogy nem jön-e nekik valami koei, a másik pedig az automobil irányító-készüléken mozgatja a kezét.

Ugyanegy úletlen két igen különböző játék alapul. Az egyik a *tengeri hajó*, a másik a *részeg*. Ezek tudniillik mind a ketten egyenletlen mozgásukról híresek, s Martin ur, a feltaláló ezt rögtön észrevette. Csinált hát egy kis mozgó hajót, amely négy különböző nagyságu keréken jár, s így jobbra-balra himbálózva, hullámzó mozgást végez. Ugyanezt teszi a részeg is, aki azonban emellett vígan emelgeti a karját, s jobbra-balra forgatja a fejét. Ezt a részegyet még egyetlen egyszer sem láttam elesni, pedig határozottan utaztam rá, s az asztal legöröngyösebb helyei felé irányítottam. Csak botorkált, meglepő pontossággal, s vígan nézett rám. Határozottan jókedvű fiu volt, s mindössze egy forint ötven krajcárba került a mi pénzünk szerint.

Amikor megfordítottam, hogy visszabotorkáljon az asztal másik végébe, s éppen azon reménykedtem, hogy hátha mégis elesik, egyszer, egy rendőrt láttam meg. A rendőr is pléh-ből volt, s a játékkereskedő állította a részeg elé. A rendőr már komolyabb fiu volt, fekete bajusszal és fehér bottal, aminővel a kocsisoknak intenek a párisi rendőrök. Ez a bádóg férfi is nagykomolyan emelte föl fehér botocskáját. Aki látta, hogy a nagy boulevardo-

kon a rendőri fehér bot egy intésére hogyan áll meg egy pillanat alatt négyszáz koei, s hogy várja ábítatos mozdulatlanágban a második intést, amely a „mehet” el jött, az méltán fog megbotránkozni a pléh-részegen, aki nyugodtan botorkált tovább, nekiment a rendőrnek és fellékte. Ő tovább ment — óh, ezek az alkoholisták! — de a szegény rendőr fekvé maradt az asztalon, s úgy, feketében is egyre emelgette a fehér botját... Most értettem csak meg, hogy mi az, amikor a vezérokirkók ezt írják:

„A nép porba tiporta a zsarnokságot, de az még egyro mozog, s nem akar belenyugodni a halálába! De tudja meg a miniszterelnök ur...”

Miután a részeg nagyon is nevelten volt, visszatették őt is a dobozába. És következett egy öreg hölgy, akinek még nem adtak nevet. Ez nagyon olesó, mindössze husz krajcár. Színes selyemből van a ruhája, s kis kerek fatalpon áll. Amikor a játékkereskedő letette elé az asztalra, oly benyomást tett rám, mint a Dumas-darabokból ismert öreg matronák, finom agg hercegnők, akik tele vannak méltósággal és öreges bájjal. Nos, hát ez a kis őszhajú matróna vagy tíz percig nézett rám bánatosan szelidséggel, aztán egyszerre egy félméternyit ugrott. Majd hanyattestem az ijedségtől, s amikor magamhoz tértem, madame la duchesse már megint ott állt lila selyemruhájában, s újra bánatosan nézett rám. De ekkor már tudtam, hogy tíz perc múlva ugrani fog, s nem törődtem vele. Nem szeretem, ha így rontják az illuziómat.

A nagykövet-gesztenyés áttért a *haldokló disznóra*. Ez az állat kacsukból van, föl lehet fujni jó kövérré, s ez van ráírva: *Adieu, mon bien-aimé!* (Isten veled, kedvesem!) Az ember fel-fujja, s leteszi az asztalra. A szomorú állat keserves hangot hallat, egyre soványabb lesz, végül egy utolsó sóhajjal végleg összeesik. Ez a leg-szomorubb látványok egyike a kis bódében, ez a szerelmi bánatban meghaló kis disznó, akire veled halála után is rá van írva, hogy „Isten veled, kedvesem.”

A *cipőtisztító*, a *mosóné* és a *kaszáló paraszt* egyforma karmozgást végez. A cipőtisztító kefével dolgozik egy cipőn, a mosóné teknő mellett áll és szappanoz, a kaszáló paraszt a föld emberének komolyságával kaszál, csak úgy a levegőben. Csatlakozik hozzájuk a *borbély*, aki egy előtte ülő pléh-gavallér arcát szappanozza, miközben a gavallér kis kézi tükröt emelget az arcához. A borbély már egészen vidám ember, bár a bádógmosolyt, mely arcát állandó derűben tartja, kissé merevnek találom.

Ennél a négy munkásembernél sokkal érdekesebb két unatkozó, s bizonyára igen jómódu bádóg legény: a *szappan-buborék fuvó* és a *cigarettdázó*. Az előbbi bámulatosan működik. Vékonyszáru kis pipa van a kezében. Ha felhúzzák, a pipát belemártja egy kis tányérba, amelybe a kereskedő szappanosvizet öntött. Aztán a szájához emeli s belefúj. Erre megjelenik a buborék, de a következő pillanatban az emberke a pipát megmártja, hogy a buborékot leejtse róla, s újra bemártja a tányérba. Ezt a játékot, meg az előbb említett rajzolóit sohse hittem volna el, ha magam nem láttam volna működni. A kis báb, aki ennyiféle mozgást végez, belefúj a pipaszárba és lerázza róla a buborékot, hideg borzongást okoz az ember hátában. Én meg is ijedtem tőle. Tíz frankba kerül. — Társsa, a cigarettdázó, már egyszerűbb ur. Cigarettdát teszünk a pipájába, ezt a szájához emeli, szív belőle egyet, s az orrán bocsátja ki a füstöt. Nyolc frank.

A cilindres ur látta, hogy nagyon csodálkozom.

— Ez még semmi, — mondta. — Ide nézen... ez Martin ur hét legujabb találmánya.

Azzal egy nagy üvegedényt vett elő, aminőben az aranyhalakat tartják. A edény tele volt vízzel. A vízre rátett egy kis bádoghajót, amely körben kezdett uszkálni. Eppen olyan kis csavar hajtotta, mint az igazi propellereket. Amikor már eleget uszkált, megfordított rajta egy kis csapot. Erre a kis hajó szó nélkül lesüllyedt a víz fenekére és ott folytatta az uszkálást, majd egy percre múlva felszállt a víz színére és megállott. Megmagyarázta, hogy ezt a csodát egy kémiai ve-

gyűlést okozza, amelyet poralakban helyeznek el a kis hajóban.

Martin ur másik találmánya, — s ez most a legnépszerűbb játékok egyike — a *keringőző pár*, vagy amint ő elnevezte: *les petits valseurs*. Egy csinos hölgy derekát átfogja egy frakkos ur. A csinos hölgy derekára zsinógot kell csavarni, s hirtelen elrántani, mint a csigáknál. Erre a rokonszenves pár a legkorrektebb keringőt kezd táncolni az asztalon. A kisasszony szoknyája mint vitorla szerepel, s magával rántja a nála sokkal könnyebb férfit. Messziről úgy látszik, mintha a férfi vezetné a hölgyet. A forgási tengely azonban a kisasszonyban van, s a férfi csak röpököd körülötte. Néha egészen komoly életgizagokat talál az ember egy három frankos játékban.

Későre járt az idő. A többi bódé már mind be volt csukva.

— Most én is hazamegyek — mondta az én emberem — de még nézze meg a lepkét!

Azzal elővett egy arasznyi nagyságú papirlepkét, felhuzta és elbocsátotta. A lepke fölrepült, nekiment a falnak, csapkodta a szárnyaival, aztán leesett.

Ezt már meg se magyarázta. Eltette, fölvetette a télikabátját, bezárta a bódét és hazament. A nagy boulevard még most is tele volt járókelőkkel. Ezek közt tolongtunk, s miután én megdicsértem a látottakat, a kereskedő szerényen mondta:

— Ez még mind semmi. Ha a nagy játékokat látná... de azok három-négyszáz frankba kerülnek s én nem árulhatok itt az utcán ilyen drága dolgokat... De jöjjön erre a napokban, holnap kapok kétszáz kis Krüger-t. Azt hiszem, nagy sikere lesz...

És másnap már hallottam, amint harsány hangon kiáltott bele az előtte tolongó tömegbe:

— Voyez le président Krüger!

S az asztalán lassu méltósággal lépdelt egy feketebe öltözött kis bádög-Krüger és gyászfátyolos kis cilinderét minden percben mélyen megemelte.

Molnár Ferenc.

Zongora-adó.

Arboisban, Pasteur szülővárosában, zongora-adót vetettek ki. A városkában összesen öt zongora van.

Akinek idegét soha
Még nem győrtte zongora,
Akinek szelíd, esőndes ajka
Egy jámbor áldást sem sóhajtja
A zongorázók fejire:
Az ne halgasson most ide!

Jön a hír a frank Arboisból,
Hogy hasznót húz a zongorából,
Hogy, amely nálunk okoz bajt,
Sok sóhajt:
A zongorának kinzó hangja,
Ott ez tán akár télen, nyáron,
Drága áron
A esőndet hogy megzavarhatja.

Te boldog kicsiny Arbois!
Hol nincs több, csak öt zongora,
Az idegdet hogy megőrjíja
A zongoráknak nagy adója!
Szenvedhettél, igaz, sokat,
Sziszegehettél áldásokat,
Mig erőt vettél magadon,
És bosszút álltál jól s nagyon!

De látod itt, e nagy városban
Nekünk van ám csak részünk rosszban!
Folyton teremünk új adókat,
Sosem jókat,
De hogy a kinzó zongorát,
Mely nekünk nyugtot sose' ad,
Elpusztítsuk magas adóval,
Arra itt nálunk ki se gondol
S a zongora-düh tovább tombol.

Te boldog, kicsiny Arbois!
Nagy Pasteurnek szülőhona,
Akit oltással, hogy megóvni
Nagy fiad ettől nem tudott:
Neked jutott,
Eszedbe zongorák adója,
S e nagy világnak sok lakója
Ald e dicső és új oltásért,
Onzó reményért — semmi másért.

Pent.

FŐVÁROS.

(*) **A negyvenötös választmány ellen.** A negyvenötös választmány ellen ma tíntető értekezletet tartottak. Az értekezleten a negyvenötös választmány megszűntetését *Légrády Károly*, dr. *Vászyoni Vilmos*, *Dersényi József*, *Gerő Lajos*, *Neuschloss Ödön*, *Leitner Adolf*, *Fránkl Sándor*, *Komlós Ágost* és *Sümegei Vilmos* hangoztatták beszédeikben. *Légrády Károly* elnök összegezve a vita eredményét, kimondja határozatként, hogy az értekezlet szükségét látja egy városi párt szervezésének. A szervezési munkálatokat maguk az értekezlet tagjai fogják végezni.

(*) **Bizottsági ülés.** A *jogügyi bizottság* ma délután ülést tartott *Lung György* tanácsos elnöklése mellett; előadó *Seregi Zoltán* tanácsjegyző volt. Véleményadás céljából a bizottság elé került a belvárosi római katedrális templom körül fekvő boltok tulajdonjogának a kérdése. A bizottság *Györy Elek*, *Fránkl Sándor*, *Rosenbersky Ödön*, *Friedmann Bernát*, *Neumann Armin*, *Kurz Jenő* hozzászólása után elfogadta *Györy Elek*nek azt a javaslatát, hogy a templom telkét jelenték ki olyannak, mint a mely kétségelentli a főváros tulajdona. Az igazságügyminiszter tudatta a főváros hatóságával, hogy a budapesti kerületi járásbírókat lehetőleg összpontosítani kívánja, egyelőre akként, hogy a IV—IX. kerületi járásbírók egy épületben legyenek, a X-ik kerület külön járásbírósgót kapjon s az I—III. kerületekben a mostani járásbírósgót fennntartassék. *Fránkl Sándor* azt javasolja, mondja ki a bizottság, hogy kívánatosnak tartja, hogy az összes kerületi járásbírósgókat helyezték egyetlen épületbe s a szerint óhajtja ezt a bizottság, hogy a miniszter ejtse el a X. kerületre nézve kilitásba helyeztél járásbírósgót és szüntesse meg az I—III. kerületbeli is. A javaslatot a bizottság elfogadta.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Böhémek.** Ma este az *Operaház*-ban a *Böhémek*, *Leoncavallo* dalműve került színre és ez alkalommal *Abrányiné-Wein Margit* asszony, *Operaház*-unk kitűnő szubrettprimadonnája visszatért öta először énekelte egyik legklasszikusabb szerepét: *Musette-t*. A közönség képzeletében Murger világának ez a léhaszomorú gyermeke azonosává lett *Abrányiné* alakításával, amelyről annak idején maga a mester, *Leoncavallo* a feltétlen elragadtatás hangján szolt. *Abrányiné* ma este is elragadó volt az első két felvonás szubrett-levegőjében, — majd mélyen megindított a második rész tragikus mozzanataiban. Gyönyörűen énekelt és a közönség egész este lelkesen ünnepelte. A kitűnő ensemblet teljesen egészítették ki *Kaczér Margit*, *Takács, Beck, Alberti Werner, Kornai, Várdai* stb. (—ly.)

** **A Nemzeti Színház újdonsága.** A *Nemzeti Színház* egész drámai személyzetét *Bródy Sándor* regényes színjátéka, a *Hőfehérke*, foglalkoztatja most. A darabhoz készült új díszletek közül különösen a harmadik felvonásbeli gyárhelyiség lesz érdekes villamos szerelvéssel és mechanikai gépeivel. A színjáték főszerepei közül Helenát *P. Márkus* Emilia, Balassát *Császár*, Hőfehérkét *Török Irma*, az öreg tiszteletet *Gabányi* a kis tiszteletet *Rózsahegy*, az orvos feleségét *Rákosi Szidi*, az orvost *Ujházi*, akinek szerző a szerepet írta, játszzák. A bemutatott írást, amelynek napját az igazgatóság a jövő hét péntekjére, január 18-ikára, tűzte ki, nemesak irodalmi körökben, de a színházba járó közönség minden rétegében osztatlanul nagy az érdeklődés.

** **Kisfaludy-est a Népszínházban.** A *Népszínház* igazgatója azzal az érdemes tervvel foglalkozik, hogy a jövő hónap folyamán, *Kisfaludy Károly* születése napjának fordulóján, *Kisfaludy-est*et rendez a *Népszínház*-ban. A terv szerint a *Körök* vagy *A pártitók* című darabja kerülne színre az első magyar vígjátékíróknak, akinek szobra a *Népszínház* homlokzatát díszíti, de akinek a színház huszonöt éves fennállása óta még egyetlenegy darabja sem került színre ebben a színházban.

** **A Népszínház eredeti operett-újdonsága.** A *Népszínház* legközelebbi eredeti operett-újdonsága, mint értesülünk a *Mohamed* című operett lesz, amelynek szövegkönyvét *Merei* (Merkl) Adolf, zenéjét *Márkus Jenő* írta. Az operett február első napjaiban fog bemutatásra kerülni.

** **Barbi Alice dalestéje.** *Barbi Alice* báró *Wolf-Stromerszenő* a világhírű dalénekesnő jótékony-célú dalestéje iránt, amely szerdán, január 9-ikén lesz a *Royal-szálló* termében, nagy érdeklődés van a közönség körében. Az est műsora rendkívül érdekes és változatos. A még fennmaradt jegyek a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben (Váci utca 20. sz.) kaphatók.

** **Az új Nemzeti Színház.** Két testület tartott ma gyűlést a Nemzeti Színház építésének ügyében. A magyar mérnök és építész-egylet tegnap esti ülésén *Alpár Ignác* elnökölt. Beható vita után megállapították a miniszterekhez fölterjesztendő írlat végleges szövegét, amely szerint abban az esetben, ha a kolozsvári és a budapesti Nemzeti Színházakat idegenek tervei alapján akarnák építeni, a magyar építésszek hazafias önértékük teljes határozottságával ellene szegülnek a szándék megvalósításának. A színházak ügyén kívül az állami és a közpénzen létesülő egyéb építkezések tervező munkáinál előfordult sérelmekkel foglalkozott a gyűlés. Különösen azzal az anomáliával, hogy a mai igen rossz viszonyok mellett is csakugy kiadják az állami épületek tervező munkálatainak egész tömegét egyes privilégiumos építésszeknek, mint azelőtt, ahelyett, hogy igazságosan megosztanák. Ennek a legelőszertőbb módja pedig a *nyilvános tervpályázatok*, melyeknél a magyar mérnök- és építész-egylet pályázati szabályai legyenek mérvadók. A memorandummal az építészek küldöttsége legközelebb járul a miniszterek elé.

A magyar képzőművészek egyesülete tudvalevőleg bizottságot küldött ki egy memorandum készítésére. Ez a bizottság is tegnap este tartott ülést a Műcsarnokban *Zala György* elnöke alatt. Jelen voltak: *Beniczur Gyula*, *Fadrász János*, *László Fülöp*, *Lechner Ödön* és *Bálint Zoltán*. Balint Zoltán bemutatja a memorandum tervezetét, amelyet beható vita után egyes módosításokkal elfogadott a bizottság. Elhatározták, hogy a memorandumot átadják a miniszterelnöknek, a közoktatásügyi miniszternek, az intendánsnak, azután pedig fölkerik a Budapesti Újságírók Egyesületének és az Otthonnak az elnökét, hogy a mozgalmat a saját útján támogassák.

** **Pálmay Ilka bucsuestől.** A hét elsőrendű, nagy színházi eseménye *Pálmay Ilkának* három bucsuestéje a *Népszínház* színpadán, amelyekben végleges veszbucust színházi pályájától, a budapesti közönségtől s s attól a színpadtól, amelyről neve világhírnek indult. A diva ma este érkezett meg a bécsi gyorsvonattal s a kerepesi-úti *Metropol Szálló*-ban szállt meg, ahol elegáns lakosztálya van az első emeleten. A diva csak holnap készül Budapestre, de ma táviratban értesítette *Porzsoló Kálmán* igazgatót, hogy egy nappal előbb jön, mert vasárnap délelőtt is próbát akar tartani a *Nebántsvirág*-ból, amelynek címszerepében első fellépése lesz. *Pálmay*, mint már megirtuk, hétélon a *Nebántsvirág*-ban, szerdán a *Szép Helén*-ban és pénteken a *Huszárcsinyben* fog fellépni. A diva bucsuzokodása iránt egész Budapestben, természetesen óriási nagy az érdeklődés. A három bucsuestére szolt jegyek ársítását holnap vasárnap kezdik meg a *Népszínház* elővételi pénztáránál.

** **Egyfelvonásos premier a Nemzeti Színházban.** A *Nemzeti Színház* pénteken mutatja be *Csehov*-nak, a hírneves orosz írónak *A medve* című egyfelvonásos vígjátékát. A kis darab *A párisi asszonnyal* került színre *Cs. Alszeghi* Irmával, *Császárral* és *Gabányival* a főszerepekben.

** **Hangverseny.** A *Segítség* egyesület ma gyermekfelelőruház alapja javára fényesen sikerült hangversenyt rendezett. *Márkus* Aranka operanékesnő *Haasz* Rókhárd egy poétikus szép dalát művésziesszen adta elő és a zajos tapsokra még egy dalt énekelte nagy sikerrel. A fiatal művésznőt *Schold* Adám zongoraművész kísérte, aki Grieg Hangulatának és *Godard* Mazurjának briliáns előadásával aratot megérdemelt sikert. *Antony* Kornéla magyar népdalokat játszott cimbalmon. Művészi játékát zajos taps kísérte. A hangversenyen közreműködtek még: *Kádor Sándor*, *Harer Irén*, *Paetzka* Margit, *Kováts* Lajos, *Ráder* Irma, *Vidéki* Ödön, *Szuk* Endre. *Lissák* Kálmán és az egyesület dalárdája. A hangversenyt tánc követte. Az estén nagy és díszes közönség volt jelen.

** **A gésa és a lovag.** A *Vigszínház*-ban nagyban készült *A gésa és a lovag* című japán darabjára, amelyről már megirtuk, hogy *Sada Yacco*, a „japán Duse“ kellett vele feltűnést a párisi világkiállítás alatt *Loie Fuller* színházában. A darab bemutatója a maga különlegességével valóságos kis szenzáció lesz. Az igazgatóság nagy gondal állította össze az eredeti japáni jelmezeket és a színpadot egészen japáni mintára rendezte be. A dráma zenéjét *Kun László* hangszerelte, a táncokat *Mazzantini* Lajos tanítja be. A gésa szerepét, mint már megirtuk, *Jászai* Mari fogja kreálni.

** **Az V-ik sílharmoniai hangverseny.** Az ötödik sílharmoniai hangverseny, melyet január 16-án *Lohse* Ottó strassburgi karnagy vezényel, *Lamond* Frederik skót zongora-művész fog közreműködni *Csajkovszky* B-moll zongora-versenyével. Jegyek kaphatók *Méry* Béla zenemű-kereskedésében (Andrássy-ut 12.).

** **Színházvilág.** Ez alatt a cím alatt legközelebb új hetilap indul meg, amelynek programja, hogy a színház érdekeit szolgálja és hogy — amint a prospektus írja — „sikra szálljon a mellőzöttek érdekében.“ Az új hetilap szerkesztői: *Ney* Jenő és *Vadász* Sándor. — Az előzetési ára: egész évre 20 korona, félévre 10 korona.

A Magyar Színház ujdonsága. A Magyar Színházban most folynak a próbák *A postás fia* (The messenger boy) című angol operettből, amelynek zenéjét *Monckton* és *Caryll* írták. A próbákat *Crompton*, egyik londoni színház rendezője vezeti, aki tegnap érkezett meg. *A postás fia* előadásának érdekességét az is fogja emelni, hogy az igazgatóság az egyik nő szerepben új énekesnőt léptet fel: *Kaposi Józstát*, aki a vidéki színházok egyik legismertebb művésznője. *A Primadonnák* sikere következtében a színház igazgatósága egyelőre még nem állapította meg az ujdonság bemutatójának napját. Ugy értesülünk azonban, hogy az angol operett bemutatóját a hónap 15-ike után megtartják.

Az Országos Színész-Egyesületből. Az Országos Színész-Egyesület a hónap 8-ikán, kedden délután 8 órakor tartja meg tanácsülését. Vidéki tanácsosok közül behívták: *dr. Janovics Kolozsvárról* és *Komjáthy igazgató Debrecenből*. Az ülésen tárgyalásra kerülnek a vidéki igazgatók koncessziós kérvényei, természetesen csak azoké, akiknek számlája rendben van. Jellemző a vidék viszonyaira, hogy onnan alig néhány igazgató fordult a koncesszió megújításáért az egyesülethez.

L. Komáromi Mariska a Vigaszínházban. A Vigaszínházban néhány érdekes estéje készül a legközelebbi időben. A színház igazgatósága ugyanis tárgyalásokat folytat *L. Komáromi Mariskával*, akit néhány vendégszereplésre igyekszik megnyerni. A művésznő *Az arany kakasban* és a *Három pár cipőben* lépne fel.

Lindh Marcella hangversenye. *Lindh Marcella*, a híres amerikai énekesnő ezidei dalstílyét csütörtökön január 10-én tartja meg a *Royal-teremben* és a következő műsort küldte be, amely ismét hivatva lesz a pártalan énekesnő művészi esakmódalúságáról a legfényesebb tanúságot nyújtani. A dalok sorozata a következők:

Stradella Raggion sempre, Scarlattí gia il sole, Charmante Gabriele, Deux Bergerettes, Schumann Lieder der Braut, Weit weit, Schubert Gretchen am Spinnrad, Haiderösellein, Paladine Chanson russe, Petite chanson, Delmet Tourne mon moulin, Chamade Amour d'autoumnee, Bemberg Chant Venetien, Minnelied, Spinliedchen, Dienzl Schlummerlied, Roeder Her scuttle hat, Marzials Twickenham Ferry.

A modell premiéréje. *Suppának A modell* című operettje, amely a *Pálmay*-esték miatt lemaradt a hét műsorról, mint értesülünk, e hónap 18-ikán kerül bemutatásra. Az operett két főszerepét *Z. Bárdi Gabi* és *Kenedich* játszzák.

Gyermek-színház. A *Feld-Isle Gyermek-Színház*-ban holnap, vasárnap másodszor kerül színe *Az aranyhalaeska* vagy *Az anya áldása* című dalos táncos varázsszerege. A bemutató alkalmával a darab rendkívüli sikert aratott s újabb előadásaira nagyszámú előjegyzés történt. A holnapi előadás fél ótkor kezdődik.

Színházak műsora. *Nemzeti Színház.* Hétfőn: *A kaméliás hölgy.* Kedden: *Arany ember.* (kezdeté 7 órakor.) Szerdán: *A párisi asszony.* Csütörtökön: *A bölcső.* Pénteken: *A medve* (először) és *A párisi asszony.* Szombaton: *Clemenceau.* Vasárnap délután: *A vaspáros.* Este: *Troilus és Kresszida.* (kezdeté 7 órakor.) Hétfőn: *A medve* (másodszor). és *A bölcső.*

M. kir. Operaház. Hétfőn: Nincs előadás. Kedden: *Teteme hívás.* — *Rosmunda.* Szerdán: *Hoffmann meséi.* (P. *Bianchi Bianca* vendégfelléptével). Csütörtökön: *Aida.* (F. *Konczek* Viktória vendégfelléptével). Pénteken nincs előadás. Szombaton: *Az afrikai nő.* Vasárnap: *Hoffmann meséi.* (P. *Bianchi Bianca* vendégfelléptével.)

Várszínház. Csütörtökön: *Három testőr.* Szombaton: *A párisi asszony.*

Vigaszínház. Hétfőn: *A kis mama.* Kedden: *A férjek öröme.* Szerdán: *Tartalékos férj.* (25-ödször) Csütörtökön: *A feleségem nem sikkes.* Pénteken: *Hőbortos Márta.* — *A szálka.* — *A királyné apródja.* (először). Szombaton: *Hőbortos Márta.* — *A szálka* — *A királyné apródja.* (másodszor). Vasárnap délután: *A férjek öröme.* Este: *Hőbortos Márta.* — *A szálka.* — *A királyné apródja.* (harmadszor).

Népszínház. Vasárnap délután: *Napfogyatkozás.* Este: *Felhő Klári.* Hétfőn: *Nebántsvirág* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Kedden: *San-Toj.* Szerdán: *Szép Helena* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Csütörtökön: *Napfogyatkozás.* Pénteken: *Huszárcsiny* (*Pálmay* Ilka vendégfelléptével). Szombaton: *San-Toj.* Vasárnap délután: *A falu rossza.* Este: *Napfogyatkozás.*

Magyar Színház. Hétfőn: *A Gyurkovics leányok.* Kedden: *Primadonnák.* Szerdán: *Az asszonyregement.* Csütörtökön: *Primadonnák.* Pénteken: *A Gésák.* Szombaton: *Primadonnák.* Vasárnap délután: *Angot asszony leánya.* Este: *Primadonnák.*

Uránia Színház. Vasárnap három előadás. Délután fél 3-kor: *Az elveszett paradicsom* (Milton után). Ezt követi: *A szecesszió.* Délután fél 5-kor: *Spanyolország.* Este fél 8-kor: *A XIX. század.* Hétfőn: *A XIX. század.* Kedden: *A XIX. század.* Szerdán: *A XIX. század.* Csütörtökön: *A XIX. század.* Pénteken: *A XIX. század.* Szombaton: *A XIX. század.*

Új zeneművek. (*Bárd Ferenc* és testvére zeneműkereskedésében, *Kossuth Lajos-utca* 4. szám és *Andrássy-ut* 42. szám.) *Sidney Jones* *San-Toj* teljes zongora kivonattal: 6 korona. *San-Toj* potpourri 3 korona; keringő 3 korona. *Mulder Staccato* polka szöveggel, éneki *Soyer* az *Angot* operetuban; 1 korona 80 fillér. *Udali:* *Csak egy kis lány* (*Du mein Girl*); német és magyar szöveggel, 1 korona 80 fillér. *Bauer:* *Miért vagy másé?* *Concert-dal* német és magyar szöveggel; 1 korona 50 fillér. *Huber:* *Csárdás Album.*

12 újabb csárdással. *Dienzl Oszkár:* *Néger dal;* énekelte *Lindh Marcella* a *Gésákban*; 2 korona. *Volstedt:* *Verlobungswalzer;* 1 korona 60 fillér. *Stifter:* *Bur induló;* 1 korona 50 fillér. *Dóczy* 8 új eredeti magyar dal: 1. *Panaszkodik a furulyám.* 2. *Magas a kaszárnya.* 3. *Barna kis lány levelet írt;* 2 korona. *Hegez.* mn. V. foly. 13. sz. *Bucszik* a nap az égtől és *Buzavír* a kedves két szeme; 60 fillér.

A Hoffmann meséi a Telefon Hírmondóban. Ma, vasárnap este előzetőinek szórakoztatására a *Telefon Hírmondó* a Magyar Királyi Operaházban színe kerülő *Hoffmann* meséit fogja közvetíteni. *Offenbach* és *fantasztikus* operája a *Telefon Hírmondón* keresztül a legutóbbban érvényesül, s így mindazok, akik szeretik a klasszikus zenét, kellemes időtöltést találhatnak a *Hoffmann* meséi új meghallgatásával. Az opera után 11 óráig még cigány-zene is lesz hallható a *Hírmondó* kagylóin, *Zöldi Marci* bandájának a muzsikájá.

MŰVÉSZET.

□ **A kormány művásárlásai.** *Wlasivcs* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter már döntött a *Szépművészeti Múzeum* számára eszközrendelő művásárlások dolgában. A *Képzőművészeti Társulat* téli látogatás egy kiküldött szakbizottság összeállította a megvásárlandó képek és plasztikai művek jegyzékét, amelynek alapján a miniszter a következő műveket szerelte meg vétel útján:

Ujváry Ignác: *Őszi est,* olajfestmény.
Szinyey-Merse Pál: *Őszi táj,* olajfestmény.
Mednyánszky László: *Shylock* olajvázlat.
Zemplényi Tivadar: *Viraszatok* és imádkozatok, olajfestmény.

Dankó József: *Öreg juhász, terrakotta-szobor.*
Katona Nándor: *Haramiak keresztje,* olajfestmény.

Kárpáthy Rezső: *Mosónők,* olajfestmény.
Edui Illés Aladár: *Naplemente előtt,* vízfestmény.

Ujváry Ignác: *Zsellér-udvar,* olajfestmény.
Magyar-Mannheimer Gusztáv: *Viharos tenger,* olajfestmény.

Réti István: *Öreg asszony (intérieur),* olajfestmény.

Háry Gyula: *Trencsén vára,* olajfestmény.
Glatz Oszkár: *Birkózó fiúk,* olajfestmény.

Háry Gyula: *Trencsén vár utja,* olajfestmény.
Csók István: *Bugaci pásztor,* olajfestmény.

Ziegler Károly: *Arckép-tanulmány,* olajfestmény.

Teles Ede: *Öregasszony, terrakotta-szobor.*

Ligeti Miklós: *A tudás fája, márványszobor.*

Kunfi Lajos: *Aratók,* olajfestmény.

Tull Ödön: *Uta Capri-szigetén,* olajfestmény.

Grünwald Béla: *Eső után,* olajfestmény.

Kacziány Ödön: *Sziv-ügyek,* olajfestmény.

Knopp Imre: *Arnyékbán,* olajfestmény.

Peske Géza: *Esti hangulat,* olajfestmény.

Bihari Sándor: *Elhagyatva,* olajfestmény.

Kánn Gyula: *Részlet Lussinpiccolóból,* olajfestmény.

Aggházy Gyula: *Mély ut,* olajfestmény.

Kalmár Eliza: *három darab könyomatu rajz.*

Tahi Antal: *Alkony,* vízfestmény.

Ferenzy Károly: *Lovak,* olajfestmény.

Horthy Béla: *Gőzmalom,* olajfestmény.

A *Képzőművészeti Társulat* kiállításán a kormány 33 műtárgyat vásárolt. E kiállítás keretén kívül megvette a kormány a következő műveket:

Pállya Celesztin: *Csirkés kocs,*

Pállya Celesztin: *Elhagyott táj,*

Rippel-Rónai József: *Kuglizók.*

A művek jó része az újonnan létesítendő *Szépművészeti Múzeumba*, a hátralevő rész a vidéki múzeumok gyűjteményeibe kerül.

□ **Egy festőtanár halála.** Müncheni távirat jeleli, hogy ott ma meghalt *Nikolaosz Gysis*, a bajor képzőművészeti akadémiának egyik neves festő-tanára. *Gysis* görög származású, született 1842-ben, Tenosz szigeten s 1866-ban az athéni politechnikum elvégzése után Münchenbe került, ahol képzőművészeti tanulmányokhoz fogott. Az akkor világhírű *Piloty*-iskolát látogatta, ahol benső barátságot kötött *Makarthal*. A fiatal görög művész már a hetvenes évek elején akkora feltűnést keltett kiállított képeivel, hogy a legtöbb nagy német képtár sietett egy-egy művét megszerezni. Hosszabb külföldi tanulmányutak után 1874-ben végleg letelepedett Münchenben, ahol kinevezték a bajor képzőművészeti akadémia festészeti tanárává. A jószágos öreg urat a fiatalabb ívása művészek is nagyon szerették, hisz egyes szimbolikus képei lendületes rajzokkal szinte előtűnőek voltak a *Sinibald*-szellemű festészetnek. *Tavaszi szimfóniájára* utalunk, amelyet metszetekből talán a mi közönségünk is ismer. Tanítványa kevés volt, különben is visszavonult életet élt s legelőbb a müncheni számos tagu görög kolóniában szerepelt olykor.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar középkor emlékei.** A Nemzeti Múzeum olvasótermében ma dr. *Schönher Gyula* érdekes ismeretterjesztő előadást tartott a múzeumi levéltárban levő történeti emlékekről. Az előadás nagy érdeklődéssel hallgatta a közönség.

○ **Anatómia és divat** címmel kezdte meg ma délután *Thankoffer Lajos* egyetemi tanár népszerű természettudományi előadásait anatómiai intézete II. sz. tantermében. A láb, illetőleg alsó végtag anatómiájáról és divatjáról szözlött a tudós tanár s érdekes előadásához számos sikerült diapositiv színes képet vetített. Figyelmes érdeklődéssel hallgatták az előadást, amelynek befejeztével lelkesen megéljenzették az érdeemes tudóst.

○ **Uj Idők.** Hideg-havas időben, szürke téli ködökkel kezdte meg egy csinos fiatal leány. Ez az *Uj Idők* mostani címe. Ami esemény a közönséget érdekli, hétről-hétre fölhalálható az *Uj Időkben* írásban és képen. *Herczeg Ferenc* folytatja *Pogányos* című érdeklődést regényét, *Thury Zoltán* novellát írt, *Ljuka Károly* pedig a kiuntelt festőművészeket mutatja be. Az *Időem* írók rovatában *Maupassant* most megjelent irodalmi hivatkozásai közül egy pompás novellát. A Mindenféle rovat most is változatos és érdekes. A számos kép közül, mely e számot díszíti, kiemeljük *Dudits* Andor trespóti melyek az *Uj ország-házat* fogják díszíteni és *Rippel-Rónai* kiállításáról pár sikerült íróvételt.

○ **A Vasárnapi Ujság** január 6-iki száma harminc képpel s érdekes tartalommal jelent meg. A tartalomról kiemeljük a következőket: *Grót Zichy Géza* (arcképekkel). — *Költemények* *Lévay Józseftől*; *Tóth Klára*, *Calamustól*, — *A szentandrási bírós fia*. *Elbeszélés.* *Irta Jókai Mór.* (*Linek* *Lajos* rajzaival). — *Koko.* *Irta* *Vérsi Arnold.* — *Az új ország-báz* fallesztményei. *Dudits* *Andor* és *Kriesch Aladár* fallesztményei. — *Eredeti* *fényképeivel* *telek* a *transvaali háborúból.* — *Pauli Richárd* (arcképekkel). — *Két festmény* *Innocent Ferentől.* — *Épület-ismelések* a *Margiszigeten* — *A Vasárnapi Ujság* előfizetési ára negyvedre négy korona, a *Politikai Ujdonságokkal* és *Világkronikával* együtt hat korona. *Megrendelhető* a *Frankl-Társulat* kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, *Egyetem-utca* 4. sz.) *Ugyamint* *megrendelhető* a *Képes Nélap,* *féltévre* 2 korona 80 fillér.

○ **Az állatok világa.** *Brehm* nagy művének magyar kiadásából most jelent meg a 9-ik füzet. A mű a *Légrády* testvérek kiadásában jelenik meg. *Egy füzet* ára 80 fillér.

FARSANG.

Karnevál.

Akit sok szív már gyáva vár:
Im' eljött újra Karnevál,
A csörgősapkák vig lenyén:
S a programja nem lesz szegény.

Igrer sok táncostét, meg bált,
S akik szeretik Karnevál,
És a táncot hajnalig lejtik,
Ezt a farsangot sem felejtik.

És bennetek sok báterem
Lészen ismét sok szerelem.
Hogy mikor? Ime itten áll,
Amint diktáta Karnevál:

Január 7. *Terézvárosi kaszinó* estélye (*Andrássy-ut* 87.). — *7.* *Katolikus ifjak* estélye a *katolikus körben* (*Molnar-utca*). — *8.* *A főváros helyőrségének* nagy bálja (*Royal*). — *Katolikus kör* bálja (*Molnar utca*). — *12.* *Ferenvárosi tornaklub* estélye (*Bakács-tér* 14.). — *12.* *Jogász-bál* (*Royal*). — *12.* *Ceska Bezedá* (*Cseh bál*) (*Royal*). — *12.* *Orsz. műveztető táncmulatsága* (a *budai Vigadóban*). — *13.* *Álarcos-bál* (*Vigadó*). — *17.* *A 3. számú boszniai gyalogezred estélye* (*Tiszti kaszinó*). — *19.* *A 1-55 honvéd gyalogezred estélye* (*Tiszti kaszinó*). — *19.* *Protestáns-bál* (*Vigadó*). — *19.* *Tisztviselői, kaszinó bálja.* — *20.* *Álarcosbál* (*Vigadó*). — *21.* *Katolikus ifjak estélye* (*Katolikus Kör*). — *21.* *Katolikus ifjak táncestélye* (a *Katolikus Kör* disztertermében). — *21.* *A 6. gyalogezred táncestélye* (a *Tiszti Kaszinóban*). — *24.* *A 44. gyalogezred táncestélye* (a *Tiszti Kaszinóban*). — *25.* *Eintracht-Egyesület táncestélye* (a *Tiszti Kaszinóban*). — *26.* *Budai mentő-bál* (a *Cervin-teri Vigadóban*). — *25.* *Német-Egyesület bálja* (*Royal*). — *27.* *Harmadik álarcos-bál* (*Vigadóban*). — *30.* *A 63. ezred táncestélye* (a *Tiszti Kaszinóban*). — *30.* *A Katolikus Kör táncestélye* (saját disztertermében).

Február 1. *Atléta-bál* (a *Vigadóban*). — *2.* *Magyar gazdasszonyok* bálja (a *Vigadóban*). — *2.* *Az 1-56 honvéd huszárezred táncestélye.* — *3.* *Posta-alisztek körének* bálja (a *Royalban*). — *6.* *Csrechebál* (*Royal*). — *6.* *Technikum-bál* (a *Royal disztertermében*). — *7.* *Szerb egyetemi ifjuság táncestélye* (a *Royalban*). — *9.* *A 3. boszniai ezred táncestélye* (a *tiszti kaszinóban*). — *9.* *A Katolikus Kör bálja* (saját disztertermében). — *9.* *Tisztviselői kaszinó bálja* (saját disztertermében). — *9.* *Medikus-bál* (a *Royal disztertermében*). — *9.* *A budai dalárdá bálja* (a *budai Vigadóban*). — *10.* *Álarcos-bál* (a *Vigadóban*). — *10.* *Szent-György jótékonyági bál* (a *terézvárosi kaszinóban*). — *13.* *A tiszti kaszinó nagy bálja* (a *Royal disztertermében*). — *16.* *Asztalos-bál* (a *terézvárosi kaszinóban*). — *16.* *Építészek és műszaki rajzoló bálja* (a *Royalban*). — *16.* *Az 1-56*

honvédezed táncestélye (a Tiszti kaszinóban). — 16. Szegény gyermekeket felruházó egyesület bálja (a budai Vigadóban). — 17. Az izraelita nőegylet nagy álarcos bálja. — 18. A Katolikus Kör jelmezestélye (saját dísztermében). — 18. Első bolondestélye (a Vigadóban). — 19. Második bolondestélye (a Vigadóban). — 19. Angol-amerikai bál (Royal). — 20. Kereskedő ifjak bálja (Royal). — 21. A 6. gyalogezred táncestélye (a tiszti kaszinóban). — 23. A 26. ezred táncestélye (a tiszti kaszinóban). — 23. Kereskedők bálja (a terézvárosi kaszinóban). — 23. Fodrászok bálja (a Vigadóban). — 27. Szállodások és vendéglősök bálja (a Royalban). — 28. Hangversenyestélye (a Royal dísztermében). — **Március 1. Neptun-piknik** (a Royalban). — 2. IZR. nőegylet bálja (Royal). — 2. Az Eintracht-egyesület bolond-estélye. — 2. Az 1-ső honvéd huszárezred estélye (a tiszti kaszinóban). — 2. Hentes-bál (a Vigadóban). — 2. Fűszeresek bálja (a Royalban). — 7. Cukrász-bál (a Vigadóban). — 9. Az 1-ső honvédezed táncestélye (a Vigadóban). — 9. Budapesti vasesztélyesok táncestélye (a Vigadóban). — 15. Tiszviselőtelepi kaszinó márciusi táncestélye. — 16. A törzstiszti tanfolyam estélye (a tiszti kaszinóban). — 17. Parasztbál (a Vigadóban). — 23. A 44. gyalogezred táncestélye (a tiszti kaszinóban).

TÖRVÉNYSZÉK.

Népszámlálás a fogházban.

A népszámlálás szempontjából a fegyházak, börtönök és fogházak családi házak. Az igazgató vagy gondnok a család. Olyik igazgatónak ezernél több tagja a családja, kik közül 800 hivatásos betörő. Az igazgató állítja ki a népszámlálási lapokat a nagyon is tág értelemben vett családról.

Az eljárás egyszerű. Csak ki kell írni az adatokat a letartóztatási intézet törzskönyvéből. Ez a törzskönyv több és kimerítőbb adatokat tartalmaz a letartóztatott egyén provenienciájáról, mint amennyit a népszámlálás megtudni akar.

A bünelügyi szociológia igen kevés hasznát látja ennek a szabályszerűen összerótt statisztikának. A szociológusnak személyesen kell elmenni a fogházba, ha a numerosokon kívül egyebet is óhajt meg tudni.

A budapesti törvényszéki fogházról például a népszámlálási adatok alapján csak annyit tudunk meg, hogy Szilveszter éjjelén 220 egyén tartózkodott ebben a modern fogházban. A nagyobb feigintézetekben átlag ezernél több ember raboskodik. Még Mária-Nosztrán, az egyetlen orsz. női feigintézetben, közel 800 nő szenved a szabadságvesztést.

Mindazonáltal a budapesti törvényszéki fogház érdekelheti legközelebről azokat, kik a bűnügytanal társadalmi szempontból foglalkoznak.

A budapesti törvényszéki fogházak majdnem 80 százaléka vizsgálati fogoly. Nevezetjük őket a *fojsgolgtatás várományosainak*. Jelentékeny részük a közép polgári osztályhoz tartozik, s a látogató e nyomtatott T alakú fogházban akárhánszor talál kifogástalan öltözötü gavallérokat, s egy-egy igen díszingvált külsejű uri nót.

De a budapesti törvényszéki fogház lakói egyéb tulajdonságokban is élénken különböznek a nagy fegyházak lakóitól, kiket a hosszú rabélet borzalmas egyformasága ugyszólván nivellál és valósággal statisztikai számokká tör meg. A fegyházak látogatói jól ösmerik azt a tompa érzéketlenséget, mely kiül a fejencek arcára, ha egy évnél hosszabb időt töltöttek a fegyházban. Olyan egyforma az arckifejezésük, járásuk, mint az olomszürkés patina, mit a börtönlevegő erőszakol az arca.

A vizsgálati foglyok egész másképp festenek. Valami bántó élénkség mutatkozik arcukon és szavukon. Szemük lázasan csillog, újjuk idegesen remeg. Ezek az emberek többnyire csak napok óta vannak szabadságuktól megfosztva. Az életviszonyok erőszakos megzökkenése, a bizonytalan jövő minden idegszálakat a végsőig feszíti. Az agyműködés is abnormisan tulleszített. Védelmükkel foglalkoznak. Mit mondanak a vizsgálóbíróknak? Érezik, hogy egy jó ötlet megmentheti őket. Keresik, hajszojlik a mentő ötletet. Micsoda kétségbeesett terkvívácsolás folyik azokban a magányos cellákban, hová a vizsgálati foglyokat elhelyezik! Hogy szövik-fonják a hazugságok nagy hálózatát e nyomorult teremtek, kiket a társadalmi raison e szük falak közé szorított.

Mindebből a népszámlálási lap igen keveset, jóformán semmit sem sejtet. *Kisfaludy* László, a fogház gondnoka, pontosan kiállította a lapokat. Ugyanannyit írt a közönséges, hivatásos tolvajról, mint a véres kriminális drámák, szenzációs hőseiről. A rubrikákba nem is fér több, mint a nacionalé. Pedig *Kisfaludy* László igen sok és igen értékes dolgot tudna elbeszélni a rubrikán kívül.

Es ezek a dolgok ma, a humánus fellendülés szép napjaiban, sokakat érdekelnek a hivatásos bűnelügyi szociológusokon kívül is.

A minap dr. *Pataky* Gyula királyi ügyész, egy előkelő angol humanistát vezetett körül a törvényszéki fogházban. Nem akarom eldönteni, hogy ki volt a nagyobb humanista: a kalauz, vagy a kalauzolt? Az az angol ur mindent megnézett s a konyhában az ételeket is megízlelte. A rabszakács egy darab borjusüttel is megkínálta. *Pataky* ügyész megmagyarázta, hogy ez a beteg rabok számára készült. Az előkelő látogató megette a kínált borjusüttel s a következőket jegyezte meg:

— Ah, ha a kontinens minden szállodájában ilyen sültet kaphatnék, lemondanék a bírszektórl.

Nos, a társadalmi humanizmus, mely kenyeret oszt, megnyugvással fogja tudomásul venni, hogy az állami humanizmusnak borjusüttre is telik.

Lucián.

§§ **Az élvezeti cikk.** A nyomorúság, vagy a szénarások kartelljének hatalmát misem bizonyítja jobban, mint az, hogy immár a büncselekmények minősítésére is beolyással van. A budapesti törvényszék főlebbviteli tanácsa megsemmisített minap egy járásbírósi ítéletet. A járásbírótság elítélte egy szegény embert, aki két forintnál kisebb értékű szentet lopott. A törvényszék, a megsemmisítő határozatban kimondta, hogy a szén élvezeti cikk, s azért csak *kihágást* követ el, aki két forintot alul érőt lop el belőle.

§§ **Sikkasztás.** Sárospataki tudósítónk táviratozza, hogy *Kántor* Mihály sárospataki gyakorlati ügyvédet a törvényszék sikkasztásért három havi fogházra és két évi hivatalvesztésre ítélte.

Nyilttér.

Előzetes jelentés.

Miután Kohn Hellmann és fia bécsi cégtől birt az „Angel szabóhoz” címzett főközlöttől megváltam, 1901. március 16. előző hélyben

IV. ker., Károly-körut 26. sz. alatt
(földsz. és földem.)

Koch Testvérek

cég alatt a legmodernebb lázának megfelelő kézzel
férfi- és gyermekruha aruházat

nyitok.
Becces vevőim ismert szives bizalmát a jövőben nemcsak a legszolidabb elveim betartásán, de a legkiválóbb hazai munkások felhasználása által is kiérdemelti reménytem. Ezúton a tisztelt vorközönség tudomására hozom, hogy a mérészaszorintú osztály vezetője sikerült egy kiváló szabást alkalmaznom.

Kiváló tisztelettel

KOCH MIKSA

Koch testv. cég tulajdonosa.

Bpest, Károly-körut 26. sz.

Már most mértek újni rendelések ideiglenes helyiségben, IV. Károly-körut 26., földemelen készítették.

Leghatásosabb
VASAS
Guber János

arzenes viz
vezényes meg,
női betegeknek,
ideg-és borbeteg-
ségek stb. ellen.

Kapható az összes nagyváltó-büroiban, gyógyszerár-és drogeriákban.

Vérgyógyítás

HÉMOPÁTIA.

Ezen új eredeti gyódmód bántalmat sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asihma, szív-, vese-, gyomer-, héli- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és borbájaknál.** Biztos védelem **széhidés és elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyódmód megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rendelt. intézete van

Budapest, V. Váci-körut 18. sz. alatt.

Rendelés naponta 9-1 és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Belegyeket intézetün kívül is kezel. Nehéz betegeknek legbiztosabb gyódmódja.

Özv. Háder Imréné az egész gyászoló család nevében hálás köszönetem nyilvánított mindazoknak, kik szives részvétüket fejezték ki szeretettel férjem elvesztése felett. Kiválóan a ny. vasutak altiszteinek, a kik szives jelenlétükkel tisztelték meg felejthetetlen férjem.

1901. január 5.

Özv. Háder Imréné.

ÉRTESÍTÉS.

Igen t. voróink általános kívánalmának engedve, 1901. január 1-től pontosan számított, legközelebb **szabott árakat vezetünk be,** melyeket ugyan felhalmozott női divatruktárunk minden egyes cikkén láthatóvá tettünk, mit ezen nel szives tudomásul adunk. Kiváló tisztelettel

Fischer Simon és Társai

selyem-, bársony-, csipke-, szalag-raktára
Budapest, V., Bécsi-utca 7. és Deák Ferenc-utca 12.

A tisztelt hölgyközönség figyelmébe

Van szerencsém tudomására hozni, hogy a **Fischer Simon és Társai** cégtől, hol 18 éven át működtem, kiléptem és Budapestben

IV., Kristóf-tér 2. sz. a.

(a Rózsavölgyi és Társas-féle zeneműkiadások mellett)

selyem-, csipke- és szalag-áruüzletet

nyitok. Üzletem legközelebb 1901. február 1-én megnyílik.

Köszeg Henrik.

Szt-Lukácsfürdő

TÉLI gyógykezelés.
BUDAPEST.
Iszapfürdők, helyi iszapkezelés, stb. olcsó ellátás. Prospektus ingyen küld az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A kínai bonyodalom.

Páris, január 5.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A követek felszólították *Csing* herceget és *Li-Hung-Csangot*, hogy a hatalmak jegyzékét *írják alá* és valamennyi követnek küldjék el egy-egy példányban a *császári pecséttel elfogadott nyilatkozattal.* A követek kijelentették, hogy *Csing* és *Li-Hung-Csang* a kért fölvilágosításokat csak ennek a formalitásnak az elintézése után fogják megkapni, amivel a *visszavonhatatlan föltételeket* kivonják a megvitatás alól. A kívánt felvilágosításokat írásban kell kérniök, a választ pedig élő szóval kapják meg a legközelebbi összejövetelen, amelyre meg fogják őket hívni.

Berlin, január 5.

A *Temps* és a *Times* egyértelműen azt hangsztatják, hogy sem Anglia, sem Németország nem térheti a *német-angol* egyezményről fogva Oroszországnak a Manduriában történt terület-foglalását, ami a szerződés harmadik pontjába utközik és Kína felosztását vonná maga után. Berlini illetékes körökben nem tulajdonítanak fontosságot ennek a támadásnak, mert Salisbury nyilván távol áll attól. Az angol-német egyezmény harmadik pontja ugyanis Manduriára nézve kivételt állapít meg.

Berlin, január 5.

Gróf *Waldersee* jelenti Pekingből 3-iki kelettel: Mafangcsvánál az ellenség lövöldözött. *Mádai* hadosztalo Tungcsau felől a Peiho balpartján észak felé, a *Hering* százados vezetése alatt álló hadosztlop Csitunsvangon át Jankocsang felé és *Grüber* hadosztlopa ujra Szanhohszien és Pingkohszien felé tart.

London, január 5.

Washingtonból jelentik tegnapi kelettel: *Conger* követ azt táviratozta a külügyminisztériumnak, hogy a követek a kártérítések kérdésében folyó tárgyalásokban olyan pontra értek, ahol *nincs többé kildetés a megegyezésre.* A külügyminisztérium ennek következtében *tárgyalásokat kezdeti az egyes kormányokkal.*

Sanghai, január 5.

Szinganfui jelentések megerősítik azt a hirt, hogy *Jühszent* december 18-án a császárné parancsára *kivégezték.* *Tuan* herceg még most is Ninghienben van. Szinganfuban 30.000 főnyi kínai katonaság van összehívva. Az udvar még nem tett előkészületeket a Pekingbe való visszatérésre.

Bécs, január 5. A hadsereg rendeleti közönyének ma megjelent száma jelenti, hogy 0 felsége elrendelte elbenbrucki *Wackel* József ellentengernagynak saját kérelmére való nyugalomba helyezését és ez alkalommal az altengernagyí jelleget díjmentesen adományozta.

Páris, január 5. *Potain* orvosstanár a meghalt.

Ausztriai választások.

Klagenfurt, január 5. Az általános választó kurában ma Lemisch német néppárti jelöltet választották meg reichsrathi képviselővé.

A bolgár-román konfliktus.

Bukarest, január 5. A macedon bizottság püröből kifolyó ügyiratokat tegnap küldték Szófiába. *Toncsseff* bolgár külügyminiszter, aki az ünnepeket Bukarestben akarja tölteni rokonainál, ettől a tervétől elállt, mert tüntetésektől tartott.

A belgrádi felsőgsértési pör.

Belgrád, január 5. *Cincár-Marikovic* felsőgsértéssel vádolt esendőezredes ügyében január 11-ikén lesz a tárgyalás a belgrádi polgári bíróság előtt, mert a szerb törvények szerint a katonai bíróság csak a zászló alatt szolgálókra nézve illetékes.

Miniszterváltozás Olaszországban.

Róma, január 5. *Rudini* helyébe még a parlament összeülése előtt új kincstári minisztert főgnak kinevezni. Az új miniszter azonban nem *Luzzati* lesz.

Angol foglyok.

London, január 5. Az *Evening Standard* jelenti, hogy a boerok a Helvetia mellett december 29-én elfogott angolokat szabadon bocsátották.

A farói szigetek.

Berlin, január 5. Egy kopenhágai távirat szerint a farói-szigetek lakossága között nagy az izgatottság, mert híre terjedt, hogy Angolország meg akarja venni a szigeteket, amelyeken gazdag szénbányákat fedeztek fel s mert a halászat nagyon jövedelmező ott. A lakosság lázong és követeli a kormánytól, hogy vegye elejét ennek a tervnek s jelentse ki, hogy a szigeteket nem adja el.

Hajótörés.

Majna-Frankfurt, január 5. *New-York*-ból jelentik: A *Jagua* partmenti gőzös San Francisco közelében hír szerint hajótörést szenvedett és 40 ember a vízbe fullt.

Az örményországi mozgalmak.

Konstantinápoly, január 4. Az orosz nagykövetség a Jildiz-palotában és a portánál ismételte azt a kívánását, hogy külön bíróságot alakítsanak azoknak a kurdoknak a megbüntetésére, akik az Oszmán megármadták az erzerumi orosz konzulátus ügyvivőjét. A portának ebben a kérdésben kelt legutóbbi jegyzékét az orosz nagykövetség nem találta kielégítőnek. Hír szerint egy iradé elrendelte Oroszország kívánásának a teljesítését. Ha az iradé végrehajtása soká késnek Oroszország, mint hangsúlyozzák, kénytelen lesz erőlyes rendszabályokat nyújni.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 5. A cseh tartományi bank szerződést kötött a Wiener Bankvereinnel, amely szerint az utóbbi összes fióktelepeivel és letéti pénztáiraival együtt szintén hivatalos fizetési hely lesz az előbbi bank összes kibocsátásainak esedékes szelvényeire és kisorsolt címleteire nézve.

London, január 5. Tegnap a londoni háisierket, akik az amerikai értékek piacra dobálásával árfolyamnyalást akartak előidézni, de csak pillanatnyi pánikot okoztak, szenzáció meglepetés érte. Az történt ugyanis, hogy amit London kínált, mind egy szál megvásárolta *New-York* s ez oly érték-forgalmat támasztott, amilyenre eddigelő nem volt példa. Eladásra került két millió részvény. *New-York* leverte Londont a Morgan-féle milliomas csoport beavatkozása következtében. A hausse-mozgalom, amelyet szimuláltak, olyan arányokat vett, mint még soha emberöltő óta. Az amerikai értékek rohamosan emelkedtek, első sorban pedig *Milwaukee*.

Hamburg, január 5. A *Hamburger Börsenhalle* jelentése szerint a Hamburg-Amerika-Linie felügyelőtanácsa mai ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek 10 százalékos osztalék fizetését fogja javasolni.

Bécs, január 5. (A *Budapesti Napló* telefon-jelentése) Ausztriában és Magyarországon a nagy hideg bő havazással járt s így nincs ok az aggodalomra, hogy a vetésekben kárt tesz a zord idő. Nem így Németországban, ahol a hideg napokra nagy eső következett. Az itteni piacon ma gyengülés mutatkozott. Buza tavaszra 7.95 k. után 7.88 k., rozs tavaszra 7.87 k. után 7.78 k., tengeri május-júnusra pedig 6.26 koronán állott. A készárú piacon alig volt üzlet.

Eladatok: bányai 75 kg. 7.07½ k. három hónapra Bécsből, 79 kg. 7.15 k. Kunhegyesről, 77 kg. 7.20 k. Gyöngyösről, 7.10 k. Ipolyságról, 7.20 k. A-Mártról, 78 kg. 7.27½ k., 7.30 k. és 77 kg. 7.25 k. Verebélről, 76 kg. 7.05 k. Léváról.

Rozs általában tíz fillérral drágább lett. Gyöngyös 6.80, Ipolyság 6.80, Léva 6.25, Kistelek 6.85, győri 7.60 Trautmannsdorfból.

Arpa iránt kereslet volt, megfelelő áru nem került, árak alig változtak, inkább szilárdultak. Verebély 6.80, B-Gyarmat 6.90-6.95, prima áru Verebélről 8.10 k. Kleinschwechaton prima taposásnyi 8.35 k. Bécsből.

Tengeri 10, zab 15-20 fillérral emelkedett. Idei tengeri 5.25-5.30, magyar zab minőség szerint 6.-6.80 k.

Korpában alig volt üzlet, az ára nem változott. *New York*, január 5. (Terménytösdé.) (Zárlat.) *Gyapot*: *New York*ban hejben 10¼ (10¼). Február 9.64 (9.59). Aprilisa 9.56 (9.52). *New-Orleans*ban hejben 9.½ (10¼). — *Petroleum*: Stand white *New York*ban 7.70 (7.60). Stand white Philadelphian 7.65 (7.55). Refined in Cases 8.75 (8.65). Credit Balances at Oil City 1.— (1.—). — *Zsír*: Western steam 7.50 (7.45). Robe és Brothers 7.40 (7.40). — *Tengeri* irányzata szilárd. — Január 44¼ (44¼), Márciusra — (—), — (—). Májusra 43¼ (43¼), —

Buza irányzata szilárd. Piros ószi helyben 83¼ (82¼). Január — (80¼). Márciusra — (—). Májusra 83¼ (82¼). Júliusra 83¼ (83¼). Gabona szállítási díja *Liverpool*ba 2¼ (2¼). — *Kávé*: fair Rio 7. sz. 7¼ (8.—). Jan-ra 5.55 (5.55). Márciusra 5.90 (5.80). — *Liszt*: Spring Wheat clears 2.80 (2.80). — *Cukor*: 3¼ (3¼). — *On*: 26.50 (26.50). — *Réz*: 17.80 (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, január 5. (Terménytösdé.) (Zárlat.) *Buza* irányzata szilárd. Jan-ra 74¼ (74¼) Márciusra — (—). *Tengeri* irányzata szilárd. — Január 36¼ (36¼). — *Zsír*: Január 7.17 (7.—). Márciusra — (—). — *Szalonna* short clear 7.22 (7.10). — *Sertészs*: Január 12.77 (12.05). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Bánatos kis leány. Annak jeléül, hogy a leg-alaposabban akarunk foglalkozni az ön kis szívének nagy bajával, elejétől végig ide írjuk kedves kis levelét s minden sorára megadjuk a választ:

Nagy, nagy bánatom van. Szeretek! És az, akit szeretek, nem tudja hogy én szeretem őt és nekem sincs fogalmam arról hogy ő szeret-e engem. Kérem legyenek oly jók nekem tanácsot adni, hogy mit tegyek! Kedves szerkesztő urak válaszoljanak azonnal mert amig nem tudom, hogy mit csináljak, addig kétségbeesett és szomorú vagyok.

A levelek az üdéségnék és közvelenségnék igazi mintája. Ha valamikor szereimi levelezőt álltunk össze, ezt fogjuk elhelyezni az első oldalon, bekezdés gyanánt és ajánlás helyett. Most pedig átérünk a szívügyre és a következő, régen kipróbált szereimi politikát ajánljuk a bánatos kis leánynak. Egy vagy két vagy három találkozás alkalmával iparkodjék azt az irigyindó fiatal embert apró kérdésekkel, kis lányoknak is megengedhető kacérkodással kitüntetni. Kérjen tőle véleményét toalette-kérdésekben, szője bele a kérdés-vetésbe, hogy ő ilyesemben nagyon járatos, hogy az ő izlése felelemelkedik a banalitásokon, hogy az ő nobilitása köztudomású, egyszóval úgy vise kedjek vele szemben, de csakis egyenéhányszor, hogy egy-egy szó az ön ajkairól úgy hasson reá, mintha megannyi szalon-cukorkát kapott volna kegyedől. Amikor pedig két-három ízben már élvezte az ön kedvességének szavakba burkolt adományait és ő már-már rendszeresen kijáró kommciónak kezdi tekinteni az ön kedvező véleményét felőle, akkor — erre méltóztassék jó vigyázni, — változtasson politikát. A megváltoztatott hódító politika ugyanis az, hogy a legelső kedvező alkalmat meg kell ragadnia és valamelyik újabb társas együttletben udvarolhatnia kell magának egy szemrevaló másik fiatal emberrel. Viselkedjék ezzel a csal-étekl használát udvarlójával szemben úgy, mintha minden mondanása tetszést ébresztene önben. Kacagjon és mosolyogjon minden üdletén és közbe-közbe figyelje meg őt, azt a fiatal embert, akit ön igazán szeret és látni fogja arcaán, viselkedésén, elojtott kedvelenség-gén a keletkező féltékenységnek, a növekedő irigy-kedtségnek tüneteit. Ő irigyelni fogja azt, aki önnek udvarol és okvetlenül versenyezni fog vele. — Ha azután a két udvarló közül kegyednek kell választania, és ha majd az udvarlóból nem sokára völegény-jelölt lesz és ha ismét nem sokára gyűrűváltásra kerül a sor, akkor ismét vissza fogunk térni az ön szívügyre kedves, bánatos kis leány, de nem itt a szerkesztői üzenetek között, hanem a lap kellő közepében a házasságok címe alatt.

A. L. L. 1. Ha önkéntes jogosultságot már elismerték, akkor töösgeszes érte uból jolyamodni. A sorozáson azonban meg kell jelennie. 2. Január 4—15-ig kell beiratkozni.

Játékos hölgy. 1. A fellevevő akár mind a kileno kártyát megmutatnia ellenfeleinek; hisz csak önmagának árthat vele. Ha a hetest kiejtette, az mit sem tesz, az annál kevésbé renonge, mert úgy is bemonodta az utónót tehát amugy is tudják a játszó ellenfelek, hogy a fellevevőnl van a hetes. Ha az ellenfelek valamelyike mutatná meg véletlenül valamelyik kártyáját, azt a fellevevő renongenak mondhatná és felirhatja a játékat felfelve, hogy szigoruan veszik a renonge-ot. 2. A második kérdése nem világos: kalá-berről vagy tarokkról van-e szó? 3. Nem volt feleség.

R. L. Dunavecse. A szolgabíróság utján reklamálja meg az iratokat a bélyegminiszterumhoz címzett kérvényben. 2. Jelenleg a győri szanbáz tagja. 3. Nincs közöttük rangkülönbség.

Debrecen. Műfogakat legújabbban készítenek szápad és nélkül is. Meghadott koron u lora már nem nő. A hipnoztist még nem alkalmazták e végett az orvosok.

G. 1. Jönnek álarcra is, a nélkül is. Éjfélkor le szokták tenni az álarcot. 2. Kísérje figyelemmel farsang rovatunkat.

V. A. Budapest. Szívesen teljesítjük kérését.

H. J. Sopron. Angol tánc.

R. K. Rimaszombat. L. M. Kolozsvár, Vasuti Zágráb, S. P. Veszprém, 86.312. Szolnok, G. D. Munkács. Lérdéseikre ime részletesen válaszolunk. A *Budapesti Napló* ingyenes balesetbiztosítására vonatkozólag a következő tájékoztató ölvilágosítást közöljük:

A *Budapesti Napló* előfizetőit tudvalevőleg a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselőségénél (VI. Kemnitzer-utca 10.) biztosította baleset ellen; halál esetére 2000 koronára s baleset következtében beállott rokkantság esetén szintén 2000 koronára.

A halál esetére biztosított összeg akkor kerül kifizetésre, ha a biztosított fél baleset következtében oly sérülést szenved, amelynek halálos kimenetele van. Halálos kimenetelű baleseteknél a biztosított tőke teljes összegben esedékes. A baleset által bekövetkezett rokkantságnál három módozat van: teljes rokkantság, fél rokkantság és részleges rokkantság.

Teljes rokkantság: ha a sérült mindkét szemét, mindkét karját, mindkét kezét, mindkét lábszárát vagy lábát, egyik karját és egyik lábszárát, vagy egyik kezét és egyik lábát elvesztette, avagy baleset következtében gyógyíthatatlan elmebajba esett.

Fél rokkantság: ha a sérült jobb karját vagy jobb kezét vesztelte el, ebben az esetben a rokkantságra biztosított az összeg 60%-ára, ha bal karját vagy bal kezét, egyik lábszárát vagy egyik lábát, vesztette el, a rokkantságra biztosított, az összegnek 50%-ára tarthat igényt.

Részleges rokkantság: ha a sérült egyik szemét vesztte el, ebben az esetben a rokkantságra biztosított, az összeg 30%-át, ha a jobb kezének hüvelykujját vesztte el, a 25%-ot, ha a jobb kezének mutató ujját, vagy bal kezének hüvelykujját vesztte el, 18%-ot, ha jobb kezének kis ujját vesztte el, 14%-ot, ha bal kezének mutató ujját vesztte el, 10%-ot s ha a fentiek közt fel nem sorolt ujjak egyikét vesztette el, 10%-ot folyosítja a Mannheimi Biztosító Társaság kártérítés fejében. Ha egy és ugyanazon balesetben több ujj veszt el, akkor a rokkantság fokát az elvesztett egyes ujjakra eső százalékok összesítése révén állapítja meg a biztosító társaság; a köz elvesztéseért feltűtoteett hányad azonban mint legmagasabb kártalanítás érvényes. Egyes tagrészeknek teljes hasznaveletlensége, azok elvesztésének tekinthetik.

A rokkantság fokának meghatározásánál tekintetbe jön a biztosított hivatása és foglalkozása is. Olyan balesetek, amelyek halált nem okoztak és részletesen előadott rokkantság valamelyik fokát nem érintik, a biztosításban nem foglaltatnak benn. Előfizetőink azonban balesetbiztosításukat napi kártalanításra, illetve részleges munkaképtelenség esetre is ki-terjeszthetik; a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselősege ugyanis a *Budapesti Napló* előfizetőinek biztosításuk felemeléséni őt száralék kiüon engedményt ad a rendes díjtételekhez képest. Ha a biztosított felet baleset érte, orvos kezelését kell igénybe vennie, az esetet pedig a *Budapesti Napló* kiadóhivatalánál, vagy a Mannheimi Biztosító Társaság magyarországi vezérképviselőségéni kell bejelenteni. A gyógyítás lefolyásáról és befejezéséről a kezelő orvos leletet állít ki. Az ehhez szükséges úriapot a Mannheimi Biztosító Társaság a baleset bejelentése után azonnal a sérült rendelkezésére bocsátja. A gyógyfolyamat befejezésével a társaság az orvosi bizonylat alapján — amennyiben a kár a fent részletezett esethezőgeket érinti — azonnal megállapítja a kártérítést.

D. A. Sopron. Még a minisztériumban sem tudják. Csak az bizonyos, hogy megcsinálják.

F. A. Csicsa. Igen, a házasságos a templomokra is kiterjed, nemcsak a szorosan vett lakóházakra.

L. S. Diószeg. Szikszó: Darvas Bela, Radna: Vancsó Gyula, Cséke: Fassie Tódor, Harmány, Jakabffy Imre.

Sorsjegyek.

Soh. E. Jász-Avokszállítás. 7369. sz. magyar vöröskereszt sorsjegye 10 koronát nyert, a többi nem húzták ki.

B. B. Libetbánya. 822-91. számú magyar jelz. hitelbank nyerevény-sorsjegye (4%) 200 koronát, 2300-13. számú sorsjegye szintén 200 koronát nyert.

143.344. sz. előfizető. 2273-72. és 3133-17. számú 64-es sorsjegyei 1899. XII/1-én 200-200 koronával húztak ki.

Dr. K. Ö. Budapest. 1255-25. számú Rudolf-sorsjegye 24 koronát nyert.

K. J. Nagy-Szeben. — H. F. Szolnok. — L. A. — B. J. — E. A. Tolna. — Soh. Munkács-Otthon. — F. B. Gótyaszállítás. — 151.823. sz. előfizető. — D. S. Szil-Sárhány. — Sz. B. Huszt. — L. H. Veszprém-Nagy-Szöllös. — L. S. Gáva. — L. cs. Szatmár. — K. D. Török-Szent Miklós. — Sz. S. Lékis-Csaba. — Sze-rencse. — E. L. Abony-Csány. — F. S. Deveszer. — E. L. Ipolyság. — Sorsjegyeik nem nyertek.

M E S E.

Jankó és a királyleány.

Azt mondja egy reggel Jankó az édesanyjának:

— Edes szülém, én meg akarok házasodni. Tette magát a Jankó anyja, hogy nem hallja azt a beszédet és szorgalmasan fonogatott tovább a rokkáján.

Jankó újra megszólalt:
— Edes szülém...
— Mi kell, édes fiam?
— Mondom kelmednek, hogy meg akarok házasodni.

— Nagy sor az, édes fiam! — sóhajtott a Jankó anyja.

— Hát már mért lenne az olyan nagy sor? — pattant fel Jankó, aki olyan kiesi legényke volt, mint egy ribizli-bokor, a bajusza meg olyan nagy volt, mint valami kínai hadvezérnek. — Azért, hogy ilyen kiesike vagyok, azt hiszi, édes szülém, hogy nem fogok feleséget kapni?

— Bizony édes fiam, — sóhajtott a szomorúan az anyja. — Ilyenformán gondolkodom. Hisz a leányok most is kikacagnak, hát ha még megtudják, hogy mint kerő akarsz bekopogtatni az ajtójukon. Hányd abba ezt a szándékodat, édes fiam.

— Nem hagyom én. — tüzelődött neki egyre jobban Jankó. Azért is megmutatom, hogy hiába aszulelek. Hívelyek Jankónak a leányok, megis képek én magamnak olyan feleséget, hogy hetedik országban nem lesz párja! Bizza csak reám, édes szülém, kelmed pedig ne tegyen egyebet, mint süsös nekem egy tarisznya pogácsát, későn a kalapomra új pántlikát, a fokosomat meg fényesebbé ki olyan nagyosra, hogy a nap is meglesse benne az ábrázatát, ha belőle néz.

Es elindult Jankó feleséget keresni...
Ment, ment, mendegélt, ha elfáradt, leült, ha megpihent, felült és egyszer egy rongteteg nagy erdőben találta magát. Olyan sötét volt ebben az erdőben, mint valami szurokkal megtöltött hordóban, csak a baglyok szemek világoztak itt-ott, amint hurogra ültek meg a fákakon.

Hanem Jankó csak ment és ment azért előre. Hát amint mendegélt ebben a szurogátum világban, egyszer csak éri, hogy valami puhaság esaváradik rá a lábászára. Megállt erre nagy hirtelen, hamarosan meggyújtott egy szál gyulát s látja, hogy egy nagy kigyó esaváradott a lábára.

Rázza Jankó a lábát, csapkodja a fokosával a kigyó fejét, hanem hát ez mindhiába való. Ugy körülsvartva a kigyó s lábát, hogy mukkanai se tudott szegény Jankó.

Erre már egy kiesít ő is megjéjt és busan mondogatta magában: no Jankó, neked se a lakóalmi nórádat fogják elhuzni, hanem a halotti marodat!

Csak hogy mivel jökevdü fiékö volt a kis

Jankó, nem tudott sokáig szomorúnak maradni és mókázásra fogta a dolgot.

— Hallo-d-e, kigyó koma — szóló tréfásan — azt csak meg fogod engedni, hogy mielőtt a más-világra költözködném, megegyek még egy pogácsát? Az csak a felséges pogácsa, komám! Tobb benne a topórtvi, mint a liszt, oszt' ha akarod, tégedet is megkínálak belőle.

Mezszólt erre a kigyó és az ezüstnek csengése, a filelemé éneke som lehetett olyan búbajosan szép, mint ennek a csunya nagy kigyónak a hangja, amint mondta:

— Ne a pogácsán törd most az eszedet, hanem ide figyelj, arra, amit mondok tenédek. Amint látom, te nagyon bátor kis legényke vagy s nekem epp egy ilyen bátor emberre volna szükségem. Mondjad Jankó, nem ijedsz meg te semmitől?

— Nem én — szóló Jankó büszkén — még az ördög nagyanyjától sem! Hanem mondd csak kigyó koma, micsoda gyönyörűséges hangon beszélsz te? Mintha valami elátkozott királykisasszony lennél...

— Eltaláltad. — felelte a kigyó szomorúan — mert csakugyan elátkozott királyleány vagyok. Gyöngyikének hívják s az édesapám Boldogországnak volt a királya, de a szomszéd Irigyország boszorkány királynéja elátkozott bennünket. En kigyó lettem, a házamban meg azóta egyre fúj a szél, éjjel-nappal, télen és nyáron, az emberek már mind elköltöztek belőle más vidékre, az én királyi apám pedig három esztendő óta mindig ott ül egy szélmalomnak a forgóján, amit azóta egyre hajt a szél le s fel.

— Hm. — felelte Jankó — nem irigylen a sorsát a felséges királynak.

— Jaj istenem, — sóhajtott az elátkozott királykisasszony, — azt bizony nem irigyelheted. Hanem isten után a te segítségével meg fogjuk őt menteni, Jankó.

Jankó egy kiesít kételkedve rázza meg a fejét.

— Hiszen rajtam nem fog mulni a mentés, hanem először is kezdjük a dolgot azon, hogy a eszíműszáróról másszszék le a királykisasszony.

— Nem addig van az, Jankó! — sóhajtott a kigyó. Neked meg kell engemet ölni. Ettől a fenyőfától számítva, ahol állunk, a háromszázharmincharmadik fának az odvában van egy kés. Oda foglák én téged elvezetni. Az én szemeim fognak neked világítani, te csak számítsd a fákat és ha oda érünk, előveszed a kését, levágod az én fejemet, a kieséppőg véretem pedig feltöged a butykosodba, a kigyó-fejemet pedig magaddal viszed s a többi testrészemet elteszed abba az odvas fába, ahonnan a kését kivessed.

— Hát iszen jól van — hagyta rá Jankó és elindultak.

Azután minden ugy történt, ahogy a kigyó mondta. Megtalálták a kését, Jankó leváta a kigyó fejét, a vért a butykosába szedte, (csak

előbb kiitta belőle a pálinkát) és újra tovább mentek.

Rettenetes sötét volt az erdőben, de a kigyó szeme ugy világított Jankó, körül mint két karbunkulos kő s így haladtak előre.

Egyszer csak a távolból olyan rettenetes morgás ütötte meg a Jankó fülét, mintha legalább is ötven elszabadult oroszlián vágatott volna feléjük.

Kérdi a kigyófej nagy remegve:
— Nem félsz, Jankó?

— Nem én.
— De te olyan nagyon kiesike vagy.

— Sebaj, annál nagyobb a bátorságom!
— De vadállat alakban fog reád törni az Irigyország boszorkány királynéja. És vele jön három rettenetes hadvezére: a rosszakarat, hazugság és ravasszág is. Hogy fogsz velük megmérkőzni?

Gondolkodik Jankó egy kiesinyig, aztán előveszi a szeredásából a butykosat és így szóló a királyleány nagy öröme:
— Ugy gondolom, hogy mivel ebben az igazság vere vagyok, hát a rosszakarat, hazugság, ravasszág és irigységet semmi más fegyverrel nem lehet legyőzni, mint az igazság fegyverével.

Nagyot sikoltott erre a kigyófej örömeiben s hirtelen megrázkódva, a másik szempillantásban egy gyönyörűséges szép leány állott a kis Jankó előtt.

Ez pedig azt hitte, hogy álmodik, mert ő olyan szépet még sohasem látott. A sarkát verte Gyöngyikének az aranyhaja, a szeme ibolykék volt s a két orcáján a lilium meg a piros róza együtt virított.

— No Jankó — mondta magában a mi legénykénk, hát most csak nyisd ki a két szemedet, mert még nyit nem láttál!

Hanem Gyöngyike nem sokáig hagyta őt álmétködni.

— Majd lesz még erre idő — mondta nagy elpirulással — most csak előre nézz, mert ott jönnek az ellenségeink.

Hát azok jöttek is, már alig voltak tőlük egy hajtásnyira és ordították, a fogukat esikorgatták, a szájukon meg egyre engedték a tüzes tajtöket s amint egy ugrással már éppen készütek magukat rávetni Jankóra, és fogta a butykosát, ráöntött a vadállatokra az igazság véreből s a másik percben egy ic-piei féregű zsu-gorodva össze, ott vergődtek a Jankó lába előtt.

— Taposs rájuk — szóló Gyöngyike és most Isten segítségével előre, a felséges apámat megmenteni!

Újra mentek, mendegéltek. Már messziről éreztek a szelőjét annak a rettenetes szélnek, amely három esztendő óta egyre fujt Boldogországban s minél közelebb értek hozzá, annál jobban fujt a szél. Gyöngyike már alig tudott a lábán állni, de egyszer végre mégis csak megérkeztek az ország határára.

a kis fénylő jelet. Csakugyan olyan volt, mint a esillag.

— Legalább ezer közül is megismerem a esillagról — morogta maga elé és nem tett le a szándékáról. Ha egyszer a király kimondja, hogy „Isten engem ugy segíljen!” — nem is lehet hirtelen a szavához. Más embert is köt az esküje, de százaszorosan a királyt. S az öreg miniszter hiába látta, hogy nap-nap után jobban elérkeznek a király. Nem merte kérni, hogy kegyelmezzon a hetedik fúnak. A király fogadalmá az ő ajkát is lezárta. Csunya dolog is volna, hogy a miniszter rávegye a királyt esküje megszegésére. Pedig hát nem haragudott már a király a fára. Az ő haragos szívébe is meleg sugarakat lepötit a kis gyermek édes mosolygása. Nem, a király nem haragudott már a fára. Magára haragudott.

— Sohse fogadkozzék a király könnyelműen — sóhajtotta magára való mélységes nehezte-éssel és kisetett a királyi kertbe, hogy ne lássa a gyermek mosolygó arcát. Bizony nem tetteit róla se a király, se a gyermek, hogy a kert en mégis minden a hetedik királyfőről beszélt a királynak. Rózsák, ibolyák, esillagvirágok, liliumok csak a gyermeke emlékeztettek s aranytollú madarak, akik az ág hegyén fűtyörésztek, mintha a szegény királyfi hangját kölesdönözték volna ki. Fájt a királynak most minden virág, minden madárszó.

A végén nagyot toppantott a szép kaviesos uton:

— Inas lesz az istenadt! Ha megszaked is bele a szívem. Legalább vonzódnai fogok minden szegény gyermekhez, mert nem fogom tudni, melyik köztük az enyém.

S egy kis szomorúsággal tette hozzá:

— Csak azon tul volnék már, hogy elszakítsam az anyja kebeléről. Mert sirni fog szegény feleségem, olyan bizonyos, mint hogy én vagyok a király.

Aztán megjéjt az idő, hogy azon a nehéz órán is átesett. Aranyfestékkel szép, kövér angya-

A szurtos királyfi.

— REGÉNY —

Az ifjuság számára írta:

KABOS EDE.

II. A hetedik.

Az angyalok akkor is muzsikáltak, bizonyosan muzsikáltak, mikor a királyi nyoszolyába leereszkédtek a hetedik gyermekkel. Pedig fiu volt a hetedik is. Nekik egytorma öröm az, ha fiut hoznak vagy leányt. Csak az ember olyan bolond, hogy válogatos a gyerekben, bolotti nyilvánvaló, hogy örülni kell a jó Isten minden ajándékának.

Asszonyok, frájjok voltak a nyoszolya körül. Az egyik asszony, a legudósabb lehajolt a halovány királynéhez és a lábébe sugta:

— A hetedik fiu.

Rózsapiros lett a királyné arca, de a szeméből kiszárvárgott valami. Egy esópp gyémánt: az anyai könny.

— Szegény jó uram, fájni fog a szíve — suttogta halkán. Aztán magához esdekelte a esópp fiut és mintha előre kárpótolni akarná minden rosszát, ami a földön érheti, végigcsókolta azt a tenyérfi fejét, a két kis esillagszemét, a két kagyifülét, a bimbónyi száját, a két rózsányi orrát. S érezhette a gyerek, hogy az anyai esókok erőssé fuzták, mert olyan édesen nyújtózkodott, mint aki pihitő álmától megeresdődött, feltérsült. Egy hang nem sok, de annyit se nyilárgott. Csak nézett és bámult édesen, aranyosan. A két kis kezét emelgette, mintha hóhár szárnyak volnának. Talán kevért kapott a kis angyaloktól, akik akkor röpültek el mellőle. Azt hitte a kis aranyos, neki is velük kell röpülni.

Csak esókolta a királyné és folytak a könnyei.

— Nem fog szeretni az apád, kisártatlanom. Én foglak jobban szeretni, kis ártatlanom. Nem szabad azt neked megérezned, hogy van valaki, aki nem szeret, kis ártatlanom.

Csak estére lehetett rávenni a királyt, hogy megnézze a fiút, a hetediket. Akkor is csak messziről nézte és felhős lett a homloka, mert ugy kell lenni, megérezte az apróság, hogy valami ellenséges van a szobában és sirt szakadatlan. Csak még jobban elkeseredett miatta a király. Mégis erőt vett magán, mert nem akarta mindjárt megszomorítani a királynéét. Ugy gondolta, hogy legyen előbb egészséges a jó asszony, ráér majd akkor megmondani, mi szándéka van a hetedik fiuval. Mert jól tudja, hogy nehéz sora lesz még a királynéval, míg elszakíthatja tőle a gyermekét. Mind olyan az anya, ha királyné, ha koldussasszony: jobban esing a gyermekén, mint az életén.

S mégis megmaradt a király elhatározásánál. Egy hétig, két hétig, miattal elbeszélgetett a lábadozó királynéval, minden napon látta a kis királyfit és mi tőrés-tagadás: már szinte meg is szokta volna. Valahogy megmozdult benne az apai szív, mert azt se lehet olyan könnyen elnémitani. Hangos jószág az és mázsás köveket hengerítettek rá: a kövek alól is megszólal. S a király már érezte, hogy hajlik a hetedik fához is.

Egyszer az öreg minisztere ölle kapta a kis királyfit és vitte az apjához.

— Nézza felség, mi van ennek a esóppsgének a homlokán? Akámi legyen, ha nem esillag. Szakasztott olyan, mint az ézi esillag és az a jó Isten, aki semmit se csinál ok nélkül, ezt a esillagot se tette hiába a het-dik fiu homlokára. Nézz meg félelged és bátha ez a esillagokosabban tud a szívéhez szólani, mint én, gyuló, öreg ember.

A király elnézte a gyermek homlokán azt

— No Jankó, — szolt Gyöngyike — most esőpents le a földre az igazság véreből három esőpents.

Ebben a minutában, mintha csak az Istennek erős keze fogta volna meg a rettenetes szelket, elsöndesedett egyszerre s a nap kísértő Boldog-országban, a mezőkön virágok nyitnak, a madarak elkezdtek énekelni s messze messze egy nagy porfelhőből egyszerre csak nyole fehér ló repült előre, büszkén ráva a sok ezüst esengőt a nyakukon s a napfényben egy vert aranyból készült kocsit esillant meg.

Azon jött a megszabadult király a leánya elébe.

Urísten, milyen öröm lett aztán, hogy meglátták egymást az apa és leány!

Sirtak, kacagtak, öleltek, csókolták egymást s a derék Jankó szerényen hátra húzódott.

— Felséges apámuram — szolt aztán Gyöngyike — ne csak nekem örülj, hanem ennek a derék legénynek is itt, akinek mi mindenünket köszönhetjük. O mentett meg engem a bátorságával és eszével, akikhez, kérek felséges apám, hogy adjál engem hozzá feleségül, mert én a bátorságot és a derék lelket többre becslöm az emberben, mint a fényes, szép külsőt.

Tyűh, hogy dagadozott erre a kis Jankó derék szíve! Nyomban fel is ültette őt a király az aranyos kocsiba maga mellé s harmadnapra olyan lagzit töltek Boldog-országban, hogy a muzsikaszó én ide is elhalom s aki nem hallja, az nyissa ki jobban a fülét és azt is meg fogja hallani, amint Hűvelék Jankó széles jó kedvében azt dalolja:

Kicsi nekem ez a ház,
Kirugom az oldalát...

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLEK.

Vigasztalás.

Ne sirasd, hogy az ifjú szép virágok
Elhulltak és elnyitlanak,
Nézd, mennyi sugarat szór ma a földre
Ez a szép teli nap.

A karácsonya s édes tüdőkölése,
Ne mond, hogy néked elveszett,
Lásd, most is örök változatlan fénybe
Vonja a szeretet.

S ne bándd, hogy suhannak a szárnyas órák
S év, év után, hogy elszalad,
Nézd, a fenyőfa még a télen is mily
Ifju s vidám marad.

Szalay Fruzina.

lok voltak kirajzolva a királyné szobájának falára, de még tán azok is sirtak, mikor a király kindert megmondott a feleségének. A szegény királyné jajveszékelve mondta, hogy dobja ki őt is a király, ha a gyermekét nem sajnálja tőle elszakítani. O vele megy a gyerekekkel, nem hagyja magára idegen emberek közt, nyomorúság fiogyos országutján Maeska a kölyköt, madár a fityját, koldusszony a poronytátel nem hagyja: csak ő volna gonoszabb maeskanál, madárnál, koldusszonynál? Soha. Nyitassa ki a király a legnagyobb kaput, kerestesse elő a legerősebb veszőt, aztán kergesse nyomorúságba fiával együtt a királynét is.

— De lelkem magzatomat nem hagyom, — jajgatott a szegény királyné.

Valami ragyogott a király szemében. Lehet, hogy könny volt. Lehet, hogy harag. De a nehéz fejt lehorasztotta s az árnyékban nem lehetett jól meglátni. Nem is tudom én azt bizonyosan. A szívem szerint azt hinném, hogy könny volt mégis inkább, de a király szava mást mondott.

Rászólt a miniszterére:

— Vidd a fiut és soha róla több szó ne essék!

S az öreg miniszter fogta a száműzött királyfit, vitte gyorsan, ahogy csak a lába bírta, mert nem tudta azt a keserves sirást hallgatni, amelyik a királyné szobájából utána hangzott. De mértőlönnyire járhatott, mégis hallotta azt a sirást. Mert azt mondom én nektek, gyerekek: hazudott, aki azt verte a fejtekbe, hogy a mennydörgés szava hallatszik legmesszebbre. Két hang is van, ami messzebbre hanzzik a mennydörgésnél. Az egyik a lelkiismeret hangja. A másik az édes anyátok sirása. Azt még a másik világon is meghalljátok.

De nem prédikálni akarok én nektek, hanem mesélni. Hát hadd folytatom.

Vitte a miniszter a gyereket. Először a saját házába. Ott bezárkózt az átöltözött öreg koldusnak, hogy senki meg ne ismerje benne a

— Karácsonyi és újévi aján ékok Angliában. Anglia előkelő köreiből az idén karácsonyi és újévi ajándékokat leginkább motoros kocsik, kocsik és lovak szolgálták a férfiak közt a hölgyek pedig ékszerekkel örvendeztetők meg egymást s ezekben túrkiz, smaragd és rubint volt a divat. A walesi herceg legbensőbb barátján méltivált lepte meg, amely kerék gyémántokkal van kirakva s a középre vörös zománcban a Jubilee szó van írva, a walesi hercegnek sok győzelmet szerzett Jubilee versenylóva emlékére. A walesi hercegné legalább is százezer korona értékű ajándékot küldött szét Sandringhamból. Az idén különben sok karácsonyi ajándéknak nemzeti külseje volt Angliában, így például vörös, fehér és kék papírba csomagolták a cukorkákat. Viktória királynő újév napján más é tonna húst juttatott a windsori szegényeknek, továbbá hatvanhárom tonna sültanyagot; az ajándékokat reggel nyole és kilenc óra közt osztották szét a windsori kastélynak pálmákkal díszített lovagió iskolájában, a királynő ajándékainak értéke mindössze tízezer koronát tett.

— Cigaretta- és dohány-ájak. A londoni fashionable hölgyvilág előtt a dohányzás már rég elvesztette az újdonság ízeletét, ma már elöregedett szokássá vált, s a legelőkelőbb körökhez tartozó hölgyek is hódolnak neki s az angol cigarettakereskedők meg ékszeresek örülnék ennek legjobban; az utóbbiak a nagy keresetnek örvendő dohányszelencéit. Az előbbieket pedig a fokozott cigarettafogyasztás miatt.

Az angol hölgyek nagyon válogatósak a cigarettában: a dohánynak, a papírnak kifogástalan tisztaságának kell lennie nehogy kárt tegyen a cigarettázás a hangban, a gégeben. Fontos kérdés a cigarettának a kiállítása is: sem túlságosan vastagnak, sem vékonyaknak nem szabad lennie, hogy a nő akak esztétikáját ne rontsa; divatosak nagyon az aranyozott hüvelyű cigaretták. Érdekesek azok az előkészületek, amelyekkel az angol hölgy tesz a cigarettázás előtt, hogy a foga ajka, kezének ujja és körme tiszta maradjon. A cigarettaszopókák is nagyon elterjedtek: aranydíszítésű borostyán szópókákat használnak leginkább. Nagyon nagy fényűzést fejtenek ki az angol metropolisz hölgyei a cigarettakészletekben, mesés árakat fizetnek egy-egy dohány-szelencéért, csak azért, mert — divat.

— A világ pénzkészlete. A párisi kiállítás alatt tartott egyik kongresszus a föld pénzkészletét ércpénzben és papírpénzben összesen huszonezer millió frankra teszi. A kongresszus jelentése szerint 1899 december 31-én valamennyi európai jegybank által kiadott bankjegyfoglalom 11 992, az aranypénz 7839 és az ezüstpénz 2583 millió, összesen tehát 25,436 millió lett volna. Amerika felfedezése óta körülbelül ötven milliárd aranyat és hatvan milliárd ezüstpénzt ter-

meltek; 1900. év február végén a hivatalos francia árjegyzés négyháromezerhetett résztvevőtársaságot sorol fel, amelyek negyvenkét millióra képviselnek.

— Nevető örökösök. A múlt évben elhunyt angol milliomosok között volt végrendeletű bizonyítóják Angliának órási gazdagságát. Így: báró Rothschild Adolf ötvennégy millió koronát hagyott örökösökének, Orme Foster bányatulajdonos hatvan milliót, G. Smith bankár negyven milliót, Ismay, világszerte ismert hajótulajdonos harminc milliót, Knowles gyáros huszonegy milliót, Craig pálinkafőző huszoneg milliót. Nyole „szegényebb” milliomos után összesen százhusz milliót kaptak a nevető örökösök; ehalóztott ezenkívül negyven ogy angol milliomos akiknek vagyona egyenként legalább hat millióra rogtt és tíz olyan, akinek több mint két millió volt. Így tehát a múlt évben majdnem hétézred millió koronát örököltek.

— Dráma a színpadon. A sarogossai Pignatelli-színházban hetek óta egy: Ismeretlen országokban című rémdrámát adnak, amelynek egyik főszerepét, egy rablóvezért, Lazantus színész, a másik főszerepét egy karabiniert pedig Lazantus fivére játszotta a közönség órási tetszése mellett. A darabot vagy harmincszor adták már, mindig zsúolt ház halgatta és visszajöttöt lélekzettel nézte hogy a harmadik felvonásban mint lövi agyon a rablóvezért a karabiniert. A múlt héten a két Lazantus-tesztver valamelyik ellensége éles töltényt tett a revolverbe, s mikor a szerep szerint az idősebb tesztver a fiatalabbra löv, ez velőtrázó sikolással holtan rogyott össze. A közönség eleinte tapsolt, tombolt a realiztikus halálfelentetre, s csak akkor rémült meg, mikor a valót megtudta. A tragikus esetnek az idősebb fivér is áldozata lett: megörlött.

— A világgóság és sötétség befolyása a testi fájdalomra. Ismeretes dolog hogy a fájdalom este és az éj folyamán nagybodlik: lojlátság, amely nappal csak mintegy sejtésszerűleg jelentkezik az állkapocs mélyében, turó, metsző hasogatással növekedik, ha pihenni térünk; a túlszagatások és lélegzési nehézségek az éj sötétjében aggasztóan fokozódnak. Nyilvánvaló, hogy a lényinger a betegségek körül nagy szerepet játszik; nappal tompítólag gátolólag hat, este és éjjel ezen inger megszűnik. Félelmi állapotok szorongások, kellemetlen érzések az éjszaka esőndjében aggasztóan fokozódnak, míg ugyanezek lámpagyújtáskor vagy reggel felé, virradatkor lényegesen alább hagyának, vagy teljesen meg is szűnnek. Bizonyosan tekintetbe jön itt a tér megvilágítása által teremtett érzelmi benyomások gátoló hatása. Más esetekben ismét a sötétség nem erősíti a fájdalmat, hanem fájdalomcsillapítólag hat mint a migrénnél. Sokan időjárásuktól csak akkor szabadulnak meg, ha szobájukat teljesen besötétítik és minden lényingert kizárnak.

Már ott állt akkor a küszöbön az öreg miniszter. A koldus.

— Dicsértessék!

— Mindörökké ámen, — sóhajtott a fehér asszony és hirtelen túzláng gyult ki az arcán, mikor meglátta a gyermeket az öreg koldus karjában.

Közelebb iparkodtak a koldushoz: az asszony is, az ura is. A tekintetükkel majd elnyeltek a kis királyfit, aki a rongyokban is csak olyan édesen aludt, mint amikor még csipkehabba göngyöltették a harmattestét. A homlokán ragyogott a csilág, hogy szinte káprázott bele a házaspár szemébe. Az asszony majdnem utána is kapott a gyerekeknek. Ugy érezte, mintha a jó Isten eseregyereket küldene neki azzal a gyámoltalan koldusemberrel.

— Kié ez a gyermek? — kérdezte az asszony lelkendezve.

— Kié? — tördelte már akkor a bádigos is, mert egybe villant az ő szemük, egyet gondoltak ők mindaketen. Valami csodálatos álom esalta őket egyszerre.

Jól látta ezt a hatalmas miniszter és örült az okos gondolatának. De úgy tett, mintha igazi koldus volna.

— Az én kis unokám a kis boldogtalan. Takargatom a magam rongyaiba, melegítem a magam lelhetével. Mert nincs neki anyja, apja sem. Rám szakadt, szegény, öreg koldusra. De nem hagyom el, hogy engem se hagyjon el a jó Isten. Viszem a koldus-uton, táplálom a koldus-tejen, kopogtatok vele minden küszöbön. Majd csak felnő egyszer és megbájlálja a kis boldogtalan.

Megint egybe villant a házaspár tekintete. Meg se beszéltek egymással, mégis egyszerre tessékelték be az öreg koldust a kis unokájával. Es addig vendégelték, addig beözgették, míg a végén elő mertek hozakodni a nagy kéréssel, hogy adja nekik a kis unokáját.

— Nekünk küldte a jó Isten, mert elvette a miénket. Hagya nálunk, jó öreg, Istennek tetsző.

hatalmas minisztert. Aztán elővette az újságokat és kiböngészte belőlük, hol bänkodik valami szerencsétlen házaspár, mert hogy a jó Isten elvette az egyetlen gyermeküket, az egyetlen boldogságukat. Az a házaspár bizonyosan meg fog örülni, hogy másik gyermeket kap az elveszett helyébe. Ott nem fog hiába kopogtatni az öreg miniszter, akarom mondani, az öreg koldus. Mert annak volt most már kiöltözve a miniszter. S mikor kiolvasta az újságból, hogy lakik a város másik végén egy fiatal házaspár s a férj veletlenül éppen bádigosmester, a jó Isten pedig tegnap vette el az egyetlen fiukat: hát becsomagolja rongyokba a kis királyfit s elindult vele a város másik végére. Akik az után látták, nevetve mondogatják:

— Viszi az öreg koldus a kis unokáját. Együtt mennek koldulni.

Hissen ha tudták volna, hogy az öreg koldus a leghatalmasabb miniszter, a rongyos unoka pedig a király édes gyermeke: bezzeg lekapták volna a süvegüket. De nem tudták. Még csak nem is sejtették. Aminthogy ti sem sejtétek, ha én meg nem sugornék. De hát megsugom, mert szeretlek benneteket.

Mondom: vitte az öreg miniszter, koldusnak öltözve, a király hetedik fiát s meg se állt vele a város végén, ahol a szomorú bádigos lakott a még szomorubb feleségével. Ugy találta őket eleven forrás volt a szemük és patakzott belőle a fájdalom vize, mintha sosem akarna elapadni. Az asszony már fehér volt, talán a vére szívárgott ki a könnyeivel, mégis csak sirt szakadatlan. S a szegény férje nem mert már sirni, hogy vizsgálataluasa a hervadó feleségét.

— Az Isten adta, az Isten elvette — szolt a feleségéhez és reszkett a hangja valami nagy, belső lazástól.

De jajgatott az asszony:

— Ha adta, mért vette el? S ha tudta, hogy el akarja venni, mért adta? Kit szeressek, ha már a jó Isten is úgy tréfál az emberrel, mint egy dacos, akaratos gyerek!

Különösen ideges egyénekre, kiknek idegrendszerük időnként tulizgatott és kimerült gyakran csodálatosan hat az érzékszerveknek — ha csak egy negyedórát is tartó — teljes nyugalma valamely csendes és sötét helyiségben.

† **Léggömbös rovarok.** I. M. Aldrich és L. A. Twrley amerikai természetbuvárok az *American Naturalist* című természettudományi folyóiratban különös megfigyelést közölnek egy légyfajról. Figyelmük egy irányult reá, hogy a levegőben apró fehér, fénylő tárgyakat látják lebegni, amelyek helyüket változtatják, még pedig nem éppen csak a szél irányában. Közlebről megvizsgálva, a két természetbuvár meglepődve látta, hogy a lebegő tárgyak mindegyike egy kis rovarhoz volt csatolva; a tárgy pedig egy kis, mindössze hét mm. hosszú, tehát a rovarnál magánál mégis kétszerese hosszabb léggömb volt. A léggömb belül üres, sajátságos alakú és csupa egyenlő nagyságú, s sajátságos módon egymáshoz sorozott apró kis gömböcskékből van összeállítva, melyek a napon rendkívül csillognak. Később arra is rájűtek, hogy a léggömb belseje még sem egészen üres, hanem majdnem mindig valami kis muscicát rejt magában. E tapasztalattal az amerikai tudósok kíváncsisága feljelen ébredtve, további beható és kiegészítő megfigyeléssel igyekeztek a légy-faj minden sajátságát kideríteni. Így azt is észrevették, hogy a rovar a gömböt csakis rüptében készíti s hogy a gömbök rendkívül könnyűek és ragadósak; eltartásuk nem sikerül, mert tővege téve néhány óra alatt egészen összetöppörűdnék, összeesnek, alkoholban pedig feloldódnak.

† **A hajhullásról.** A kopaszodásnak, a hajhullásnak az oka különösen az utóbbi években nagyon sokat foglalkoztatta az orvosi köröket. Régszert dolog, hogy egész sereg betegség van, amelylyel egyszersmind hajhullás is jár amelyet különben újabb baciuloknak tulajdonítanak. Valóságos hajhullási járványokat figyeltek meg s így érthető, ha az orvosok arra a gondolatra jöttek, hogy baktérium okozta fertőzés eredményezi azt. Egy berlini orvos vizsgálatai közben azt tapasztalta, hogy van olyan szer, amely belsőleg véve bizonyos körülmények közt hajhullást okoz. *Giovanni* olasz doktornak két tuberkulotikus beteg volt, akiknek az éjjeli izzadás ellen orvosságot rendelt s a betegek rövid időn belül megkopaszodtak; német orvosok tudomást véve erről az érdekes esetről, szintén kísérlet tárgyává tették a thallium nevű orvosságot és ok is hasonló tapasztalatok. Még eddig nem sikerült megtudni, vajjon nő-e új haj a kihullott nyomán, — valószínűleg nagy szerepet játszik e tekintetben az egyéni idegrendszer, — de annyi tény, hogy van oly vegyi szer, amely belsőleg használva, hajhullást okoz.

† **A föld erdősége.** Európának kerekaszában háromszáz ezer, Ázsiának kilencszáz ezer, Amerikának nyolcszázhatvan ezer, Afrikának hatszázhusz ezer, Ausztráliának százyolcvan ezer hektár erdeje van. E szerint Európának mintegy harminc százaléka, Amerikának huszonegy százaléka, a föld összes erdősége pedig husz százaléka erdő, a föld összes erdősége kerekaszában: 2 852.000.000 hektár tesz ki, ami Európa egész területének mintegy háromszorosa. A fentebbi adatok szerint Ázsiának és Amerikának van a legtöbb erdeje; Braziliának nagyobb az erdősége, mint Európának a fele, vagyis négyszázkilencven ezer hektár.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, január 5.

Gabonauzlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az időjárás végre teljesen télies jellegűt öltött. Az ország minden részében bő havazások következtek be, melyeket erős fagy követett és eme jellegét az időjárás egész héten megtartotta. Az összes folyókön jégzárlás állott be. A külföldön ugyancsak gyagos időjárás uralkodott.

A fölföldi piacokon a hét kezdetén szilárdabb hangulat érvényesült, a nélkül azonban, hogy a forgalomnak nagyobb élénkséget is kölcsönzött volna. Az üzlet későbbi folyamán egyébként némi lanyhulás állott be, melyet a hét végéig ismét szilárdulás követett. A szilárd irányzat Amerikából indult ki, honnan a hét elején 4 és fél c-ig terjedő emelkedéseket jelentettek. Ennek oka a spekulációs vételekben — melyek állítólag a megjelent hivatalos termébecekre következtek be — lett volna keresendő. E jelentés alapján véve azonban nem hozott ismeretlen híreket és így az európai piacok is csak néhézeken követték a tengerentúli impulzusokat, annál inkább, mert a new yorki és chicagói jegyzések később ismét visszaestek. Egyenlegként az árak Amerikában mindazonáltal 3 c-vel magasabbak voltak. A látható buzakészletek a Bradstreet jelentése szerint csekélységgel 15 000 bushellel apadtak. Angliában a hangulat kezdetben szilárd, a forgalom jobb volt és az árak a hét végéig tartottak maradtak. Franciaországból is valamivel jobb fogyasztási kereslet és mérsékelt emelkedő árakat jelentettek. A remélt kivételi kedvezmények alig voltak beoltyással az üzletre. A német piacokon az árak gyakrabbi változásokon mentek keresztül, javulás azonban nehezen tudott érvényesülni.

Nálunk a forgalom aránylag csak mérsékelt maradt, az árak ugy kenyérmagvakban, mint takarmány-cikkeben is emelkedő irányt követték.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza szilárd hangulatban indult, a malmok jó érdeklődést tanúsítottak és tekintettel az emelkedett határidőrekrá, előzékeny módon adják meg a tulajdonosok által felémelt követeléseket, annál inkább, mert az időjárás is erősen fagyosra fordult és a hozatalok vasuti árban mindinkább csökkentek. A kínálat nagyobbára raktárból állt, e mellett az árak fokozatosan 10—12 és fél fillérrel emelkedtek. Az üzlet későbbi folyamán a hangulat osendesebbre fordult, utóbb azonban ismét megszilárdult; a kereslet is élénk s az árak további 5—7 és fél fillérrel emelkedtek. Az össz-forgalom 100.000 métermázsát, a hetihozatal 25.000 métermázsát tesz ki.

Rozs e héten is szilárd maradt és egy a kivétel, mint a helyi fogyasztás részére. különösen jobbminőségű árban könnyen talált elhelyezést, mi mellett az árak is 10 fillérrel emelkedtek. Bécsi hírekre, miszerint ott amerikai rozs csehországi számlára eladott volna, mely hírek utóbb hamisnak bizonyultak, a hangulat osendesebbre fordult, ez azonban csak túlagos jelenség maradt, az irányzat ismét szilárdulag jelenség maradt, az irányzat ismét szilárdulag és minőség szerint budapesti panásra 7.——1.20, finom urasági árúért 7.27½ koronáig fizettek. Nyíri származékban csak szórányosan volt üzlet és Debrecen panására 6.62½—6.66 korona volt elérhető.

Árpa (takarmány és hántolási célokra) tartósan csak gyengén van kínálva, míg gyárosok épp úgy, mint hízalók jó érdeklődést tanúsítottak és 10—15 fillérig magasabb árakat fizettek. Minőség szerint 5.80—6.05, jobb árú 6.15 koronáig fizettek helyben. Allomásokon átvéve jobb fajtaú maláta- és sórárpák iránt volna — habár csak gyenge — érdeklődés, ily minőségek azonban alig vannak kínálva.

Zab állandóan szilárd. A nagyobbára raktárból álló kínálat csak gyenge, vasuti árú pedig alig érkezik. Prima árú egyáltalán hiányzik. A hangulat így szilárdan alakult és az árak 5—10 fillérrel emelkedtek. Szin és tisztaság szerint 5.45—5.85, finom urasági árúért 6.— koronáig fizettek helyben.

Tengeri tiszavideki állomásokon elég jól van kínálva és megélel kereslet híján változatlan maradt, míg baccái és banái reikiók nagy figyelemben részesültek és 5—10 fillérrel magasabb árakat értek el. A forgalom egyébként általában csak mérsékelt és budapesti panására 4.67½, tiszavideki állomásokon 4.25—4.45 koronáig jegyzünk prompt szállítással, Kóbányán 4.75—4.80 K-ig fizettek.

Hüvelyesek és termények. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az elmúlt héten a hüvelyes-üzletben általános pangás uralkodott, aminek következtében semmiféle árvaotást nem jelenthőünk. Bab üzletelen, árak Pétergyázán vagy Gyöngyösön 9.——9.25, gömbölyű minőség szerint Baja vagy Mohácsan 8.—8.25 K., erdelyi állomáson 6.75—7.25 K., kaioctsi barna 6.50—6.75 K. Borsó 12—14 K., hamozott lényezett egész 17.50—19.50—20.50 K., tél 14.50—17.50—18.50 K. Lencse 10—12—14 K. Köles 5.——5.25 K. Kása 10.25—11—11.50 K. Mák jobb kereslet mellett 25.50 K. Kendermag 8.90—9.— K. állomáson. Muharnag 7.25 K. Köménymag belöldi 38.— K., külföldi 45 korona. Mind 50 kg-ig.

Szeszüzet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A szeszgyártás most folyik országwide teljes mértékben és sok szesz kerül a piacra eladás végett. Mivel azonban vétek mindig elég akad, a nagyobb kínálat hatás nélkül marad és az árak nem változnak.

dolgot művel, ha itt hagyja. A gyerekből embert csinálunk. Magának csak teher, nekünk édes boldogság. Fölneveljük, mintha a magunké volna s ha a jó Isten is úgy akarja, valamikor ő lesz a város legderekabb bádóga. És akkor magának is virrad, jó öreg. Leheteti a koldustarisznyát, úgy él, mint egy kiskirály.

Az öreg koldus mosolygott befelé, de úgy tett, mintha sirásra állna a szeme:

— Elszakadjak az unokámtól?
— Maradjon itt kelmed is!
— Nem lehet az. Hosszu ut vár még én rá, meg se szabad addig halnom, míg meg nem tettem. Már én csak gyalogolok tovább és vagy jövök még valamikor erre, vagy soha.
— De legalább az unokájából lesz ember.
— Igaz, bizonyosan igaz — nyüzsgött az öreg koldus, pedig meg tudta volna magát ölelni, hogy olyan pompásan megy minden, mint a karika-csapás. S aztán szabadott még, siránkozott még, akadékoskodott még: hagyta, hogy a házaspár tüzebben ostromolja a nagy óhajátával. S öreg este lett, mikor reszkető hangon mondta:

— Hát Isten neki, ha már úgy kell lenni. De azt megmondom, hogy becsületes bádógost neveljenek belőle s ha négyesztendő lesz, olyan kis bádógardot kapjon, hogy a király fia se különbet.

Mindent megígért a boldog házaspár s még egyszer is megvendégelte az öreg koldust.

Az pedig az ereszkedő homályban vigan sietett hazafelé. A koldusruha alatt nagyon boldog volt a miniszter, hogy ilyen pompásan elhelyezte a királyfit. Ezer katonánál, százezer rendőrnél jobban megőrzi a szegény kidobott királyfit a fiatal bádógost. Mert az anyánál, aki elveszti a gyereket, csak egy tud jobban szeretni és vigyázni: az az anya, aki Isten különös kegyelméből másikat kap az elveszett gyereke helyébe.

Hát még sincs elhagyatva a királyfi . . .

(Folytatás következik.)

REGENY.

A rajongók.

— REGENY —

Irta: STEPNJÁK.

36

Az egész vállalet azon alapult, hogy a közönséges elítéltek, akikkel a politikai vétkeseknek sikerült összekötötésbe lépni, összejártának velük. Kettő közülük, az egyik, névszerint Berkut, ezelőtt utonálló s egy Kunitzin nevű zsebtolvaj, önként vállalkoztak rá, hogy segítenek Borisnak és társainak megszökni. Ajánlatukat elfogadták. A földalatti kijáratok, amelyet erre a célra már előzetesen is ástak, vagy egy hét múlva el kellett készülnie. Az egészet Berkut és Kunitzin ásták. Az ő cellájuk a földszinten volt, míg a jobban örzött politikai vétkeseket a börtön emeleti celláiban helyezték el.

A kijelölt éjszakán, amikor minden elkészült, a foglyoknak tolvajkulesccal ki kell nyitniok a cellák ajtaját, leszállniok a közönséges vétkesek celláiba és onnét a földalatti kijáratba.

A nagy veszély nem éppen abban rejlett, hogy két közönséges gonosztevő olyan fontos szerepet játszott. Ebben semmi különös sem volt. Politikai elítéltek, ha egy börtönben vannak a közönséges gonosztevőkkel, gyakran nyerne erős és üdvös befolyást fölöttük, felébresztik erkölcsi természetüket, s nem egyszer hű barátokká változtatják. Mind Kunitzin, mind Berkut, testtel-lélekkel Borisó voltak s már nem egy alkalommal kimutatták megbízhatóságukat. Másutt volt a bökkenő. Még vagy tizenöt feyencecel voltak együtt, akik természetesen bele voltak avatva a földalatti ut titkába. Azt, hogy az alagut a politikások számára készült, egyikük sem tudta. Berkut és

Kunitzin csak annyit mondtak, hogy maguknak szánták s a gonosztevők megörzik a bajtársai titkát. Hanem, ha csak egyikük is berüg csempézett pálinkától s könnyen megütheti egy gyanúsító őt felét, azonfelül át kellett menni egy emeletől a másikra, éjjel-nappal folyosókon.

— Mindez roppant mód veszedelmes, — végező Andrej. Ezek a vándorlásokon bizonyára megfogják őket, ha ugyan előbb nem.

— Ugyan, Andrej! melyik szökés nem veszedelmes? — válaszolt Zina. — Hanem nézz ide, meglátod, hogy amit te vándorlásoknak nevezel, egyáltalán nem olyan veszedelmes, mint gondold.

Elővett egy tiszta lap papirosra s kezdte felrajzolni a börtön belső elrendezését, amelyet a legkisebb részletekig ismert.

Éppen akkor kilenc politikus volt a dubravnikai börtönben. Celláik két merőleges folyosó mentén feküdtek, az épület északnyugati sarkában. Boris és két társának cellái szerencsére egy folyosón voltak.

Az éjjeli őrjárat után Salessky, kinek cellája a másik folyosón volt, magához hívja a politikai vétkesekre felügyelő őrt s beszélgetésbe ered vele. Salessky ezt már többször megtette, hogy az őrnél az adott perben gyanút ne keltsen. Zina a tervrajzon megmutatta, hogy az ő Salessky cellájától egyáltalán nem láthat a másik folyosóba; hallani sem fog semmit. Az ajtókat sarokvasait gondosan megolajozták s a menekülők harisnyáikban fognak járni.

Amint kijöttek celláikból, a folyosó végén levő ajtót kellett tolvajkulesccal kinyitniok; onnan a közönséges gonosztevők folyosójára juthattak. Az egész földszinti részen egyetlen őrt volt, akinek négy folyosót kellett bejárnia. A menekülők a lépésön megvárják, amíg az őrt a másik folyosóba megy, akkor benyitnak Berkut és Kunitzin cellájába, s onnét a földalatti kijáratra át a szabadba.

— És hol van a kibuvó külső nyílása?

A kedvező helyzetnek természetesen az volt és marad is a főoka, hogy a nagy gyárakban felhalmozódott szeszszeklet majdnem teljesen elenyésztek. Az irányzat szilárd és magas árak továbbra is várhatóak. Elkelt nyersszesz finomított részére: 42—42½, finomított szesz nagyban: 116—116½, egyes hordókban: 117—118. denaturált szesz nagyban: 36—36½, kicsiben: 37—38 koronával helyben.

Ipar és kereskedelem.

A kereskedelmi miniszter a kisiparról. Több ipartestület fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez egy cipőgyárnak állami támogatással való létesítése miatt, egyrészt panaszkodva, hogy ily gyárak létesítése teljesen tönkre teszi az amugy is súlyos helyzetben levő kisipart, hogy a kisipar érdekében alig történik valami az állam részéről, ellenben a gyáripárt mindenféle kedvezményben részesíti; másrészt azt kérve, hogy az államilag segélyezett cipőgyáraknak a kicsinyben való elárúsítást, a kicsinyben való eladásra berendezett üzletek nyitását és a kis rendelések elodgadását ne engedjék meg. Ezekre a felterjesztésekre a miniszter hosszabb leiratban felel, amelyben részletes adatokkal bizonyítja, hogy a kisipar érdekében a kormány minden lehetőt megtesz. Ezek az adatok a következők:

A kereskedelmi miniszter támogatásával 46 kisipari szövetkezet létesült; ezekben a szövetkezetekben 16.023 tőrekvő kisiparos 42.993 üzlettel rendelkező egyesület, összehordva saját filléreiből 50.294 koronát. Ezt a tömörülést előmozdította a miniszter 207.300 korona államsegély engedélyezésével és előmozdította az állam közvetve is megjelölt hitelszerkezeti létesítésével, mely egymaga 1.257.083 korona hitel nyújtását tette lehetővé.

Az a 297.300 korona, melyet e célra az államkincstár terhére a miniszter engedélyezett, csak egy része az iparpolitikai tevékenységnek, kiegészíti azt a technikai eszközök adományozása, amelyekre csak 1900-ban 210.000 korona segélyt engedélyezett kisiparosoknak; kiegészítik azok a központi műhelyek, amelyekkel létesít, illetőleg, melyeknek létesítését biztosította már eddig, tíz évi időre évi 76.000 K. segély biztosításával csupán azért, hogy a kisiparos áttérését a gyáriparra lehetővé tegye. És ez adatokhoz hozzáadva azt a 2.060 koronát, melyet 1900-ban kisiparosoknak tanulmányi ösztöndíjakra engedélyezett a miniszter, hogy külföldre menve, az újabb ipari haladást megfigyelhessék és ott ismereteiket gazdagítsák; ez évben az ipari célokra rendelkezésre álló 1.250.000 koronából egyedül a tömegtermelésre utalt kisipar fejlesztésére 551.318 koronát fordított (a szövetkezetekre fordított 207.300 koronából ugyanis ez évre csak 183.258 korona esik, a többi múlt évre esett), nem számítva ide a közműhelyekre engedélyezett 76.000 koronának tíz évi időre való biztosítását, mely egymaga 760.000 koronát tenne és a kisiparnak azokért az agáért hozott nagy anyagi áldozatokat, melyek műipari természetűtől fogva kisipari jellegükben biztosítva vannak, ha t. i. az illető kisiparosok szakmájukat teljesen értik, nemesebb izlésre tesznek szert és a haladó korral maguk is haladnak.

— Itt — szolt Zina, a térképen egy pontot jelölve meg újával.
— Es az őrszem?
— Itt.
Egy másik pontot jelölt meg a fal mentén, igen közel az előbbihez.
— Látod! szolt Andrej. Eppen az orra alatt kell kímáznok az alagutból.
Mintegy tanubizonyosság felhívta Dávidot és Vultsot, hogy nézzék meg ők is.
— Persze, ha rád bízta volna, hogy helyezd el az őrszemet, alkalmasint mindent a menekülési szándékozók kényelmére igazítottál volna el! kiáltott fel türelmet veszítve Zina. Minthogy nincs így, ki kell használnunk azt, ami van.
Zina épp olyan élesen látta a részleteket, mint Andrej. De nagyon különbözött volt a természetük. Andrej örültségig vakmerő tudott lenni, ha egyszer tettere került a dolog; hanem időre volt szükségére, amíg nekimelegedik a megkezdett vállalatnak. Először is az akadályok tüntek fel előtte. Zina ellenben sokkal izgékonyabb természetű volt s azonnal nekivágott a feladatnak, s minden küzdelmet elejétől végig egyenlő lelkesedéssel küzdött végig. Valahányszor együtt voltak valamely „vállalatban”, mindig vitakoztak.
— Meg kell próbálni... szolt Andrej. Ki kell használnunk, amennyire lehet, a helyzetet. Ami az őrt illeti, van egy gondolatom... Hanem előbb látnom kell a helyet. Mondjad csak, milyen szerepet játszom a tervedben?
Zina megmagyarázta neki. Közel az alagut nyílásához egy kocsinak kellett várnia, hogy biztonságba vigye a menekülőket. Vasilij, aki kitűnően hajlt és jól ismeri a várost, lesz a kocsis. Hanem szükségesnek látszott, hogy kívülre még egy megbízható ember legyen a helyszínen, hogy a menekülőket besegítse a kocsiba s szükség esetén védelmükre kelhessen.
Andrej egytérőleg bólintott.

(Folytatása következik.)

Ezek érdekeit első sorban az iparoktatás mozditja elő, melyre csak az utolsó — 1900 — évben is 1.891.749 koronát áldozott az állam.

Nemes verseny. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter az új esztendő alkalmából 2000 koronával lépett be az Országos mezőgazdasági munkás- és családsegélypénztár alapítói sorába. A miniszternek már akadt követője. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület ugyanis legutóbbi igazgatóság ülésén elhatározta, hogy a legközelebbi rendes évi közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy az intézet szintén lépjen az alapítók sorába 4000 koronával.

A kassai dohánygyár ma fényes ünnepélyvel ülte meg fennállásának 50-ik évfordulóját. Az ünnepélyen a többek között megjelent Madarassy László miniszteri tanácsos, Péchy Zsigmond főispán, Rakovszky alispán. Hempelen pénzügyigazgató stb., a megyei és városi notabilitások. A munkások elénekelték a Hymnust s Pelzer Károly, dohánygyári igazgató, beszédet mondott.

Vasutizgazgatók értekezlete. Az észak- és délnémet, osztrák-magyar, román-lorgalmakban résztvevő vasutizgazgatóságok ezidei értekezletükét jövő hét folyamán Berlinben tartják meg. A magyar állami és magánvasutakat ez értekezleteken Csutary Frigyes és Szekula Gyula főfelügyelők fogják képviselni, kik ma délután Berlinbe elutaztak.

A Vasuti és Hajózási Hetilap a vasuti és hajózási klub lapja harmadik évfolyamának 1. száma érdekes cikket közöl *A vasuti adminisztráció egyszerűsítéséről* és *Az államvasutak 1899. évi üzleti eredményeiről*. Szemle rovata több aktualis hírt hoz a vasuti életből. A lap szerkesztő-bizottságának elnöke ez évben is csakányi Marx János, miniszteri tanácsos, államvasuti igazgató.

Sorsolás. Az 1889-iki második kibocsátású 3%-os osztrák földhitelsorsjegyek ma este tartott húzásán a 100.000 koronás főnyereményt az 5849. sor. 44. sz. sorsjegy nyerte meg. 4000 koronát nyert az 1415 sor. 27 sz., 2000—2000 koronát az 5351 sor. 1 sz. és 6075 sor. 2 sz. sorsjegy.

A The Gresham társaság magyarországi és keleti fiókjának igazgatóság *Bergl* Gyula urat, a fiumei kerület eddigi vezérigénynökét sok évi érdemű szolgálatai elismerésül titkári címmel Budapestre helyezte át és a keleti üzlet vezetésével megbízta.

Fizetési képtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Mehler Bernát Bécs, Schwarz József Hajdú-Böszörmény, Singer Ede Szekesfejevár, Teich Adolf férfinaszabó Besztercebánya, Nitsch Sándor Reichenberg.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42.— korona pénzben, 42.50 korona áruban. Bécsben a nyersszesz ára 40.— korona pénzben, illetve 40.40 korona áruban.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-akadonál lévő székes-ővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1901. évi január 5. Készlet 1176 darab. Erkezett 2036 darab. Összesen 3212 darab. Eladott 2000 darab. Maradt 1676 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm súlyban 80— koronáig, 220—280 kilogramm súlyban 72—80 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 74—84 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kiós 76—86 koronáig. Malac 50—100 kgrig 74—86 korona. A vásár lánnya.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 5.

A buzaüzlet ma kellemes hangulatban nyílt meg és 24000 métermázsra 5—7½ fillérrel magasabb áron került forgalomba. Rozsban élénk forgalom keletkezett és 2:00 métermázsra (ab állomás) 5 fillérrel magasabb árt ért el. Tengeriben januárra élénk volt a kereslet; a forgalom 2600 métermázsát tett.

Eladott:

Buza. Tiszavideki: 100 mm. 80 k. 8 K. — f., 100 mm. 78-8 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 600 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 300 mm. 79 k. 7 K. 82½ f., 400 mm. 78-7 k. 7 K. 87½ f., 400 mm. 78-5 k. 7 K. 87½ f., 150 mm. 78-5 k. 7 K. 85 f., 700 mm. 78 k. 7 K. 85 f., 300 mm. 77-5 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 77-5 k. 7 K. 75 f., 1000 mm. 77-2 k. 7 K. 75 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 72½ f.

Pestvidéki: 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 200 mm. 76-5 k. 7 K. 60 f., 900 mm. 77-5 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 55 f., 400 mm. 74-5 k. 7 K. 25 f.

Raktári: 5000 mm. 71 k. 7 K. 60 f., 1800 mm. 76-4 k. 7 K. 67½ f., 2100 mm. 74-5 k. 7 K. 30 f., 2250 mm. 74 k. 7 K. 20 f., 800 mm. 76 k. 7 K. 35 fillér.

Erdélyi: 100 mm. 78 k. 7 K. 55 f., 500 mm. 76 k. 7 K. 55 f.

Bécsai: 200 mm. 76-5 k. 7 K. 35 f.

Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 7 K. 65 f.

Tiszavideki: 1000 mm. 78 k. 7 K. 92½ f., 200 mm. 76 k. 7 K. 72½ f., 100 mm. 76 k. 7 K. 20 f., 300 mm. 73 k. 7 K. 25 f.

Közraktári: 1000 mm. 72-8 k. 7 K. 07½ f.

Mind három hónapra.

Tengeri: 1000 mm. 4 K. 74 f., 600 mm. 4 K. 80 f., 500 mm. 4 K. 80 f., 600 mm. 4 K. 80 f.

Rozs: 200 mm. 7 K. 60 f. debreceni állomás, 500 mm. 7 K. 25 f., 300 mm. 7 K. 17½ f., 100 mm. 7 K. 15 f., 200 mm. 7 K. 15 f. 3 hó malomba, 1000 mm. 7 K. 27½ f.

Zab: 100 mm. 5 K. 75 f.

Kézipénzfizetés mellett.

A készárú hivatalos jegyzése a budapesti áru-

és értéktözsde szokásai szerint, kézipénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

B u z a	Kilós	50 kilogramm áru		Kilós	50 kilogramm áru	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki	76	7.37	7.47	79	7.77	7.88
"	76	7.47	7.62	81	7.87	7.97
"	76	7.62	7.72	81	—	—
"	76	7.67	7.77	82	—	—
Fehérmegyei	75	7.27	7.47	79	7.77	7.87
"	75	7.47	7.62	80	7.87	7.97
"	77	7.62	7.72	81	—	—
"	78	7.67	7.77	82	—	—
Pestvidéki	75	7.27	7.42	79	7.67	7.77
"	76	7.37	7.47	80	7.77	7.87
"	77	7.62	7.62	81	—	—
"	78	7.62	7.72	82	—	—
Bánági	75	7.27	7.42	79	7.72	7.87
"	76	7.42	7.62	79	—	—
"	76	7.62	7.62	80	—	—
"	77	7.67	7.77	81	—	—
Bácska	73	7.22	7.47	78	—	—
"	74	7.37	7.47	79	—	—
"	75	7.62	7.67	80	—	—
"	76	7.72	7.82	81	—	—

Egyéb gabonafajták		Kilós	50 kilogramm áru	
			K.-tól	K.-ig
Rozs	új előrendű	70—72	6.96	7.16
"	másrendű	—	6.83	6.86
Árpa	takarmány	60—62	5.75	6.—
"	égetni való	62—64	5.50	5.75
Zab	sűrűszőre való	54—56	—	—
"	—	56—61	5.35	5.45
Tengeri	bánági	—	4.68	5.76
"	másrendű	—	—	—
Repece	új káposzta	—	—	—
"	bánági	—	—	—
Köles	—	—	6.—	6.20

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza áprilisra	7.62—7.61—7.60—7.62—7.63
Buza októberre	7.71—7.72—7.73
Rozs áprilisra	7.88—7.40—7.39—7.38
Zab áprilisra	5.93—5.94—5.95
Tengeri májusra	4.95—4.96—4.97—4.96
Repece augusztusra	—

Déli évi órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza áprilisra	7.60	pénz	7.61	áru
Rozs áprilisra	7.87	"	7.88	"
Zab áprilisra	5.95	"	5.96	"
Tengeri májusra	4.95	"	4.96	"
Repece augusztusra	—	"	—	"

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza 1901. októberre	7.70—7.71
Rozs áprilisra	7.74—7.75
Zab 1901. áprilisra	—
Tengeri májusra	5.94—5.95
Repece augusztusra	12.75—12.85

A budapesti értéktözsde.

A mai előtözsde a gyenge külföldi jegyzésekre lánnyán indult meg. Vezető értékeinkben nem volt semmi változás a mai kis forgalom mellett. A zárlat csendes.

A helyi értékek közül Korona-járadékban volt némi emelkedés észlelhető, a mi azonban nem igen tartott.

A többi értékek teljesen el voltak hanyagolva. A déli tőzsde a berlini csendes hangulatra teljesen nyugodt lefolyású volt.

Az üzletlenség következtében a vezető értékek csekély árvesztéséget szenvedtek.

A valuták és ércváltók változatlanok. Az előtözsde csendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 676.50—676.55. Osztrák hitelrészvény 669.60—672.—. Osztr.-M. Államvasut 671.75—674.—. Koronajáradék 92.43—92.60. Jelzálogbank részvény 428.75—429.—. Rimamurányi 472.50—474.— korona.

A déli tőzsde gyenge.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 676.——676.50. Osztrák hitelrészvény 670.50—671.25. Osztrák-magyar államvasut 672.25—674.—. Koronajáradék 92.37—92.47. Jelzálogbank részvény 429.—430.—. Rimamurányi vasmű 472.—472.50. Közúti vasut részvény 582.—585.50 korona.

Forgalomban került: Kereskedelmi bank 2500—2560. Fővárosi takarékpénztár 2100—2120. Pannonia visz. bizt. 1125—1175. Általános Wagonkölcsönző 1020—1040. Nemzetközi Wagonkölcsönző 960—980 korona.

Üdőtözsde. A 4 órai zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 668.50. Magyar hitelrészvény 674.25. Leszámlító bank részvény 421.—. Rimamurányi vasmű részvény 470.50. Osztrák-Magyar államvasut 672.—. Közúti vasut részvény 581.—. Villamos vasut részvény 294.— korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonéri hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő ártályomokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemű 48.—50.— korona, vörös erdélyi ———— korona, vörös bánági ———— korona, középszemű 55.—58.— korona, nagyszemű 61.—65.— korona. Disznózsír: budapesti 54.50—55.— korona, vidéki ———— korona. Táblaszaloma: légszártólítói vidéki ———— korona, városi 4 darabos 41.—42.— korona, 3 darabos 45.50—46.—

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
Pollininé Bianchi Bianca vendégfellépével.
Hoffmann meséi.
Fantasztikus opera 3 felvonásban, egy elő- és utó-játékkal. Zenéjét szerz. Offenbach Jakab. Szövegét írta Barbier Gyula. Fordította dr. Váradi Antal, Fái J. Béla és dr. Radó Antal.
Személyek:
Olympia } Koppellusz } Kornai
Giulietta } Dapperlutto }
Antonia } Miralo } Mihályi
Miklós } Slemil }
Spelauzani } Hegedüs } Cochenille }
Crespel } Várady } Pittichinaccio }
Luther } Ney B. } Ferenc }
Hermann } Strósz } Nathanel } Kiss B.
Hoffmann } Kertész } Az anya hangja } Bertis
Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
Délután 2 1/2 órakor, mérsékelt helyárakkal.
A nagymama.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta Csiky Gergely.
Személyek:
Szeréminé } Prielle K. } Márttha } Mészáros
Ernö } Zalali } Tótoroka } Vizvári
Órkény } Gyenes } Nevelősné } Rákosi
Kálmán } Horváth } Lelkősz } Gabányi
Piroska } Vizvári M. } Galambosné } Gizvárné
Timár Karolin } Boér H. } Pincér } Faludi
Este:
Harmadszor:
A párisi asszony.
Vígjáték 3 felvonásban. Irta Beque Henry. Fordította Lázár Béla.
Személyek:
Du Mesnil } Vizvári } Clotilde } Lánczy
Lafont } Császár } Adéle } Boros F.
Simpson } Dezső }
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
D. u. 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:
New-York szépe.
Operette 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh Morton. Fordította Szigó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustavo Kerker.
Személyek:
Eronson } Sziklai } Cora } Dóry
Harry } Ráthonyi } Kenneth } Giréth
Kurt } Fűredi } Blinky } Palásthy
Snifkins } Mátrai } Piú } Rózsa
Twiddios } Beöthy } Gray } Inkey
Este:
Primadonnák.
Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mader Raoul.
Személyek:
A gróf } Beöthy } Rózsika } Gombaszögi
Olivia } Margó } Felice mester } Fűredi
Lopták } Sziklai } Kovácsmester } Mátrai
Clairette } Szoyor } Pista } Lenkefi
Beppo } Ráthonyi } A rendező } Kardos
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
D. u. 1/2 órakor mérsékelt helyárakkal:
New-York szépe.
Operette 2 felvonásban, 6 képben. Irta Hugh Morton. Fordította Szigó Ernő és Makai Emil. Zenéjét szerzte Gustavo Kerker.
Személyek:
Eronson } Sziklai } Cora } Dóry
Harry } Ráthonyi } Kenneth } Giréth
Kurt } Fűredi } Blinky } Palásthy
Snifkins } Mátrai } Piú } Rózsa
Twiddios } Beöthy } Gray } Inkey
Este:
Primadonnák.
Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerzte: Mader Raoul.
Személyek:
A gróf } Beöthy } Rózsika } Gombaszögi
Olivia } Margó } Felice mester } Fűredi
Lopták } Sziklai } Kovácsmester } Mátrai
Clairette } Szoyor } Pista } Lenkefi
Beppo } Ráthonyi } A rendező } Kardos
Kezdeté 7 1/2 órakor.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetőek Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

BURMESTER

Willy hegedűművés II. hangverseny.
Jegyek kizárólag MERY BELA zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. Telefon.
Pénteken, Jan. 18-án, a Royalteremben „Concert populaire”

Kleeberg

Clotilde. Jegyek 6, 4, 2 kor. Mery Béla zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. Telefon.

Messchaert

János tanár EGYETLEN DALESTÉLYE.
Jegyek Mery Béla zeneműkereskedésében, Andrássy-ut 12. Telefon.

Szerdán Január 9-én

Barbi Alice

báró Wolf-Stromersee, jótékony célú dalestélye.
Jegyek a „Harmónia” zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 29. sz. kaphatók.

Hétfőn, január 28-án, a Royalteremben

LINDH

Marcella EGYETLEN DALESTÉLYE.
Jegyek kizárólag MERY BELA zeneműkereskedésében Andrássy-ut 12. Telefon.

Somossy Mulató

(Nagyvező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Pénztárnyitás 7-kor. Az előadás kezdete 8-kor.
Ma vasárnap 2 előadás, d. u. 1/2 órakor:

Fregoli vendéglátéka

mérsékelt helyárakkal, egész új igen érdekes műsorrall, különösen felemlítendő az „Elderado” című Varietében egész új meglepetések.
Este 8 órakor: nagy előadás.
Nég csak rövid ideig
FREGOLI!!

„CAMELEON”

tragikus, drámai komikum 1 felvonásban, 5 személyben. Előadja:
Fregoli Lipót ur.
Legközelebbi újdonság:
„MIM.”
Továbbá:

Käthe és Armin József

realisztikus, humorisztikus színházi parodisták.
Mde. Marquise Diane de Fouteusy
Statues vivants en blanc.
Miss Clara Ballerini
a trapéz királynője.
Holnap, hétfőn, FREGOLI vendéglátéka:
„A MÉH.”

Jegyek kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9—1 óráig és délután 3-tól és este a pénztáránál, ugyanígy Weiss A. nagytársada Károly-körút 26., tiszds Andrássy-ut 38. és 28. szám alatt egész napon át.

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat.

Téli kiállítás

a városligeti új műcsarnokban.
1900. december 1-től 1901. január 15-ig
Nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig.
Csütörtökön 6-tól 11-ig sáthangverseny.
BUFFET.
Belépődíj egy korona.
Vasárnap délután 1 órától 4 óráig.

HOTEL „UNION” SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, ét-terem, telefon, villany-világítás.
Utazóknak kedvezmények.

Remek ajándék 10 frtért!

Egy teljes hasonló olajfestményű arcképet, bármely fénykép után, részletfizetésre is szállít
Neuman J.
festő
Budapest, VIII. József-körút 14. sz.

Kérem!

Tessék próbát tenni az elismert kitűnőségű „SISAK”-KAKAO-val

és „SISAK”-CSOKOLÁDÉ-val

Kezességgel a legtisztább és mindemellett legolcsóbb hollandi gyártmány.
Kapható az összes jobbajta gyarmatár- és osemegés üzletekben.

Mindenemű sajtókészítményű fa-, vas- és réz-

BUTOR

valamint kárpitozott butor is, szilárd minőségben, igen mérsékelt árak mellett
részletfizetésre
elismert, szolid gyárosnál,
Andrássy-ut 2. sz. alatti butorraktárban.

Képes levelezőlapok

a legkedveltebb budapesti színésznők
brom-üzlet kivitteli arcképeivel díszítve.
Páratlan szép gyűjtemény.
Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 dróbt tartalmaz, ára bérmentes ajánlati költővel 1 frt 80 kr. (3 K. 60 al.).
Az összeg beiktatása után küldi a

„Budapesti Napló”
kiadóhivatala
József-körút 18. sz.
Aki mind a négy sorozatot egyszerre hoztatja, az 48 helyett 32 képet kap.

D. Berzétel Ilona
Eötvös Stefánia
Fedák Sári
Gazsi Mariska
Gombaszögi Margit
Hegyi Aranka
Kápolnai Irén
Kürty Kiara
Márkus Emilia
Molnár Rózi
Pewny Irén
Török Irma.

Alkalmi ajándéknak

legcélszerűbb egy
INTONA
családi hangszer.

E kékedvelt hangszerezen el lehet játszani a legzesebb és legújabb magyar vagy más feltevé szerinti nótát korlátlán számban minden zeneismeret nélkül.
Ára 10 forint. Nagyobb alaku 12 forint.
A kóták dróba (étebb) 30 krajcár.

STERNBERG ARMIN ÉS TESTVÉRE

cs. és kir. udv. hangszergyár. Általános hangszerforgató és
KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁS
Koropeni-út 36. szám.
Zongora-terek: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sarok). Zenepalota.
Illusztrált Árjegyzék ingyen kapható csak meg kell nevezni, hogy miféle hangszerről kívánatik az Árjegyzék.

BISENIUS FERENC KÁROLY.

nál csupán egyedül
Bécsben, I., Singerstrasse II. félcemelet.
Óriási választék karneval- és kottillonokkából.

Tessék a címzésre figyelnit s más hasonló útlevelekkel föl nem cserélni.
Szenzáció! U! Szabadalmazott, tréfa-gránátok, orriandoli- vagy virágosóvel, olcsó nagyban árak.
Árjegyzékek ingyen.
10 csomag corlandoll 30 kr. és feljebb.
10 dróbt csupán a papírkereskedés 10 és 20 kr.
50 gazdag választékú jux-bazárnyeremény 3 frt, 100 dróbt főnyeremény 5 frttől fölfelé.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!
SCHULER JÓZSEF Első magyar acélírótoll és tollszár gyáranak kitűnő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felülmulhatatlanok és jóságuknál fogva angol és más gyártmányokkal teljesen versenyképesek.

Különösen ajánlhatók: Dániel Ernőné 544 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 450 szám, 155 szám, 255 szám, 1896 szám.
Minden papírkereskedésben kapható.

A budapesti „FLÓRA-GYÁR”

EMKE SZAPPANA
a legjobb
Kapható minden fűszerkereskedésben.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
 Déltűn 3 órákor mérsékelt helyárakkal.
A feleségem nem sikkes.
 Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Buspach és Debrít.
 Fordította Góth Sándor.

Személyek:			
Chapone	Gegedüs	Saturin	Gyözö
Da Prefol	Góth	Beaucresson	Gyöngyi
Fabru	Balassa	Alexis	Bárdi
ChaponeRaoul	Tapolczai	Nanine	Harszthy
Gabriell	Csillag T.	Montezuma	Pécsi
Luzana	Nikó L.	Guadalquivir	Berzölei

A férjek öröme.

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: A. Valabrégue
 Fordította: Fái J. Béla.
 Személyek:
 Chabodard Gál Rondinot Balassa
 Claire Szerényi Thereson Varányi
 D'Azerolles Hegedüs Gulistan Vendrei
 Elise Lenkei Alfred Gyözö
 Laverdiere Tapolczai Augusto Kardos
 Kezdeté 7 1/2 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
 D. u. 2 1/2 órákor. bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal.
Napfogyozozás.
 Boházatos daljáték 3 felv. Szövegét és zenéjét írta:
 ifj. Bokor József.

Személyek:			
Csalavahaj	Németh	Smitt	Horváth
Azra, leánya	Küry	Marsika	Bojár T.
Kinkó	Ujvári	Borzsiko	Harmath
Dümbürgin	Kovacs	Jufeka	Vasvári
Csiboska	Erdélyi	Sárka	Rózsa
Palmerston	Hegy	Zsuzsika	Nyiri

Este:
 Blaha Lujza asszony mint vendég:
Felhő Klári.
 A Népszínház 1884. évi pályázatán 100 arannyal
 jutalmazott eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonás-
 ban. Írta Rátkay László.

Személyek:			
Aba Györgyné	Siposné	Bálint	Raskó
Aba András	Szirmai	Csik Vendel	Németh
Felhő Klári	Blaha	Istók	Ujvári
Felhő Katica	Kápolnai	Viola Éva	P. Lukács
Fátyol	Kiss M.	Gergő	Tollagi
Tenger	Horváth		

Kezdeté 7 1/2 órákor.
URANIA SZINHÁZ
 Vasárnap, 1901. január hó 6-án.
 Déltűn 2 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal.
Az elveszett paradicsom.
A ceszicé.
 Írta: Lyka Károly.

D. u. 10-kor mérsékelt helyárakkal;
Spanyolország.
 Írta Pekár Gyula.
 Este:
A XIX. század.
 Előadás 3 felvonásban, egy előjattal. Írta
 Pekár Gyula.
 Kezdeté 1/8 órákor.

Hörcher Márton * * * * *
Pilzeni sörcsarnokában,
Üllői-ut 30.
 mindig friss pilzeni sör, kitűnő bork, izletes ételek, jutányos
 árak, a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

Ángyán, Elischer, Herczel, Kéti,
 Korányi, Laufenauer és Liebmann
 egyetemi tanár urak ajánlják a
Szent István-védjegyű
Dupla Malátasört.
 Kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben.
 Árak: Nagy palack 40, kis palack 30 fillér
 (palack nélkül).

Zsebórák
 5 évi jótállás mellett
részletfizetésre
 kaphatók
Polgár Kálmán
 óras- és ékszer-üzletében
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
 Vidékre árjegyzék bérmentve.

Egyetlen zenemű folyóirat, a VIII. évfolyanu Zenéző Magyarország.

Megjelenik minden hó 1. és 15-én, mindenkor 10-10
 oldal zenetartalommal, magyar dal, műdal, opera,
 tánc- és szalonzene legkiválóbb ujdonságaival, zené-
 gorára és hegedűre.

Ára negyedévi 6 füzetre 3 korona.
 Az egyetlen modern zenemű ujdonságokat közlő zenemű-
 folyóirat a kontinensen.
 Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető:
A Zenéző Magyarország kiadóhivatala
 Budapest, VI., Csengery-utca 62.
 Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk.

10. Hagenmacher H-Sörfőzde.

 5 MILLIO PALACZK
 12500 HECTOL
 EVITERMELÉS
 Gyári Ügyelet
 Megrendelési helyek: Budapest V. Kádár-utca 5.
 Hagenmacher Kőbánya: Hagenmacher, Budafok.

FOLIES CAPRICE.
 Ma:
Sisters Ilenth
 nemzetközi ének- és tánc-duettisták.
„Erblich belastet.“
 Előzőleg:
Üsd vissza!
 és
10.000 Gulden Mitgift.
 Reggel 5 óráig cigányzene a pompás
 szeliktartban.

**A párisi világkiállításon a grand-
 prix-vel kitüntetve.**
GOLIÁT
MALÁTA SÖR
 Kiváló üdítő ital és gyógycicókra szolgál
 Ajánlják:
Dr. Korányi és Dr. Kéty
 egyetemi tanár urak.
 Idegbajokban, vészeségben, emésztési zavaroknál,
 gyengeségekben stb. kitűnő sikerrel használhatók.
 Árak vidékre kőbányai vasút állomására szállítva
 1 láda 30 nagy palack --- --- 17 K. 50 f.
 1 " 30 kis palack --- --- 13 K.
 A fogasztási adót is beleértve.
 A láda és üres palackok 4 hónapon belüli bér-
 mentes visszatérítése 5 koronáig visszaszolgáltathatók.
 Budapestben kapható minden fűszer- és csemege-
 kereskedésben és poharanként a „Quisiana Automata
 Buffet”-be is.
**Dupla maláta sör és világos márciusi
 sör ládánkint 1 koronával olcsóbb.**
 Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak
MEGRENDELÉSI HELY:
Királysörfőző Budapest-Kőbánya

Hatóságilag engedélyezett
Végladás.
 Az üzlet felosztására folytán a raktáron levő összes ural dívat-cikket,
 u. m. férsz-kehérmű, nyakkendő, angol czipők, angol
 keztük, zsebkendő, harisnyák, esernyők, sárcipők,
 kocsli- és uti-takarók, eső-köpenyek, vadász-harisznyák,
 vadász-mellények stb. stb., legjobb minőségben a beszerzési
 áron alól eladotnak
V., Dorottya-utca 6. szám. (Wurm-udvar.)
KANITZ G. ZSICMOND.
 Az üzleti berendezés eladó.

Dietrich és Fai
 es. és kir. udv. szállítók Budapest,
 tea- és rum nagykereskedők gőzör: e beren-
 dezett likőrgyár és cognac-párida, francia
 módra.
Gyár, központi iroda és megrendelési cím:
BUDAPEST, X., KÖBÁNYA FÜZÉR-U. 30. SZ.
 Kizárólag eredeti bevittől kinnl orosz- és Ceylon-tűk szabadon és csomagolva
 Jamburum, barak és fehér, Ananas rum, Brazília rum, cégnék kőbányai
 1865. óta, Surium rum (szőletes palackokban), Saját gyártmányú és eredeti külföldi
 likőreknél ognuakok u. m.: Martell, Duvergey, Matignon, spanyol-cognac stb., Arrac,
 Allach, eredeti orosz, Likör különlegesség u. m. Altvator, Bénécamp, aranyvíz,
 Jegeres-kőbánya, alpeni növény, Ivanhoe, Kontosovka, bordenai, amsterdami,
 belga- és hollandi likörök, cherry brandy gyömbér, punch orbor stb., Absythe, Skil-
 vortium, bortörköly, sösborszesz, Hollandi ananas punch kivonat, Benedictine, Char-
 trenze, zöld és sárga, Huntley és Palmers-féle tea-szűtemények, Kávé 2 1/2 és 5 kg.
 csomagokban, Csokoládék és cacao's Suchardtól, Kinnl és Japán mib- és iparolók,
 ablakvirárgölce (Röngyök), Paravantes (kályhaellenek, teakészletek), Teafőz-
 ők, samovarak, Spanyol és magyar borok.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.
 Saját gyártmányú likörök Zsolnai majolika-korcsokban is kaphatók.
 Kiállítás kinnl és japán mib- és iparolókban VI., Andrássy-ut 33. szám alatti
 üzletünkben.
 Cs. és kir. udvari ten-, rum- és cognac-alkatárak:
 IV., Koronahercz-utca 20., Szerhárd mellett, VI., Andrássy-ut 33., Nagymező-utca
 sarkán, IV., Kigyer-ter 6., O felsője bérletével szemben, VII., Kerepesi-ut 26., az orsz.
 lakások, palotákban.

Gyors- és teherárak házhoz szállítása.
 Magyar kir. államasutok.
 A magyar kir. államasutok a házhoz szállítást az alábbiak szerint végzik. A házhoz szállítást az alábbiak szerint végzik. A házhoz szállítást az alábbiak szerint végzik.
 MODERN IRÁNYU
BÁLI ÉS ESTÉLYI MEGHÍVÓK
 Diszes étkezdék (menu-k)
 Asztalkáryák, Tánczrendek,
 Cotillon-jelvények és figurák,
 nagy számban, olcsó árakon.
KANITZ C. és FIAI, Budapest,
 V., Dorottya-utca 12.

LIEBE sagra-da-bora
 kitűnő, könnyű székélest elűző emésztő-
 szer. — Biztos, kellemes hatás!
Anaemin
 fölülmulhatatlan vészeségben és sárgaságban
 szenvedő személyeknek.
 Vasfelvételnél emelkedő étvágy!
J. Paul Liebe Tetschen a E.

A 11641. számú
 „Öblögető levek és mindenem más szennyező vegyi és bakteriológikus tisztítására szolgáló folytonos üzemű berendezés”
 című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának
 értékesítése céljából magyar gyárosokkal össze-
 kötött keres, esetleg szabadalmát eladja vagy
 gyártást engedélyt ad. — Felvilágosítás nyérhető
Kalmár J.
 mérnöki és szabadalmi irodájában
 Budapestben, VII. Kerepesi-ut 44.

Olcsó tüzelőanyag
köszén brikket
 métermázsánként házhoz szállítva 1 fnt 56 kr. Tüze-
 lésével őríási pénz takarítatik meg. Megrendelhető:
SZÉCSI GYULA első budapesti köszén-
 brikk-tyárában
VI., Lehel-utca 23. — Telefon 23-49.

Meghívó
 „Concordia” gőzmalom részvénytársaság
 1901. évi január hó 15-én d. u. 3 órákor,
 a „Magyar fővárosi malomegyesület” helyiségeiben
 (V., Erzsébet-ter 19. sz.) tartandó
rendkívüli közgyűlésére.
Tárgysorozat:
 1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelen-
 tése, s ezzel kapcsolatosan az alapszabályok 45. §-
 a) pontjához képest határozathozatal a társaság
 további fönnállása iránt.
 2. Az igazgatóság indítványa az elsőbbségi
 részvényeknek az alapszabályok 6. §-a értelmében
 leendő bevónása tárgyában.
 3. Az igazgatóság indítványa az alapító le-
 szállítása tárgyában, a törzsrészvények névértéké-
 nek a közgyűlés által meghatározandó összegre
 leendő lebelgyezése által.
 4. Az igazgatóság indítványa az elsőbbségi
 részvények bevónásával és a törzsrészvények névértékének
 lebelgyezésével kapcsolatosan az alap-
 tőkének 2 millió koronára leendő fölemelése tárgy-
 ban új részvények kibocsátása által.
 5. Az alapszabályok módosítása.
 6. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottság-
 nak lemondása.
 7. Az igazgatóságnak és felügyelő-bizottság-
 nak megválasztása.
 Budapestben, 1901. január hóban.
Az igazgatóság

29070. kih.
900. VIII. ker. kap.

Itélet.

Másolat.

Magyar királyi belügyminiszter.

2734. kih. szám.
V-d.

Méltóságos ur!

Engel Mihály és ifj. Engel Adolf pécsi borkereskedők, mint az „Engel József fia” pécsi borkereskedő-egyetemes tulajdonosi ellen a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1893. évi XXIII. törvény cikk több rendbeli határozatánba ütközött kihágás miatt a fővárosi magyar királyi államrendőrség által folytatott eljárás során Méltóságod mint II. fokú hatóság által folyó évi március hó 29-án 10.066/kih. sz. a. hozott ítéletet, mely szerint a VIII. ker. kapitány által hozott I. fokú ítélet részben megváltoztatásával, részben helybenhagyásával I. r. v. Engel Mihály és II. r. v. ifj. Engel Adolf budapesti, illetve pécsi lakosokat törkőlyborknak iparszerűleg történt előállításával elkövetett mesterséges borkészítés, továbbá mesterséges bor forgalomba hozatala, végre borknak oly vidék megjeoésével, amelyen az nem termett, forgalomba hozatala kihágásnak vadja és jogkövetkezményei aól ismertek: míg azon kihágási események illetőleg, hogy vádlottak budaörsi pincéükben mesterséges bort készítettek, illetve azon bort a magyar államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezetének Budapestén eladva, forgalomba hozták, a további eljárást beszüntette és ezek folytán a vádlottakat pécsi telepén zár alá vett 1225.44 hl. törkőlyborra nézve a zár feloldását elrendelte s az ítéletnek hirtapilag való közzétételét mellőzte - azonkívül a vádlottakat törkőlyborknak szamborral egy pincében történt raktározása, valamint a törkőlybort tartalmazó edények jezésének elmulasztása miatt az 1897. évi 53.50. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet I. k. §. I. a) és 5-ik §. a) pontjaira való tekintettel az 1893. évi XXIII. t.-c. 3. §. első bekezdése és 5. §. a) pontja alapján I. rendű vádlottat 300 és 300 ft., II. rendű vádlottat 100 és 100 ft. pénzbüntetésben, nem fizetésben esetén I. rendű pa-

naszítottat 30 és 30 napi, II. rendű panaszítottat pedig 10 és 10 napi elzárásban, továbbá egyetem egészen az addig felmerült 1089 ft. 61 kr. (2179 kor. 22 fillér) eljárási, továbbá Szilágyi János és dr. Földy Béla pécsi lakosok részére egyenként 400 korona, Engelbrecht Károly budapesti lakos részére 600 korona, Klein László és Kardos József pécsi lakosok részére egyenként 280 koronában megállapított szakértői díjaknak, végre Müller Henrik lantsuki lakos részére 12 koronában megállapított napi és fuvardíjnak, valamint a még azután 10 merülődő eljárási és tartási költségeknek megfizetésében marasztalta el továbbá a magyar államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezetének pincéjében zár alá vett összesen 29575 liter sillerborknak elkobzását, vadottak költségére sóval leendő denaturálását s szesz öszere felhasználás céljából nyilvános árverésen való értékesítését kimondotta azzal, hogy az elárverezett lotvadék vételárából be olyó összeg a budapesti szőlővidék gyermektelep egyvlet javára fordították s ugyanezen kötelezettség terhe alól Prehoffer Gábor budapesti lakost felmentette; végül a IV. és VIII. ker., valamint a pécsi borenellenőző-bizottságokkal és a pestvándéki s pécsi pénzügyvizsgálatóságokkal az ítéletnek közzétételét elrendelte: az elmarasztaltak, továbbá a nevezett borenellenőző-bizottságok és Prehoffer Gábor részéről közzetett felebbezések folytán felülvizsgálatán:

az I és II. rendű vádlottak a törkőlybor szabálytalan rakározása és a törkőlybort tartalmazó edények jelzésének elmulasztása miatt történt elmarasztalása az eljárási és szakértői költségek viselése, továbbá a magy. kir. államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezeténél zár alá vett sillerbor elkobzása, denaturálása és értékesítése iránt intézkedő része indokanál fogva helybenhagyatik, míg egyéb részében

megváltoztatik és úgy az I. rendű vádlott Engel Mihály, mint II. rendű vádlott ifj. Engel Adolf:

1) mesterséges bor készítése által elkövetett kihágásban bűnösnek mondatnak ki és ezért az 1897. évi 53.850. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 4. §. C) és E) pontjai és az 1893. évi XXIII. t.-c. 6. §-a alapján I. rendű vádlott Engel Mihály 20 napi elzárásban és 600 korona pénzbüntetésben, II. rendű vádlott, ifj. Engel Adolf szintén 20 napi elzárásban és 600 korona pénzbüntetésben, behajthatatlanság esetén még 3)-30 napi elzárásban. —

2) mesterséges borknak forgalomba hozatala miatt az emlitett t. c. 1 §. a) és 5. §. b) pontja alapján egyenként 600 korona pénzbüntetésben, vagyontalanság esetén továbbá 30-30 napi elzárásban, végül: —

3) borknak oly vidék megjelölésével forgalomba hozatala miatt, melyen az nem termett, az emlitett törvények 4 §. első bekezdése és 5 §. e) pontja alapján egyenként 200 korona pénzbüntetésben, vagyontalanság esetén meg olyó elzárásban marasztaltatnak el; továbbá a vádlottak pécsi telepén zár alá vett 1225.44 hl. mesterséges bor elkobzása, denaturálása és az I-foku ítéletben megjelölt célokra leendő értékesítése; a hiányzó mennyiség 329.26 hl. törkőlybor 7902 korona 24 fillért kitevő értékének pedig megjelölése rendeltetik el azzal hogy ezen bor vételára illetőleg értéke hektoliterenként 24 koronával számítva, Pécs városnak mint a kihágás elkövetési helye szerint illetékes községnek szegény-alapja javára lesz fordítandó.

Erendeltetik továbbá, hogy ezen III-foku ítélet vádlottak költségére a Borászati Lapok Magyar Nemzet, Budapesti Napló, Budapesti Hírnap Magyar Közigazgatás, Pécsi Napló és német nyelven a Poster Lloyd című lapokban egyszer közzétéessék.

INDOKOK:

Vádlottak ellen az a gyanu merülven fel, hogy az 1893. évi XXIII. t.-c. -ben foglalt tilalom ellenére mesterséges bort készítenek és hoznak forgalomba, ellenük az eljárási 1898. évi október havában a budapesti magy. kir. államrendőrség által folytatotta tételt s ennek kiküldött tagja által a vádlottak különböző telepén az eljárás szabályainak megtelelőleg, összesen 135 üveg borkintát vették.

Ezek a borkinták azonban az ezen ügy elbírálására illetékes I-foku rendőri hatóság által november 8-án vádoltatnak, az állandó borvizsgáló szakértő-bizottság szakvéleményének kikérése nélkül, szabálytalanul kiadattak s azok vádlottak által azonnal kifutottak, úgy, hogy az ezek visszahozására még ugyanazon napon tett kísérlet során mar csak 8 üveg volt visszazerezhető de ez a 8 üveg is részint hiányos pecsétűk részint elégtelen mennyiségűk miatt a vádlottan volt a szakértői megvizsgálásra minnek következtében e borkinták vonatkozó szakértői vélemény nem volt beszerezhető.

Az eljárás azonban a kereskedelmi miniszter által 1897. ében 53-50 sz. a. kiadott végrehajtás rendelet 25. §-a érte mében folytattat, úgy az alap, — mint az e helyütt elrendelt póteljárás során — a borkinták vonatkozó szakértői vélemény hiányában is bizonyítékok szerzetettek be az iránt hogy vádlottak mesterséges bor készítésének kihágását követtek el és pedig:

1) az által, hogy a törkőlybort az idézett Végrehajtási Rendeletheben foglalt tilalom ellenére, iparszerűleg, nagyban állít ták elő.

Ennek elbírálásánál döntő annak a megállapítása, hogy vádlottaknak 1898. ében minő teredemű termőszőlők voltak, mennyi mustermestésük lehetett s végül, hogy ezen termésnek megfelelőleg vádlottak által mennyi törkőlybor volt készíthető?

Vádlottak vallomásaikban szőlőkik kiterjedését a kataszteri tévétel szerinti állapotnál körülbelül 60%-al, a már természetben levő szőlő kiterjedésénél pedig körülbelül 1/3-0%-al magasabbnak íparkodnak feljuttatni, — nyilvánvalólag oly cébből hogy az által a vizsgálatot vezető hatóságokat megtévesztve a mustermestés és a törkőlybor készletük közötti arányt valószínűvé tehessek.

A vizsgálatot folyamán hivatalosan fogatosított felmerés által egész hite esen megállapított azonban, hogy vádlottaknak az 1898. évi szüret alkával mindössze 63 magyar hold (1200 □-öles) és 7124 négyzetögi termő szőlőjük volt.

Az eljárás I.-oku hatóság által Engelbrecht Károly központi szőlősejt és borászati főfelügyelő, Szilágyi János pécsi városi vineteliskolai igazgató és a vádlottak által kijelölt Dr. Toldy Béla ügyvédöl alakított szakértő-bizottság 1899. évi november hó 2-ikán vádlottaknak fenn területén az 1898. évi mustermestés 106288 hl-re becsül.

A szakértők ezt a mennyiséget szakvéleményükben egyetemileg állapították meg és csak kihaligatásuk alkalmával utóbb alótta panaszottak szakértői hogy a termés 25%-al több is lehetett. Engelbrecht és Szilágyi szakértők pedig a vádlottak kérdéseire megengedhetők jelentették ki, hogy az évi termés valamivel — holdankint egy hektoliterrel — több, de ugyanannyival kevesebb is lehetett.

A vádlottak által a szakvélemény ellen ezen elterések alapján emelt kifogásokkal szemben a szakértői véleményben megállapított mennyiség, a maximumi természetnek megfelelően vendő mert: a szakértők véleményükét a termőkés szőlőültetvények állapotának a heviszínén történt tüzetes megvizsgálásra, valamint az általuk gyűjtött és a helyi viszonyokra irányadó adatok figyelembe vételével s minden olyan körülmény figyelembe kívül hagszával állapították meg, a mely az azon évi termésre gatlólag hathatott volna;

mert a szakértők jól tudták, hogy az 1898. évi mustermestés megállapítása abból a cébből rendeltetett el hogy annak alapján a vádlottak által megengedett módon készített törkőlybor maximumi mennyisége megállapítható legyen a adatok tehát, csak a mustermestés maximumának meghatározása lehetett;

mert a vádlottak szakértője is hozzájárult a szakvéleményben emlitett 106288 hl. mustermestéshez és csak utóbbi tett etől eltérő nyilatkozatot, ami nemcsak ezen körülmény folytán de meg azért sem jöhet figyelembe, mivel a másik két szakértő, mint egyenesen erre a szakmúra képzett szakember, hivatásszerűen a szőlőművelés terén működőben, véleményükre nagyobb súly fektetendő;

mert végül vádlottak mustermestésük igazolására felhívott tanuikkal a szakvélemény megafolml nem tudtak, mivel ezeknek vallomásai, amint az az I-foku ítélet indoklásában részletesen és helyesen kifejtve van, egymástól nagyon eltérők és azok egy részének nyilatkozatai alapján megállapított az is hogy a mustermestés mennyiségéről nincs közvetlen tapasztalatuk, mután mindazon tanuk kik azt állították, hogy az 1898. évi szüret után a vádlottak hídori pincéjében a leszüretelt termést látták, beismerik, hogy nem a tényleges must mennyiségét, hanem csak azoknak a hordóknak az tartalmait számították össze, a mely hordókat nekik a vádlottak hídori pincekezdője mint olvokat mutatott meg, a melyekben állítolag 1898. évi mustermestés volt elhelyezve. — de hogy ez igaz-e, azt a tanuk nem tudták, mert nem győződtek meg arról, hogy csakugyan must volt e mindegyik hordóban?

Különb meg ha ellogdatnók is a szakértők által megengedett azon legkedvezőbb feltevés, hogy vádlottaknak holdankint egy hektoliterrel több mustermestés teremhetett mint a szakvéleményben megállapított, még akkor is panaszítottak 1898. évi mustermestése csak 112.88 hl-t tenne ki

Annak a megállapításánál, hogy ennyi mustmestésűt adó törkőlyből vádlottak mennyi bort készíthettek volna, a végrehajtási rendelet korlátai között, — irányadó a végrehajtási rendelet 4. §-ában foglalt ama rendelkezés, mely szerint törkőlyből borhoz hasonló itaoknak iparszerűleg nagyban való előállításra mesterséges borknak tekintendő — hogy a szőlőtörkőly törkőlybor készítésére csak egyszer használható, vagyis, hogy erre a célra a törkőlyre vizet csak egyszer szabad leönteni és végül, hogy a törkőlyben a must leszüretése után még benne marad, aranylag kevés boralkatrészeket csak vízzel és tisztá cukorral szabad kivenni, mert ezekből nyilvánvaló, hogy annak, miképp bizonyos mennyiségű törkőlyből az 1898. évi XXIII. t.-c., illetve a Végrehajtási Ren-

delet korlátai közt mennyi törkőlybort lehet készíteni, ph. sikai határa van.

Ennek a határnak megállapítására pedig kétségtelenül a borvizsgáló szakértő-bizottság tekintendő illetékesnek amely pedig nagyon is kedvező és a legszélsőbb határig ment el akkor, amikor véleményében a borkermestés mennyiségének erejéig terjedő törkőlybor készítését fogadta el, holott a gyakorlatban rendszerint csak a borkermestés 20-30%-ának megfelelő mennyiségben szokták a törkőlybort készíteni.

Elitogadva tehát az illetékes szakértők legkedvezőbb véleményét és figyelemmel a vádlottaknak hitelesen megállapított szőlőterületére és mustermestésüknek, valamint a törkőlybor készletüknek a mustermestéshez való arányára, kétségteemül megállapítottak vendő, hogy vádlottak meg nem engedett mennyiségben azaz üzletszerűleg állították elő a törkőlybort.

Ugyanis az 1898. évi október hó 27-én megtartott pincevizsgálat alkalmával az ott talált hordók és kádak ürmértéke, melyekben az az évrben készített új törkőlyborok voltak: 179246 hl. volt.

Ezt vádlottak maguk is elfogadják.

Mintogy azonban az illető törkőlyborok akkor még eredsében voltak, illetve egy részük meg csak akkor készült, az erjesztő kádakban levő törkőlyre és ezen erjesztő kádak üresen hagyott részére (erjesztési ür) 40%, a hordók ürtartalmából pedig az üresen hagyott utérszék: ürre 10% levonandó lévén, a budapesti borvizsgáló szakértő-bizottság ezen %-ok leszámtalával az új törkőlybor tényleges mennyiségét 155470 hl.-ben állapította meg, vagyis vádlottak körülbelül 60%-kal több törkőlybort készítettek, mint a mennyi mustjuk termett.

Ennél a számításnál is a borvizsgáló-bizottság a pincekezelésnél rendszerint követet szokásnak megfelelő legnagyobb %-ot vette mértékül és így a megállapított tényleges törkőlybor-mennyiség inkább alacsonyban van megállapítva, mert a törkőlyborok tőrszederése a kádakban történőben, akkor, amikor az a hordókban letejtetik, már olyan kevéssé erjed, hogy csak igen csekély erjesztési ürre van szüksége.

Vádlottaknak az a védekezése tehát, hogy ók a szokásnál sokkal nagyobb erjesztési üröket hagytak a hordókban, mint teljesen indokolatlan és mivel sem bizonyított, figyelembe nem vehető.

Szintugy nem fogadható el vádlottaknak az a védekezése sem, hogy az illető hordókban levő új törkőlybor köze a vizsgálát alkalmával 250 hl. ó-törkőlybor volt keverve, mert egyrészt az új-törkőlyboroknak 1898. évi október hó 27-én történt összeírása alkalmával arról sem a vádlottak, sem azoknak ott jelen volt alkalmazottjai egy szóval sem tettek emlitést, másrészt pedig mert Engel Mihály vádlott még 1898. december hó 29-én történt kihalgatása alkalmával — amikor pedig az ó- és új-törkőly borok összekeverését szóba hozta. — sem tudta megnevezni az új törkőlybor köző állítolag kevert ó-törkőlybor mennyiségét.

De nem fogadható el vádlottaknak ez a védekezése azért sem, mert az erre nézve kihalgatott tanuk vallomási határozatlanok, egymással ellentmondók és így annál is inkább megbizhatatlanok, mert ezen vallomásukat önmaguk cátojják meg.

A vádlottak alkalmazottjai, névszerint: Löwy

Adolf Schwartz Jenő és Posch József tanuképen kihallgatván, 1899. január havában majd 200 majd 250, 260, 280, majd 300 hl-re mondják az új törkölyborba állítólag belekevert ó-törkölybor mennyiségét később azonban ezt a mennyiséget ugyanezen tanuk 1899. december hó 22-én kiállított írásbeli nyilatkozatukban egyértelműleg körülbelül 250 hl-re teszik.

Ezeknek a vallomásoknak elfogadhatóságát ugyanezen tanuk önmaguk ingatják meg azokkal a vallomásokkal, a melyeket az 1898. évet megelőző időkből származó ó-törkölyborok mennyiségére és felhasználására nézve tettek.

Löwy Adolfnak 1899. évi január hó 4-én tett vallomása szerint ugyanis 1898. évi augusztus hónapban a vádlottak összes törkölybor készlete 600—700 hl volt. Ugyanezen tanuk akkori vallomása szerint a vádlottak pécsi üzleteiben alkalmazott 40—50 munkás egyenként és naponként átlag 5 liter törkölybort kapott.

Hasonló értelemben vallott 1899. évi január hó 4-én Posch József is, a ki még hozzát teszi, hogy a vádlottak hidori és egyéb birtokain dolgozó munkások a nagyobb munkaidőben 5—6 drb 500—600 literes hordó törkölybort kaptak.

Eszerint 1898. évi szeptember és október hónapokban a cég pécsi, hidori stb. munkásainak körülbelül 150—200 hl törkölybort adott.

Mint hogy pedig a vádlottak és a tanuk beismerik, hogy az 1898. évi október hó 27-iki pincevizsgálat alkalmával 17 hordóban 384 hl ó-törkölybort volt még készletben, az ugyanazon hó 26-án felvett jegyzőkönyv szerint pedig a telep udvarán még egy 600 literes és egy 624 literes hordó törkölybort találtak, ezzel együtt a pincevizsgálat alkalmával megállapított ó-törkölybort készlet 396 hl volt. Nem is említté azt, hogy ezenkívül számos törkölybort jelzésű teit hordó találtak a pincében melyekben azonban állítólag nem törkölybort, hanem természetes bort volt.

Ha tehát a cég munkásai által elfogyasztott és az októberi pincevizsgálat alkalmával még készletben talált ó-törkölybort mennyiségét (546—596 hl) az ugyanazon évi augusztus hónapban volt ó-törkölybort mennyiséggel (600—700 hl) összehasonlítjuk, ki van zárva, hogy az ó-törkölybortból 250 hl lett volna az új törkölyborok közé keverhető.

Dr. Posch József vallomása megcáfolja azt is, hogy 1898. évi augusztus hónapban a vádlottaknak 600—700 hl ó-törkölybort készletük egyáltalán lehetett volna mert ennek a tanuknak 1899. január hó 5-én tett vallomása szerint az ó-törkölybort készlet 1898. január hó elején mindössze 900—950 hl volt. Mint hogy pedig a cég munkásai havonként, ugyanezen tanu vallomása szerint 75—100 lit. törkölybort fogyasztottak el és minthogy az 1899. évi január hó 6-án felvett jegyzőkönyvből esatlott kimutatás szerint a cég 1898. évben el is adott törkölybort megdől az az állítás is, hogy az 1898. év elején volt 900—950 hl ó-törkölybortból ugyanazon év augusztus havában még 600—700 hl lehetett volna készletben.

Különbösen is Posch József tanu vallomásának megbízhatóságát leginkább a törkölybort eladására vonatkozó vallomása tünteti fel, 1899. január hó 4-én ugyanis Posch József tanu szőről-szóra a következőket vallotta: „Törkölyborokat színborral a cég nem kevertetett és soha még egy decit sem adott el. Ezt onnan tudhatom egész határozottsággal, mert azon helyiségek kulcsai, melyekben a törkölyborok állanak, nappal mindig nálam vannak és csak éjszakra tettem be az iródiába és ha a cég törkölybort eladott volna, tudnom kellene biztosan!”

Posch Józsefnek ez a vallomása pedig váltó-lannak bizonyult, mert az 1899. évi január hó 6-án felvett jegyzőkönyvből esatlott kimutatás szerint a cég 1898. évben 959 01 hl törkölybort adott el.

Ez a körülmény már magába véve tehát elég arra hogy ezen megbízhatatlan tanunak a vádlottak javára tett, különösen is ingatag vallomásai egyáltalában figyelmen kívül hagyassanak.

A mesterséges bort készítésének kibágását követték el a vádlottak:

2) azáltal hogy törkölybort készítéséhez, amint az Engel Mihály 1899. évi január hó 3-án felvett jegyzőkönyvből foglalt beismerésével, továbbá a törkölybortokot kezelő Posch József tanunak az 1899. évi január hó 4-én és ugyanezen évi március hó 27-én tett vallomásával megállapított — borkövet használtak, holott az nincs megengedve.

A v. r. 4-ik § ának C) pontja szerint ugyanis törkölybort alatt az az ital értendő, mely a törkölyben maradt bor-alkatrészeknek vizel vagy cukros vizvel való kivonása útján állítanak elő; a C) a) pontja ezenkívül a törkölybort készítésénél, vagy kezelésénél csak a Vh. Rend. 2. §-ának A) 1-ső pontjában említett fizika cukorneműek felhasználását, a C) pont pedig a törkölybort készítésénél ezeken kívül még a víz használatát engedélyez.

A Vh. Rend. ezen világos meghatározásával szemben, tehát minden más, a természetes boroknál alkalmazható anyagnak, pl. borkő, szesz, caramel saffronnak stb. használása a törkölybort tilos. Es nem állhat meg a vádlottaknak az az érvelése, hogy abból, miszerint a Vh. Rend. e) pontja a természetes bort készítésénél tilva levő anyagok használatát a törkölybort készítésénél és kezelésénél is eltiltja — az következő, hogy amely anyagok használatát — tehát a borkő is — a természetes bort készítésénél meg van engedve, az a törkölybort készítésénél és kezelésénél is megengedett;

mert a 4. §. C) e) pontja csak külön kiemeli azon anyagokat, melyek természetes borba sem tehető és kiemeli ezt éppen azért, nehogy a törkölybort előállításának abbéli különleges módja, hogy az víz felhasználásával készíthető, azon hitet ébresztse, hogy abba esetleg olyan anyagok is keverhetőek, melyek a természetes borba egyébként nem tehetőek; mert ha a Vh. Rend. a természetes boroknál megengedett anyagok felhasználását a törkölybortnál is meg akarta volna engedni, úgy ennek épp olyan

világosan adott volna kifejezést amint ezt a gyümölcsös- és ürmös borok készítésénél és kezelésénél is teszi, ahol a természetes boroknál nem alkalmazható anyagok tilalmazása mellett, még a természetes boroknál megengedett anyagok felhasználását külön is kiemeli;

és mert végül, ha az állana, hogy a természetes bort készítésénél megengedett anyagok, mint: szesz, szénasav méz, borkő, caramel, safför stb. a törkölybortnál is használható, tekintve, hogy a törkölybort készítésénél víz is alkalmazható, ekkor maga a Vh. Rend. engedné meg a törkölybort összetételének oly megváltoztatását, hogy azt a természetes bortól esetleg megkülönböztetni nem lehetne, ami pedig ellenkező a Vh. Rend-nek több rendelkezése által kifejezett azon világos céltáival, hogy a törkölybort jellege, minden körülmények között olyképp megővessék, hogy azáltal a közönség tévedésbe ejthető ne legyen.

És hogy a Vh. Rend-nek a fenti értelmezés adandó, azt igazolja az ezen rendeletet kibocsátó kereskedelmi miniszternek egy konkrét ügyben 1898. évi augusztus hó 27-én 557.11/VIII sz. a. tet azon elvi kijelentése is, hogy: „a törkölybort készítésénél olyan más anyagok — kivéve a vizet — felhasználása, melyek egyébként a természetes bort, vagy must javításánál alkalmazásba vehetők, pl. szesz, borkő stb. nincs megengedve.”

Ezen okoknál fogva a vádlottak pincéjében törkölybort gyanúval rakározott italok mesterséges borok tekintendők, az első sorban felsorolt indokoktól eltekintve már azért is, mert azok borkő felhasználásával készültek.

További bizonyító adatot képez vádlottak ellen: 3) a cukornak és szesznek a cég részére oly rendkívül nagy mennyiségben történt szállítása, amennyit vádlottak — borkészletüket tekintve, — boraiknak az osztrák pincekezelés elveinek megfelelő javítására nem használhattak fel.

Bizonyítva van ugyanis, hogy az Engel József fia cég címére Pécsre vasuton nagymennyiségű cukornak 1897. évi október hó 1-től 1898. évi október hó 31-ig terjedő egy év és egy hó alatt vasuton 114.910 kg. szesz érkezett, mely a rovatlapokon feltüntetett ürmérték szerint 1253 22 hektolitert tesz.

Ezen a bor-készlettel arányban nem álló roppant nagymennyiségű szesz felhasználását a vádlottak nem tudják elfogadhatóan igazolni.

Vádlottak azzal védekeznek ugyan, hogy abból a szeszszállítmányokból csak 770 hektolitert vettek át, amde ezen védekezésük a hiteles vasuti rovatlapokkal szemben annál kevésbé fogadható el, mert az ezen rovatlapokon levő átvételi elismerés szerint az összes 1253 22 hl. szesz az Engel József fia cég vette át.

Ebből a nagymennyiségű szeszből pedig vádlottak az I-foku ítélet indokolásában részletesen és helyesen előadott indokoknál fogva az 1898. évi október hó 26-án tartott pincevizsgálatkor készletben talált 90 hl-rel együtt, mindössze csak 290—305 hl. szesz hovaforrását voltak képesek elfogadhatóan igazolni.

Vádlottaknak az az állítása, hogy a részükre érkezett szesz mennyiség többször kollektív szállítmány volt és abból több-kevesebb mennyiséget másoknak engedtek át, az I-foku ítéletnek szintén helyes és e helyütt is elfogadott indokokból annál kevésbé tekinthető igazoltnak mert e tekintet egészen attól, hogy nem valószínű, miszerint 6k, mint egy nagyiroalmu üzlet tulajdonosa, mások részére a tömeges szállítás által megkariarandó csekélyebb előnyök fejében — csupán szívesből, elkönnyveléssel és elszámolással, tehát kezelési nehézségei is járó szállításokkal, állításuknak megfelelő, nagyobb mérvben foglalkoztak volna. — a kihallgatott tanuk legnagyobb része nem tudja határozottan megmondani, hogy az Engel József fia cég részére érkezett szeszszállítmányokból mikor és mennyit vett át, s mert ezen ingatag és emelőgva el nem fogadható tanuvalomásokkal szemben vádlottak az állításainak igazolására szolgálható egyedüli módot t. i. üzleti könyveiknek betekintés és átvizsgálás végett az eljárt rendőrkaptányunk átadását, illetve felmutatását — ennek többszöri felszólítására — elfogadható indok nélkül megtagadták.

Engel Mihály I-rendűl vádlott az 1899. évi október hó 29-én tett vallomásában azt állítja ugyan, hogy 189 hl szesz az 1897. évi szept. óta 1898. évi novemberig hektolitereként 13 frton alul vásárolt 9473 hl. bor szeszezésére használta fel; ezt azonban semmivel sem igazolja, mert az általa bemutatott vasuti fuvarlevelek szerint az említett idő alatt a cég részére egyetlen egy hl. bor sem érkezett.

Az illető fuvarlevelek ugyanis 1897. évről csak 1865 89 hl. bor szállítást igazolják de azok szerint a borszállítmányok mind a cég budafoki telephé szállították, Pécsre tehát ebből a borból nem került semmi sem, — a mely okból ezen borszállítmányok a Pécsre érkezett szesz felhasználásánál figyelembe nem vehetők.

Az említett jegyzőkönyv melléklete közt feltalható 10 drb vasuti fuvarlevél igazolja ugyan 956 hl. borszállítmánynak 1898. évben Pécsre való érkezését, csak hogy a borszállítmányok 1898. évi november és december hónapokban, vagyis az 1898. évi októberben tartott pincevizsgálat után érkeztek Pécsre. Ezeket tehát szintén nem lehet figyelembe venni azon szesz-mennyiség felhasználásánál, a mely már az említett pincevizsgálatkor, vagyis az illető borszállítmányok megérkezése előtt hiányzott.

Azmi továbbá azokat a bevásárlási jegyzékeket illeti, a melyeket a cég az 1894—1897. években állítólag bevásárolt és állítólag 65273 hl. magyar és dalmát borra vonatkozólag bemutatott s melyeknek adatai a fuvarlevelek adataival nem egyeznek, — azoknak hitelessége mivel sincs igazolva sőt azok nagy részéből még az sem tűnik ki, hogy az illető borok ki állal és kinek részére vásárolták és hova szállították.

De az 1894. évtől beszerzett borok az 1897. évi október hó 1-e után vásárolt szesz felhasználásánál különben sem vehetők figyelembe, mert ha azoknak szeszezésére volt szükségük, azt már előbb kellett eszközölni.

Erre nézve ugyan azt állítják vádlottak, hogy 6k boraikat csak akkor szokták szeszezni, a mikor azokat eladják és a pincéből elszállítják; ez azonban nem fogadható el, mert a borkak és kivált az olyan silány, gyenge boroknak, a minők beszerzését a vádlottak állítják, éppen a konzerválás céljából az alatt az idő alatt van szükségük a szeszezésre a mikor a pincében készletben tartatnak, mert különben megromlásnak volnának kitéve.

A pécsi magy. kir. pénzügyigazgatóság által a vasuti rovatlapok, tehát hiteles okmányok alapján, összeállított kimutatás szerint hitelesen bizonyítva van, hogy ugyanazon idő alatt, a melyről a szeszkimutatás szól (1897. évi október 1-től 1898. évi október 31-ig) az Engel József fia cég részére vasuton Pécsre összesen 27700 30 hl. bor és 348 23 hl. méz érkezett és ebben magyar és horvátországi származásu bor mindössze csak 1169 76 hl. volt.

Vádlottak azon védekezését, mintha ebben a kimutatásban csak a magy. kir. államvasutak állomásain feladott borok foglaltatnának, ellenben a déli vasut és a pécs-baresi vasut állomásain feladott bor- és mustszállítmányok abban felvéve nem lennének, maga a kimutatás cáfolja meg, mert abban minden egyes szállítmánynál tüntetett feladó állomásról látható, hogy a déli és pécs-baresi vasutak állomásairól szállított bor- és mustmennyiségek is benne vannak.

Ezen kimutatásokkal szemben vádlottak mivel sem tudják igazolni, hogy az említett idő alatt Pécsre vasuton több bort szállítottak. Azt sem tudják bizonyítani, hogy tengelyen szállítottak volna Pécsre bort, sőt ellenkezőleg I. r. vádlottak 1899. évi november 4-iki jegyzőkönyvből foglalt ama vallomásából, hogy Baranya vármegyében „csak elenyésző csekély-mennyiségű ocsó bort vásárolt, más meggyéből pedig bort tengelyen alig szállított Pécsre, következők, hogy az említett kimutatásban foglaltnál számbavehetőleg több bort vagy mustot vádlottak azon idő alatt pécsi telepükre sehonnem sem szereztek be.

A kérdéses pénzügyigazgatósági kimutatással, továbbá vádlottak által bemutatott elvámolási okmányokkal az is megállapított, hogy a pécsi telepre 1897. évi október hó 1-től 1898. évi október hó 31-ig szállított borok csekély kivétellel csaknem mind olasz borok voltak.

Vádlottak azzal is védekeznek ugyan, hogy leg-többnyire olyan olasz borokat szereztek be, a melyek „gyenge borok lévén feltétlenül szeszezésre igényelnek.” Ez a védekezés azonban szintén megcáfoltott, mert a pótvizsgálat során beszerzetek a vádlott cég által 1897. és 1898. években behozott összes olasz borok hivatalos vegyelemzési bizonyítványai és ezekből a budapesti állandó borvizsgáló szakértő bizottság megállapította, hogy a vádlottak által az 1897. és 1898. évek által behozott 8.211 883 kg. bruttó súlyu olasz borszállítmányok közt egyetlen egy sincs olyan, a mely szeszezésre igényelne, sőt ellenkezőleg azoknak szeszartalmá — a szakvéleményben foglalt szeszok szerinti kimutatás szerint — nagyon is magas volt, ugy, hogy teljesen kizártnak tekinthető, miképp vádlottak ezen olasz borokat szeszezhették volna.

Minthogy pedig ezen olasz borokon kívül a vádlottak hazai vagy más borokat csak oly csekély mennyiségben szereztek be, hogy a mennyiben ezek szeszartalmának emelésére lett volna szükség, ezt erős olasz boraikkal való összekeverés (házastás) útján is megtehették, a cégnek — ha a pincekezelésnél megengedett módon járnak el — egyáltalában nem is lehetett szeszre szüksége.

Engel Mihály még azzal is védekezik, hogy az említett idő alatt beszerzett szesz egy részét az előző években vásárolt borok szeszezésére használta fel. Ez a védekezés azonban már azért sem állhat meg, mert a pótvizsgálat során beszerzett hiteles adataiok szerint a vádlottak az előző évben is (1896. augusztus 1-től 1897. szeptember 30-ig terjedő egy év és két hó alatt) oly nagy mennyiségű szeszt: 1 28 43 mm szereztek be, hogy azt az ugyanazon idő alatt beszerzett 15 745 75 mm. borral összehasonlítva, még nagyobb aránytalanság mutatkozik.

Mindezek szerint a vádlottak által az említett egy év és egy hó alatt átvett 1253 22 hl. szeszből mindössze csak legfeljebb 290—305 hl. hovaforrása lévén igazoltnak vehető, 948—963 hl.-nek felhasználását igazolni nem tudják.

Az 1897. október 1-től 1898. október 31-ig terjedő egy év és egy hó alatt a cég részére kimutatott 110000 kg. cukor átvételét vádlottak elismerik a pécsi városi foggyasztási adóhivatal hivatalos kimutatásával pedig bizonyították, hogy ezen cukormennyiségből 800 kg. 1898. szept. és okt. hónapokban teat a szűret ideje alatt, akkor szereztezt be, mikor a törkölybort nagyban üzletszerű készítése leginkább szokott gyakorolnani.

Vádlottak a részükre érkezett cukormennyiségből az I-foku hatóság helyes indoklása szerint 238 20 kg. hovaforrását szintén nem tudják igazolni.

Ezen igazolatlan 948—963 hl. szesz és 238 20 kg. cukor az osztrák pincekezelésnél megengedhető eljárásnak megfelelőleg (1 hl. musthoz, illetőleg 1 hl. borhoz legfeljebb 4—6 kg. cukrot, illetve 2—3 liter szesz számvitva) legalább is 35.000—54.000 hl. olyan mustnak, illetőleg olyan borknak felelne meg, amelynek ilyen nagy mérvű cukrozásra, illetve szeszezésre szüksége van.

Mután pedig vádlottak nem tudták bizonyítani, hogy ilyen szeszezésre igénylő borokat a illető időszak alatt egyáltalában beszerzetek, illetőleg Pécsre szállítottak s mután másfélel hiteles okmányokkal igazoltattott, hogy az általuk beszerzett borok kevés kivétellel erős borok és pedig olyan erős borok voltak, amelyek szeszezésre nem igényelnek, sőt lyet rendszerint el sem tűrik; igazoltnak tekintendő, hogy vádlottak ezt a roppant nagy mennyiségű szeszt és cukrot mesterséges borok nagy mértékben való gyártására használták fel.

Végül terhelt adatot képez vádlottak ellen: 4) a cég által a törkölyborokon kívül forgalomba hozott borok egy részének alacsony ára:

12-14 forint. Erre vonatkozólag a borvizsgáló szakértő-bizottság szakvéleményében határozottan kijelenti, hogy: borkereskedő, ha a múlt években természetes borokra nézve fennállott legalacsonyabb árakon vett is bort, ezt veszteség nélkül nem adhatta el helykitöltésenként 12 forintért, de még 14 forintért sem. Még kevésbé tehetett ezt akkor, ha mint I-rendű vádlott állítja, hi-enként átlag 2 liter szeszszel is javított még az ilyen bort.

Vádlottak ugyan tanukul kihallgatott borügynökök vallomásaival és bemutatott bevásárlási jegyzékekkel akarták igazolni, hogy azt hi-enként 12-14 forintjával árulhatták. Ezen bizonyítékok azonban nem voltak elfogadhatók, mert sem a tanuk vallomásaiból, sem a bevásárlási jegyzékekből nem tűnik ki, hogy az illető alacsony árak borra, vagy mustra, vagy esetleg szőlőleve-re, avagy törkölyborra vonatkoznak-e; sőt a bevásárlási jegyzékek egyrésze határozottan szőlőleve-ről szól, holott azt a vádlottak mint bort akarták feltüntetni.

De a vádlottak által megnevezett borügynökök vallomását teljesen megcáfolják azon érdeklentes borkereskedő tanuk, mint Blawhorn Izidor, Jankovich József, Schuth Vilmos, Mayer Károly, Böz Janos, Mostbacher Fülöp, Cserta Antal és Radocsay Imre, kik egyrészt azt bizonyítják, hogy a 10-12 forintért vett bor minden, csak bor nem, és hogy közudomású volt, mikép az ilyen borokat a földmives gazdák mesterségesen csinálták; másrészt azt is bizonyítják, hogy abban az időben az új bor ára 13-22 frt. volt.

Ezeknek a tanuknak a vallomása a borvizsgáló szakértő-bizottság azon véleményét is megerősíti, hogyha a vádlottak 8-10 forintjával vásároltak kész bort, akkor tudva mesterséges bort vásároltak.

Vádlottaknak ama védekezését végre, hogy a 12-14 forintjával forgalomba hozott italok törkölyborok voltak, megcáfolja az 1899. évi január hó 6-án felvett jegyzékönyv és a vádlottak könyveiből az alapeljárás során kiírt adatok melyek szerint az 1896-1898 évben a törkölyborokon kívül 5918 30 hl. természetes bor gyantán adta'ot el.

Mindezen bizonyítékok alapján, tekintetbe véve még azon szintén igazolt tényt, hogy a vádlottak pinéből szállított borok már több alkalommal és pedig

1895. és 1896. években a pécsi és promontori pinéből, 1898. évben a promontori pinéből a magyar közszívvelők fogyasztási-szövetkezetének és a magyar államvasuti alkalmazottak fogyasztási-szövetkezetének, valamint *Veisz Lipót* gy.-orszi kocsmárosnak szállított borok az állandó borvizsgáló szakértő-bizottság által vevé gyeleim felhasználásával készült mesterséges boroknak nyilvánították; vádlottak az 1893. évi XXIII. t.-c. 1. és 2. §§-ai szerint minősülő és a 6. §-szerint büntetésű mesterséges borkészítésének kihágásában büntösöknek voltak kimondandók.

Mindkét vádlott védekezése egyformán volt megállapítandó, mert *ifj. Engel Adolf* ugyanazzal védekezik, hogy ő a pécsi üzletvezetője nem folyt be, azt egyedül *Engel Mihály* vezette, amde neki, mint egy és ugyanazon cég belfajának, a közös üzlet természetéből kifolyólag, már csak az üzleti könyvekből is tudomással kellett bírnia a cég természetéről a megrendelt anyagok mennyiségéről, azok mikénti el használásáról és az üzlet pénzügyi eredményéről; az elkövetett kihágások büntetőjogi felelőssége tehát II-rendű vádlottat ép úgy terheli, mint I-rendű vádlottat, annál is inkább, mert nem igazolta, hogy ő cégtársával oly megegyezést kötött, mely szerint a budaiaktól bortelepelt a pécsitől függetlenül önállóan, saját felelősségére veveti s mert a budaiaktól bortelepültről több ízben szállítottatott mesterségesnek nyilvánított bor.

A II-foku ítéletnek a része, melylyel a m. kir. államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezeténél lefogott és mesterségesnek nyilvánított „schiller” jelesű bor forgalomba hozatala miatt indított eljárás beszűkített, megrátoztatandó és az I-foku ítélet idevonatkozó része indokaimál fogva helybenhagyandó volt, mert — mint már a múlt évi október hó 13-án 2664. kih. sz. a hozott III-foku határozatban is kimondott — a bor forgalomba hozatala a készítőstől teljesen független és külön elbírálandó kihágást képez és téves a II-foku ítélet indokolásában kifejezett az az álláspont, mintha ugyanazon mesterséges borknak ismételt, vagy több helyen történt forgalomba hozatala miatt a kihágási eljárás egyedül a készítés elbírálására illetékes hatóság által és csak egy ízben lenne megindítható. Ha ugyanis valaki egyidejűleg mesterséges borból több ízben, vagy többeknek ad el, minden egyes

eladással külön kihágást követ el s ezen kihágásokért a forgalomba hozatal helye szerint illetékes hatóságok által külön külön büntetendő.

Végül minthogy bejogosolt nyert a vádlottak terhére rótt többi kihágás elkövetése is, az alsóbbfokú ítéletnek ezekre vonatkozó része, az indokok elfogadása mellett, helybenhagyandó volt.

Vádlottakat a rendelkezés részben meghatározott büntetéssel kellett sújtani, mert jelen esetben súlyosbíto körülménynek kell venni, hogy vádlottak pinéből már 1895-1896. években is találhattak mesterséges borkot, hogy tehát ők a mesterséges bort már évek óta hozták forgalomba, továbbá hogy meg nem engedett módon szerzett hasznukkal szembenáll a rendkívül nagy kár melyet egy egysékeknek, mint a magyar bortermelőeknek és ez által a magyar borkereskedésnek okoztak; — azonkívül a cég képviselőjében *ifj. Engel Adolf*; a gyönyösi járás főszolgabírájának 3827/99 számú jogerős ítéletével mesterséges bor forgalomba hozataláért 300 forint pénzbüntetésre egy ízben már elítélte.

Az ítéletnek a megnevezett hírlapokban leendő közzétételét a panaszoltak által elkövetett súlyos beszámítás alá eső kihágások természetéé indokolja. Az ítélet egyéb határozatai a marasztalás és az 1893. évi XXIII. t.-c. rendelkezéseinek folyamányai lévén, azok az I-foku ítélet helyes indokainak elfogadása mellett helyben voltak hagyandók.

Miről Mellősságod I. évi április hó 4-én 2431. kih. sz. a kelt jelentésére, a mellékletek visszaküldése mellett, további eljárás végett értesítettik.

Budapest, 1900. december hó 18-án.

A miniszter meghagyásából:

Dr. Sélley s. k.,
miniszteri tanácsos.

Jelen másolat hitelűl:

Budapest, 1901. január hó 2-án.

Csurgay s. k.,
kiadó.

(P. H.)

Világciikk. Kivitel minden országba.
CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD. LONDON S. W.
A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon híres és keresett háziaszer
Thierry A. gyógyszerész balzsama
Felfúmlhatatlan mindenféle mell-, tüdő-, máj-, gyomor s általában belső bajok ellen. Külöleg alkalmas a legkérsesebb
seb-balzsam.
Csak akkor valódi, ha a minden művelt államban beajstromozott, zöld színű apóca-vedjegygyel és a zárt token cégjeléssel van ellátva. Evi termelés kimutathatólag 6 millió palack.

Postán békérméve 12 kis vagy 6 nagy palack 4 korona. Próbá-palack prospektussal s minden országbeli rakítárak jegyzékével 1 korona 20 fillér. Szétküldés csak kérszempire történik.

Thierry A. centifolia-kenőcse
Egyrevezetett csuda-ér, sebeknél felfúmlhatatlan szívó és gyógyító hatású. Az onepidokál túlsúlygy feloldozását teszi. E csuda-érrel egy réci 14 éves, gyöngyhatatának tartott csontfolyó, utabban pedig egy 22 éves, súlyos rácsásera baj meggyógyult. Antiseptikus hatása gyorsan enyhítődik és csillapítóg hat, rövid időn belül teljes gyógyulást eredményez minden felfúmlható sebeknél és sebeknél. Továbbá gyorsan lágyító és szőszesítő és a szőszesítő a még olyan mélyre behatolt bőrgyógyító. Egy téglai békérméve 1 korona 20 fillér, csak kérszempire. Nagyobb rendeléseket először. Kimenthető évi termelés 100.000 téglai.

Munkái hátrahagyott orvos levetéltára. Kiváló eredeti bizonyítványok állanak rendelkezésre a világ minden országából. Hírlapoktól óvakodni kell és szigorúan ügyelni a tényleges bejegyzésre: Apótheke zum Schutzenzel den A. Thierry. Ahol rakítár, senki ne hagyja magát rábeszélni állítólag hasonló értekre, de valójában értéketlen készítmények megvételére, hanem rendeljen közvetlen az alábbi címre:

Apotheker A. THIERRY'S FABRIK in Pragrada, bei Rohitsch-Sauerbrunn.
(Az osztrák hivatalnok-egylet szállítója.) (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)
Kapható **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerüzletében Budapesten.

Oh jaj!
Kérek kitűnő mellpasztillából három nagy dobozzal. Karlsbad, Weisser Löwe, 1900. április 28. Festlich Schaffgötsch gratul.

Éljen!
Köhögés, rekedtség ellen gyors és biztos eredményes használhatja mindenki

Erger Mellpasztillait
Doboz: 1 kor és 2 kor. Próbadozoz 50 fillér. Fő- és szétküldött rakár: **NÁDOR** gyógyszerár. Budapest, VI. Mészáros utca.

Megfekt ez az átkozott köhögés!

ERGER-mellpasztilla csakhamar megszabadított!

téli pokrócokat.
Az egyváltó pokrócgyártás maradványait a miénk jól ismert való eladásra nyertem megjelölt s ezért átlalok

Erzsi néni Szakácskönyvei
A legnépszerűbb és leghasznosabb szakácskönyvek, melyek a székességeknek egy-egy ártó ercsit ki rendelésére és az idő szorban pártlanul állanak a székességekkel iradalmában.

A hal és vadféle készítése című kötet közel 400 receptet s legkülönbözőbb halak, nemkülönböző rakott, tenyér rákok, csigák, békák elkészítéséről. — Ára köve 2 korona.

A térszárkönyve. Fűt és sült térszár készítésének gyakorlati kézikönyve. Tartalma: borba való térszár, gombócok, metélek, galuska és rétesek, paddingók, kochok és kocsenyák, krémek, torták, teásütemények, cukor- és gyümölcszárak. — Ára köve 2 kor.

Egyre kell befőzni? A gyümölcs, füzeket sít, beírt készítésének gyakorlati kézikönyve. — Ára köve 2 korona.

Megrendelés: Lampel Róbert (Vedlauer F. és Fiala és társ.) kir. könyvkereskedésben, Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Emerichi géppár és vasöntő
van Gölpen Lensing & von Gilmberg
EMMERICH. RHEIN.

Több mint 44.000 darab készült.

Az egyváltó pokrócgyártás maradványait a miénk jól ismert való eladásra nyertem megjelölt s ezért átlalok

Emerichi géppár és vasöntő
van Gölpen Lensing & von Gilmberg
EMMERICH. RHEIN.

Fontos sérvbajosoknak. SZENZACIÓSTALÁLMÁNY
Egy magyar találmány som lett oly általánosan jóval elismert, mint a Polletzer által feltalált és k. kir. szab. gummiszerkezet. Ezen sérvkötés előnye a többi sérvkötés feletti a következő: 1. nem gyakorló fellemléses kötés, 2. Egy ájlat, mint napnál hordható. 3. A polletzik oly módon illeszkedik a sérvhez, hogy a sérvkaput teljesen előfedi és így a sérv kúszása lehetetlen. 4. A biztonságát és felfújhatóságát pedig a sérvkötés lecsúszása meg van gátolva. Összerakást nem egy bel- és külső erővel tekintélyt ismeret el. Hosszúhasznú és bizonyítottan továbbá ezen számos községet és kórházban ismert, mely a világ minden tájáról (Német, Orosz, Francia, Olasz, Törökország, Amerika, India stb.) hozzánk beírásokat, s melyek a t. rendeltetések mindenkor rendelkezésre állanak.

Célszerűsége mellett az árak módosultak.

Képfeladat ára 7 és 10 frt. Képfeladat 10 és 15 frt.

Gyermekeknek a felével előbb.

Rendelésnél a test bőrsége körétek csatlakoztatva, továbbá, hogy a sérv kötés jól, bal, vagy mindkét oldalra.

Nagy rakítár továbbá valódi angol és francia sérvkötés sérvkötésben, hántókötés, fűrészkötés, mindennemű fűrészkötés, gőrszerkezet, hántócsenyestartó, légrakás, ágybetét, havi- és felfútlók és minden e szakmába való cikkben.

Egyedüli képviselőség valódi angol és francia

GUMMI-KÖTÉSLEGGESÉGBEN.
Postai megbízhatók, rendeltetésnél pontosan és titkosítás mellett legkedvezőbb árszámítással

POLLETZER MÓR és FIA
os. és k. kir. szabod. orthopediai kötszerkészítők
Eudapest, Deák Ferenc-utca 10. — Alapítástól 1850
ÁRNYÉKZÉK kívánatra zárt borítékban békérméve küldünk.
A címre úgy-élt letelek.

Titkos betegségek ellen
25 évi, részben katonaszervi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatait után legmélegebben ajánlható

Dr. KAJDAGSY,
v. cs. és k. ezredorvos.

Electrotherapiai rendelő intézete
Budapest, Váci-körút 4 sz. 1 em.
A legelhangyaltabb hűgyesfolyásokat, legújabb hűgyhőlyagbajokat, bujakóros sebeket, gyphilit, az onferőtötés utóbjait

Elgyengült férfierőt
az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásában pártalan sikorr

Electro-Massage vagy Psychropher
által, magómléseket, nőknél fehérfoylást befecskendezés nélkül, a legmákosabb bűrbetegségre, valamint ifjúkori bűnk következtében boállott időr és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrahagyottak gyógyviti a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel.

Rendel: délelőtt 9 óráig; 4 óráig; este 7-8 óráig
Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárát.
Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülés-tudor, volt csász. kir. oszt. főorvos.

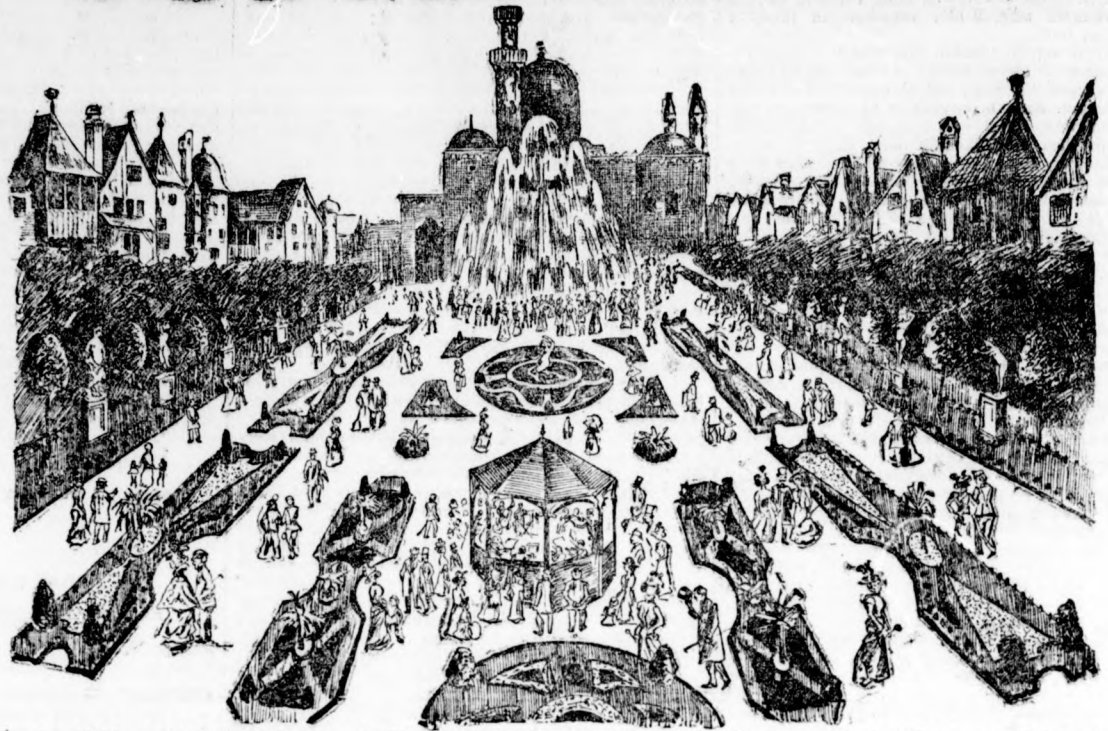
RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

Nőknél külön várótermek.

Ugyanott megjelölt a szerző: Dr. GARAI ANTAL-nak megrendelő NÉPSZERŰ UFMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a Rend. betegségek és ezek észszerű gyógykezeléséről című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 60 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt bekioldós mellett békérméve vagy 90 kr. utányt mellélt.

ŐSBUDAVÁR 1901

Az asszony

férjét, leány az apját, rokon a rokont figyelmeztesse alábbipáratlan kedvezményre. Ma, midőn külön rovatot lehetne nyitni a tömeges baleseteknek, világra szóló az, amit lapunk nyújt előfizetőinek.

„Mindnyájunkat érhet baleset!”

A Budapesti Naplót ez vezette arra, hogy minden egyes előfizetőjét

ingyen biztosítja baleset ellen

halál esetén 2000 korona erejéig, rokkantság esetén 2000 kor. erejéig. A biztosítás egész költségét a Budapesti Napló kiadó-hivatata fedezi.

Mindenki anyyi időre van ingyen biztosítva, amennyi időre előfizet. A biztosítást a manheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviseletége végzi. Minden előfizető, régi és új egyaránt, egy mint a következők jogervényes biztosítási kötvényt kap:

Mannheimi biztosító-társaság Mannheimban. Magyarországi vezérképviselet Budapest, VI., Kemnitzer-utca 10. Alaptöke: Nyolc millió marka. Erre befizetve: Két millió marka. Tartalék-alap: Két millió marka. A részvényesek váltóiban a még be nem fizetett részvényesek fejében.

Balesetbiztosítási kötvény.

A Mannheimi biztosító-társaság biztosít jelen kötvény által, a tulajdoni általános feltételek mellett, T. urnak urnónek (lakóhely) (a név sajátkezűleg beírandó) mint a Budapesti Napló előfizetőjének az elnevezéssel. Kétezer korona összeg, a munkaképességnek életfogytiglani elvételére (teljes rokkantság) esetűre. Kétezer korona összeg, vagy a baleset mérvének megfelelő összeg. A biztosítás csak arra az időre érvényes, melyre az előfizetősi díj lefizetett. — A biztosítás kezdődik az előfizetősi díj postára adását, vagy kifizetését követő déli 12 órára és végződik az előfizetés lejártá után való napon déli 12 óráig.

Mannheimi biztosító-társaság magyarországi vezérképviselet Budapest.

Fényes, igazgató.

Előfizetési árak: egész évre 28 korona (14 frt), félévre 14 korona (7 frt), negyedévre 7 korona (3 frt 50 kr.), egy hónapra 2 kor. 40 fillér (1 frt 20 kr.).

Az előfizetési összegek a „Budapesti Napló” kiadóhivatalál (József-örút 13. küldendők.

Ezen gyógymóddal az egész test megszabadul a kóroanyagától, vér megtisztul és az idegek megerősödnek.

TITKOS BETEGSÉGEKET

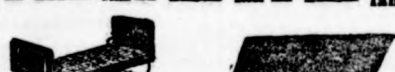
ideg- és nemi bajokat, sebeket, húgyvesztést, maróimét, elgyengült férfiert (impotenciát), a bujkor és önfertőzés következményeit, nőknél fehérfolyást, bőrbetegségeket és mindenféle szépséghibákat (kozmetika) sok év óta biztos sikerrel gyógyít

Dr. PALÓCZ I. v. kórházi orvos specialista

Budapest, VII., Kerepesi-út 10. Rendelés d. e. 10 órától d. u. 6 óráig. Külön férfi- és női osztályok. Levélre kimerítő díszkártya válasz. Gyógyszerekről gondoskodik.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

1 öszeszajtháló vasgárg 3 db	10.-	1 szál sodrony ágybetét	5.-
1 kivethető matrac	1.50	1 tengerifű matrac	4.50
1 rongy paplan	1.50	1 afrique	5.-
1 prima	2.80	1 hószőnyeg	12.-
1 caehmir paplan	3.40	1 ablak képer függöny	2.-
1 szál tonie	3.50	1 tonie	1.50
1 szál caehmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	3 ág. 1 asztalterítő beuret	5.50
1 fodros selyem ad. papl.	13.60	3 gyapjú	12.-
1 jó vászon paplan lepedő	2.-	1 nagy szabosszony	2.80
1 ággy	1.80	1 I.	1.80
1 fűzőlő ággytakaró pokróc	2.50	1 ággyelőke I.	0.85
1 gyapjú	5.50	1 taposógyr ággyelőke	1.50
1 jó pokróc	1.60	1 mtr. jó futószőnyeg	4.-
1 téli pokróc	4.80	1 I.	1.50
1 szép falli szőnyeg	7.50	1 miniszőnyeg	1.75

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac, és kárpitosárú gyáros, szőnyeg, függöny, vasbútor stb. nagy választék. Budapest, XI., Erzsébet-körút 20. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vádké megrendelések pontosan esztergődnének, nem tetész árak kikérőitnek, vagy a pénz visszadatik.

Nélkülözhetetlen minden háztartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.

KHINAEZÜST.

6 érb	evőkanál	4.50	12 érb	evőkanál	...
6 érb	evővilla	4.50	12 érb	evővilla	...
6 érb	asztali kés	4.50	12 érb	asztali kés	...
6 érb	kávéskanál	2.50	12 érb	kávéskanál	...
1 érb	tejszemő	2.75	1 érb	tejszemő	...
1 érb	tejszemő	2.-	1 érb	tejszemő	...

kezesével valódi örökké fehér marad, tömör ezüstösséggel eszel a végleggyel: China X. I egész készlet vételénél selyem kassza ingyen. Utánvételrel vagy az összeg előzetes beküldése mellett. Nem tetész esetén kötelezem magam, hogy a vételért azonnal készpénzben visszafizetem.

SPUTZ ARMIN, BÉCS, IX/L., Rossauerlande 15.

Képes árjegyzék 10 kr. bélyeggyel beküldése ellenében bérmentve. — Külön 1 kávéskanál minőségimintát 50 kr. bélyeggyel beküldése ellenében bérmentve.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek. 30 éves korbán és magánorvos gyakorlati tapasztalataival (egya legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozási zavarral nélküli mindennemű bármily régi keletű Nemi betegségeket

ugymint húgyvesztést, hólyag- és vizeletési bajokat, bujkoros sebeket, syphillist, önfertőzésből eredő idegbajokat a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) meglepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. 1. Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külön váróterem. Külön be- és kijárat. Levélre kimerítő válasz.

DIÁK-OTTHON.

SORSJEGYEK HUZÁS JANUÁR 12-ikén

FŐNYEREMÉNY 10.000

KORONA

40 FILLÉRENT

MINDENÜTT KAPHATÓK.

SPECIALISTA SERVITŐKÉNY

KELETI J.

Keleti J. orthopédiai műindozó ajánlja minden szervben szenvedőknek a legújabb és modern szerkezetű 1900. évi ben és kir. szabadalmazott szervtőjt. Nem csak a nem ékes kollomdum nyomást és szűkített kintné bőrvése által felülmú minden más gépműnyt.

ÁRAK:
EGYOLDALU: 12 korona.
KÉTOLDALU: 24 korona.

Gyáramban teljes jótállás mellett készülnek továbbá: járó- és támpóék, műfűzők, fordémóttok részre és acco. Hosi-mű. Hissing rendszere szerint. Műlábak- és korrek. haskötők, göröcsor-harisnyák stb. stb.

Illusztrált árjegyzéket titkoltatás mellett ingyen küld szét!

KELETI J.
orvos-szébezi mű- és kötszergyára (alapított 1878.)
BUDAPEST, IV., Koronahereg-utca 17/b.
Gyár: Központi Városház.
KÉRÉTIK A CÍMRE JÓL ÜGYELNI.

Kinek van szeplője ?

vagy bármilyen, vagy pattanás az arcon? Az teljes biztonsággal fordulhat annak eltüntetése végett a világhírű **SERAIL ARCKENŐGSHOZ**, mely nemcsak eltávolít mindenféle bőrtisztatlanságot, hanem az arcbort valkító fehérré, tisztává és údevé teszi. — 1 légegy ár 1 kor. 40 fillér — Postán franko küldve 2 kor. 10 fill. — Szappan hozzá 1 drb 60 fill. Kapható Budapestben: Terek József gyógyszerész urnál, Zeger-főle Nádor-gyógyszertárban, valamint minden magyarországi gyógyszerésztárban.

ROZSNYAY MATYAS gyógyszerész Aradon.

Durbints sógor

Mert mondok, ha mán iriak könyvet a lóral 4, zvezsörül is, miért ne lehetne könyv a sógorral is? Vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbints sógorral foglalkozkodik, benne van a sógor tethalála is még más efféle keserves történetek.

Egy könyv 1 forint. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-örút 18.

BERNOLENDY

cipő-fényezés, a világ legjobb fényezője, gyorsan mélyfeketé fényt ad és a bőr tartósságát fentartja.
Alapított 1832-ben. Gyári raktár: Böcs, I. Schlierstrasse 21. Kapható mindentűl. Raktár Budapeston, V. Lipót-körút 24. sz.

Ideg- és nemi betegségek

makacs vér- és borbajok, mint gyengeségi állapotok radikális gyógyítására páratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk

Dr. Mitzger Tivadar

HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZETÉ

Budapest, VI. Teréz-körút 44. I. em.

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorarium teljes gyógyulás után is fizethető.

Rendelés d. e. 8-1-ig d. u. 2-8-ig.
Levelre díjmentesen választottatik. Prospectus ingyen.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvos m. és községi

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.
Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos-sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányú, m. k. szabadalmaz Polgár-féle **sérvkötő, haskötő, gúrcsér elleni gumiharisnya, orthopaediai készülékek, műlábak és kezek stb.**
Valódi francia különlegességek F. Bergerand fts. párisi gyárából.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Millió embernek a Schneider-féle Páfrány-tokcskak (Galandócelhajtó)

adták vissza teljes egészségüket.

Pántlika gilisztá fejsz. páfrány-tokcskak által feldolgozott, azáltal a teljes egészében elhajtja. E kitűnő gyógyszer nemcsak a galandócelban, hanem gyomorban, szexuálisban is biztosan meggyógyítja. A páfrány-tokcskak nem ártanak, ha a főzőnincs jelen. Rendelésnél az életkor megjelölendő.
Egy eredeti doboz postai útvánnyal 8 korona, a pénz előleges beküldésével 7 korona használati utasítással együtt.
Egyedül valódi kapható

Schneider József gyógyszerésznél
Resica, fő-utca 105.

AKAR JÓL MULATNI?

Ugy vegyen farsangra nálam lakcipőt, melyért 6 óra jótálotk.

Pérfi slack, fűző vagy gombos, elegáns gavalier forma ... 4.-
Párisi divat, legújonnab slack, pombos, elegáns ... 4.50
Női cipő szalonakból, divates lábr, kivágott ... 8.-
Férfi szalonlak, csúcs vagy fűző, párisi divat ... 3.50
Kivágott lakcipő, elegáns csúcs, bőrszok ... 2.-

Columbus-koresolya

1 pár legelőgánsabb, fűző cipővel együtt, teljes felszereléssel ... 13.-
Valódi orosz galoschna uraknak ... 2.-
Valódi orosz galoschna nőknek ... 1.50
Kemény valódi diambórtól, elegáns 2.50
Kézen több száz különféle cipőbőrökkel.
Írók Árjegyzékemet, melyet ingyen és bérmentve küldök.
Védjék megrendelését a postaköltség csupán 30 kr.

AGULÁR DAVID FIA BUDAPEST,
Deák-tér és Király-u. sarok.

Az Üstökös

A HÉT

KISS JÓZSEF HETILAPJA

XII. évfolyam.

Minden vasárnap egy szám.

Előfizetés:
egész évre 20 korona.
Félévre 10 korona.
Negyedévre 5 korona.

Mutatványszámokat vidékre ingyen küldünk.

A HÉT az aktualitások lapja.

A heti eseményeket krónikákban és kisebb nagyobb croquiss-kban tárgyalja.

Munkatársai csupa elsőrendű író: **Ambrus Zoltán, Mikszáth Kálmán, Kőber Tamás, Ignóus, Tóth Béla, Herczeg Ferenc, Heitai Jenő, Makai Emil, Junius, Szalay Fruzina, Lovik Károly, Széllési Zsigmond** stb. stb.

A HÉT eddig megjelent 22 vaskos kötete válogatott értékes tartalmával minden könyvtárnak a díszé.

Egyes régi kötetek is kaphatók.

Kiadóhivatal:
Budapest, VII., Alsó-erdősor 3. sz.

Olcsó butor-eladás.

2 szekrény, 2 ajtó fényezett ... 30 frt	1 ebédlőszék, 6-német stíl ... 3.50 frt
2 ágy, fényezett ... 22	1 íróasztal, 3 fiókos ... 16
1 éjjeli szekrény, fényezett ... 8	1 hálószoba, matt díofa ... 100
1 mosdó, 2 ajtó, fényezett ... 14	1 hálószoba, faragott ... 130
2 szekrény, 2 ajtó, díofa, matt ... 30	1 garnitúra cépre- vagy bourette-behuzat ... 55
2 ágy, magas, díofa, matt ... 26	1 garnitúra selyem-behuzat ... 80
1 éjjeli szekrény, díofa, márványtal ... 8	1 garnitúra plüss-behuzat ... 80
1 kredenc, 4. ajt, filkés, faragott, márv. ... 46	1 szalonasztal ... 10
1 diván, magas támla szőnyeggel ... 40	1 consol márványtal és tükör ... 26
1 ebédlőasztal, díofa, matt ... 12	

Nagy választék egyszerű, valamint a legdíszesebb kivitelű betorkokban.

Dósa Kálmán fővárosi asztalos és kárpitos butortelepe
Budapest, Erzsébet-tér 18 Sas-utca sarok, I. emelet.
Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Hotter diätetikus állatgyógyászati praeparatuma, az ujkor legkiválóbbjai.

Hotter sertéspera

I. és II. szám.

Legjobb diätetikus szer az étkező, tehát a sertések hizásának előmozdításához, orbáncnál különösen bevált. A II. szám hasmenésnél használandó.

Hotter-féle Agril-táppor

lovaknak és szarvasmarháknak. I. csomag 80 kr.

Kitűnő pótlék az abrakhoz, hogy az állat egészséges és erős maradjon, voss-, máj-, hólyag- és idegbajoknál használandó.

Hotter-tréninghoidja,

mosóvíz lovaknak és szarvasmarháknak I üveg 1 frt 20 kr. Az imkat és izmokat a legmagasabb körig is friss erőben tartja, az állat, bedőresedések után, a egyszerű munkát és tréninget bírja. Megerősítősekből származó bájoknál mint bőségnél, rheumánál és merevségnél is meglépő eredményt hozhat.

Hotter absorbinolja,

kozm. mosóvíz lovaknak. 1/1 üveg 6 frt, 1/2 üveg 3 frt 50 kr. Eltávolít mindenféle bűntől és zúros lerakást, anélkül, hogy a szőr elpusztulna. Erősit megerősít és gyenge izmokat, elavult és elpusztult az izmoktól minden butyokot és megérett minden gyuladást; különösen bevált epenél, csülökdegenál, gumónál, vastag tereknél, elárvolt butyoknál és lovaknál, vastag lókat, dagasztókat, a bol szor felépnek. Elmulik a térd remogás, és gyorsan magánfele zúrodást.

Főraktár: Anothke „zum heil. Josef“ - Wien XII/2, Schönbrunnerstrasse 184 K. — Főraktár Budapeston Dr. Buday Emil városi gyógyszerész IV., Városház-tér. Dr. Egger Leo és Egger J. Nádor gyógyszerész VI., Váci-körút 17. és Török J. gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. sz. — Raktárak a legjobb gyógyszerár és drogériában. — A vedjegyre ügyelni tessék.

a legrégebb, legkedveltebb magyar élelap.
Szerkeszti: SZABÓ ENDRE.
Megjelenik minden héten temérdek képpel.
Tartalma: Szatírák, humoreszkek, krónikás adomák, Mujkos kalandok, politikai karrikaturák, illusztrált adomák, tréfás versek stb.
Előfizetési ára: negyedévre 4 korona.
Kiadóhivatal: V. ker., Kálmán-utca 2. szám, „Pallas“-nyomda.
Mutatványszámok kívánatra ingyen küldetnek.

Minden szó egyszeri beiktatása... 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélihi tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni.

26 éves... 2466

Könyvny. 22... 3466

Andrássy-ut 4... 3466

Május 1... 7991

Drága 31... 6246

Jó barát... 3440

Keresetek... 3440

Kereskedelmi... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Keresetek... 3440

Je cherche... 7981

Kantor... 7981

Intelligens... 3466

1-6 szobalány... 3466

Fűszer... 3466

Két csinos... 3466

Fiatl özvegy nő... 3466

Kereskedelmi... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

Keresetek... 3466

A Yost-irogép... 7981

Hazai ipartermelők... 7981

Ruházati ipar... 7981

Legjobb egyenruhák... 7981

Szombathelyi magyar... 7981

Wolfer Gyula és társa... 7981

Röck István Budapest... 7981

Gép ipar... 7981

Tornatermek teljes... 7981

Beschoner A. M. és... 7981

Hirmann Ferenő... 7981

Műszerek... 7981

Polgár Sándor... 7981

Millossy-féle acél... 7981

Papir ipar... 7981

Első magyar acél... 7981

Testgyógyászati... 7981

Vegyészeti ipar... 7981

Magyar gyártmány... 7981

Bőr ipar... 7981

Wolfer Gyula és... 7981

Legjobb egyenruhák... 7981

Szombathelyi magyar... 7981

Wolfer Gyula és... 7981

Röck István Budapest... 7981

Gép ipar... 7981

Tornatermek teljes... 7981

Beschoner A. M. és... 7981

Nevelőnő... 7981

Szegheőné S. Lujza... 7981

Hamisítatlan... 7981

Kimoshatlan... 7981

Ruhajelző - Ténta... 7981

TINTNER J. E... 7981

Szeprási tanfolyam... 7981

Leikismeretes tanítás... 7981

Intelligens író... 7981

Ruha-varró... 7981

Csemegé-üzlet... 7981

Megedőoktatás... 7981

Szépen... 7981

Szoba... 7981

Külföldi ebéd... 7981

Palackbor... 7981

Mejleszt... 7981

Szervén... 7981

Daudet Alphonse... 7981

Thék Endre... 7981

Wolfer Gyula... 7981

Legjobb egyenruhák... 7981

Szombathelyi magyar... 7981

Wolfer Gyula... 7981

Röck István Budapest... 7981

Gép ipar... 7981

Tornatermek teljes... 7981

Beschoner A. M. és... 7981

Köznevelő-osztály... 7981

Rothberger Jakab... 7981

Alkalmi ajándékok... 7981

LÖVY P... 7981

"Arany forráshoz"... 7981

Károly-körút 26... 7981

Svájci órák... 7981

BUTOR... 7981

Náthán Ignác... 7981

Műszerek... 7981

Polgár Sándor... 7981

Millossy-féle acél... 7981

Papir ipar... 7981

Első magyar acél... 7981

Testgyógyászati... 7981

Vegyészeti ipar... 7981

Magyar gyártmány... 7981

Bőr ipar... 7981

Wolfer Gyula... 7981

Legjobb egyenruhák... 7981

Szombathelyi magyar... 7981

Wolfer Gyula... 7981

Röck István Budapest... 7981

Gép ipar... 7981

Tornatermek teljes... 7981

Beschoner A. M. és... 7981

Alkalmi ajándékok... 7981

LÖVY P... 7981

"Arany forráshoz"... 7981

Károly-körút 26... 7981

Nyomatott a "Patria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság kőrforgópon, Budapest, IX. Üllői-ut 25.